

28 april 2023

Bestuurskrachtanalyse

Gemeente **Bever**

Inhoud

1. Context en doel van de opdracht

2. Bestuurskracht in theorie

3. Bestuurskracht in de praktijk: plan van aanpak

4. De bestuurskracht-analyse

5. Volgende stappen

Inhoud

1. Context en doel van de opdracht

2. Bestuurskracht in theorie

3. Bestuurskracht in de praktijk: plan van aanpak

4. De bestuurskracht-analyse

5. Volgende stappen

Inleiding: bestuurskrachtanalyse

Steden en gemeenten nemen een steeds prominentere rol op in het beantwoorden van **maatschappelijke uitdagingen en problemen**. Aan de basis liggen niet enkel de delegaties van taken en bevoegdheden vanuit het federale en Vlaamse niveau, maar ook het feit dat lokale besturen door hun burgers nabijheid **hét bestuursniveau bij uitstek** vormen om maatschappelijke problemen pragmatisch en doeltreffend op te lossen.

De bijzondere jaren 2020 en 2021 hebben aangetoond dat lokale besturen een enorme **veerkracht** en wil hebben om oplossingen aan te reiken, maar hebben tegelijk blootgelegd dat de druk op de lokale bestuurskracht alsmaar toeneemt en dat veel steden en gemeenten tegen de grenzen van **haalbaarheid en realiseerbaarheid** aanbotsen.

Steden en gemeenten worden uitgedaagd om voor hun opdracht en dienstverlening verder te kijken dan de eigen gemeentegrenzen. Het lokale bestuursniveau verder versterken en het **verhogen van de bestuurskracht** vormt dan ook dé uitdaging voor onze steden en gemeenten. Om deze evolutie het hoofd te bieden streeft de Vlaamse regering **samenwerking en schaalvergroting** na in de vorm van **regiovorming en vrijwillige fusies**.

Inleiding: bestuurskrachtanalyse

Uw vraag/uitdaging

- Onderzoeken hoe het bestuur de toekomstige uitdagingen kan aangaan
 - Wat zijn de uitdagingen voor ons bestuur in de komende jaren en is onze eigen **organisatie** klaar om deze aan te gaan?
 - Kunnen we op onze schaal **slagkrachtig** genoeg zijn om **effectief en efficiënt beleid** te voeren?
 - **Hoe** kan een **samenwerking** onze uitdagingen draagbaar maken? Welke **opportuniteiten/valkuilen** gaan daarmee gepaard?
 - Met welke **partner** gaan we deze samenwerking dan het beste aan?
 - Welke potentiële **samenwerkingsscenario's** zijn opportuun?
 - Wat is de vooropgestelde **timing** bij een potentiële samenwerking? Welke scenario's zijn deze legislatuur nog haalbaar?

Inhoud

1. Context en doel van de opdracht

2. Bestuurskracht in theorie

3. Bestuurskracht in de praktijk: plan van aanpak

4. De bestuurskracht-analyse

5. Volgende stappen

Wat is bestuurskracht?

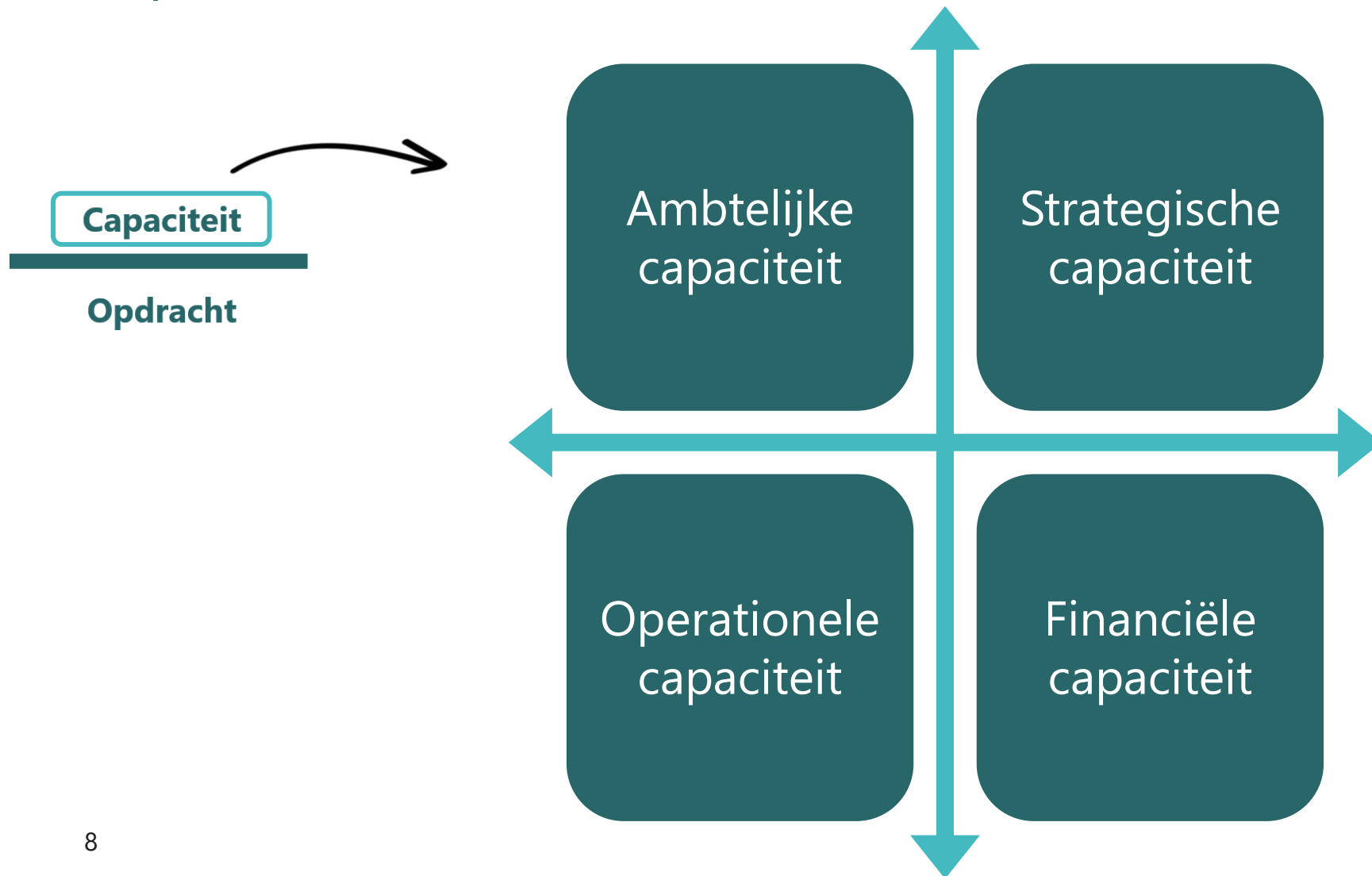

Bestuurskracht kan omschreven worden als
**het vermogen of de capaciteit om als bestuur de gewenste
maatschappelijke ontwikkelingen en bijhorende effecten te realiseren
en om de dienstverlening, taken ...
kortom: haar opdracht goed uit te voeren**

$$\text{Bestuurskracht} = \frac{\text{Capaciteit}}{\text{Opdracht}}$$

Wat is bestuurskracht?

Capaciteit in 4 facetten

Verhogen kwaliteit door meer deskundigheid & doorgedreven expertise

- Aantrekken kwalitatief personeel
- Minder afhankelijkheid van externen
- Interne expertises en competenties

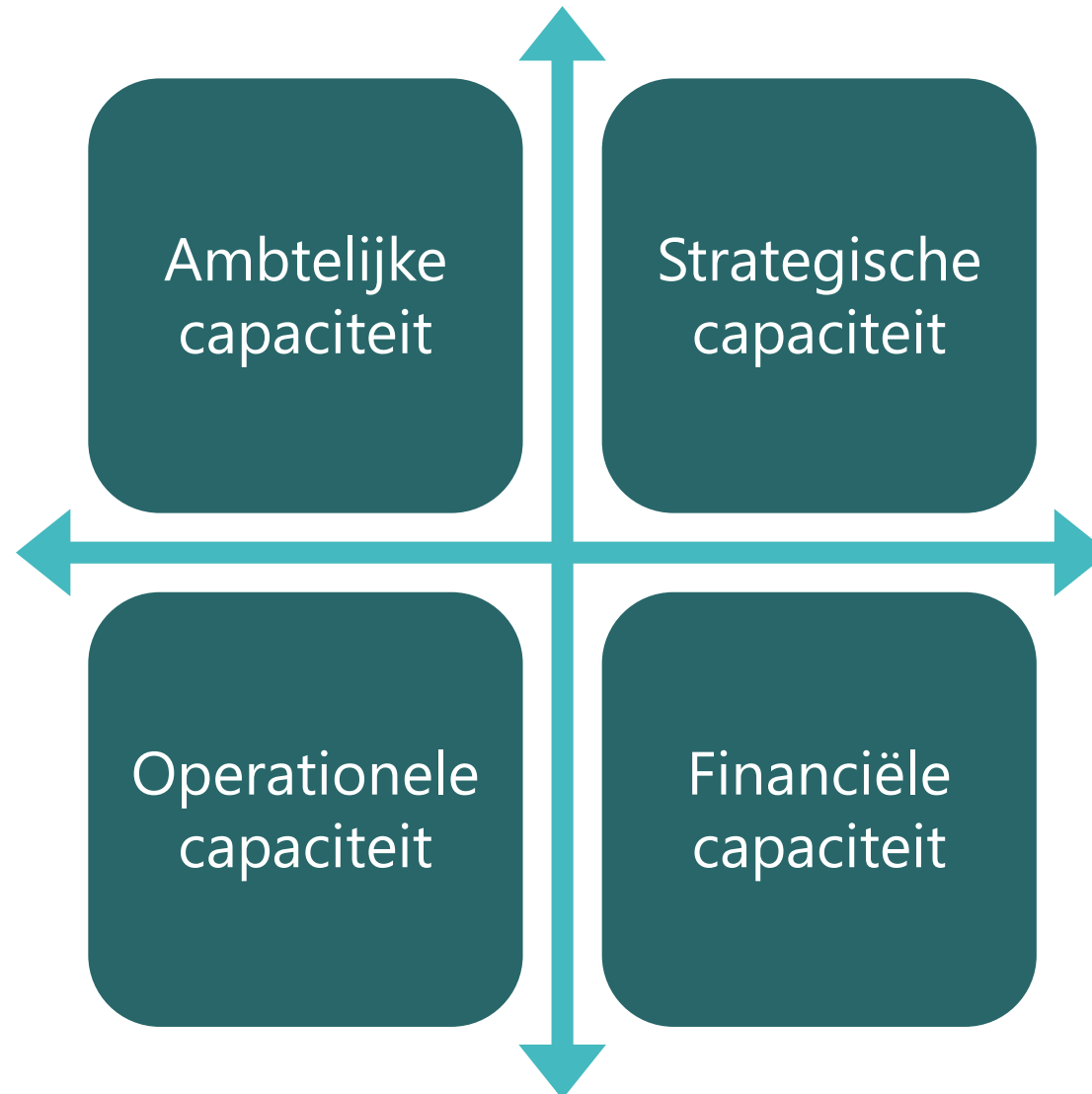
Betere dienstverlening

- Verruimen voorzieningen
- Openingsuren op maat (evt. in combinatie met werken op afspraak)
- Beter inspelen op digitalisering
- ...

Continuïteit, beter risicobeheer

- Kleine (g)eenmansdiensten vermijden
- Betere interne organisatiebeheersing
- Minder kwetsbaar zijn
- ...

Groter bereik & toekomstbestendigheid

- Complexe uitdagingen het hoofd bieden (mobiliteit, ruimtelijke ordening, inplanting publieke voorzieningen, ...)

Innovatie en vernieuwing

- Mogelijkheid om meer innovatie en vernieuwing aan de dag te leggen

Financieel sterk staan

- Efficiënter inzetten van financiële middelen
- Verhogen van de inkomsten
- ...

Schaalvoordelen

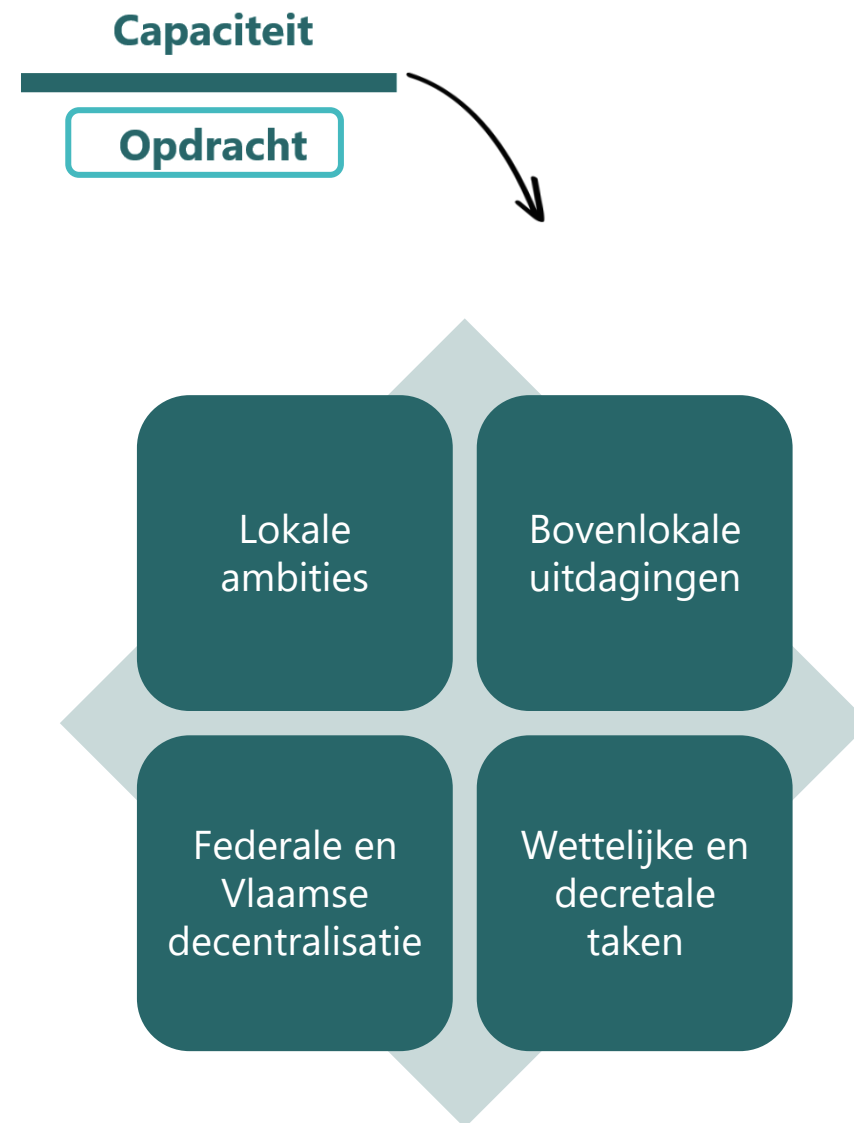
- Gedeeld aankopen

Wat is bestuurskracht?

Opdracht in 4 facetten

De opdracht van lokale besturen is vierledig

- 1. Decretale en wettelijke opdrachten:** lokale besturen zijn verplicht tot het uitvoeren van wettelijke en decretale taken in opdracht van de hogere overheden.
- 2. De toenemende decentralisatie:** het lokaal bestuur is onderhevig aan steeds meer gedecentraliseerde beleidstaken. Taken die vroeger toebehoorden tot het Vlaams (en federale) niveau, maar doorgeschoven worden naar de lokale besturen.
- 3. Lokale ambities en uitdagingen:** naast wettelijke, decretale en gedecentraliseerde taken moet een lokaal bestuur ook inspelen op de lokale noden en uitdagingen en hierop gepast antwoord bieden.
- 4. Bovenlokale uitdagingen:** uitdagingen die het lokale niveau overstijgen, maar de lokale keuzes en handelingen impacteren.

Wat is bestuurskracht?

Bestuurskracht aanscherpen is méér dan het streven naar schaalvergroting als in het bewerkstelligen van een hoger inwonersaantal of het verlenen van diensten op een grotere oppervlakte. Het is **een complex samenspel van streven naar meer ambtelijke, strategische, operationele en financiële capaciteit én het vinden van een gezamenlijke identiteit**. Maar ook de **bestuurderskracht**, of **de menselijke factor**, is cruciaal in dit verhaal. De mens maakt de organisatie. De maturiteit die ambtelijk en politiek aan de dag wordt gelegd is bepalend om beleidsdoelstellingen duurzaam te kunnen realiseren.

Fuseren kan de gemeenten bestuurskrachtiger maken omdat de schaal waarop gewerkt wordt, vergroot. Wat is dan die **ideale schaal**? Het antwoord op die vraag is niet zo simpel. De ideale schaal wordt vaak gerelateerd aan oppervlakte (km²) of het inwonersaantal, of een combinatie van beide. Schaalvergroting maakt een bestuur niet noodzakelijk bestuurskrachtiger, maar het is wél de meest 'eenvoudige' parameter.

Academici stellen zich ook vragen bij het causale verband tussen schaal en bestuurskracht, **want bestuurskracht gaat verder dan louter oppervlakte, inwonersaantal of ambtelijke capaciteit. Het gaat ook over het aanwenden van die capaciteit op een efficiënte, doelgerichte en transparante manier ("de dingen goed doen"), en over een goede "fit" tussen de wensen en verwachten van de bevolking en de beleidsprioriteiten van het gemeentebestuur ("de goede dingen doen")**. Dé ideale schaal bestaat niet.

Inhoud

1. Context en doel van de opdracht

2. Bestuurskracht in theorie

3. Bestuurskracht in de praktijk: plan van aanpak

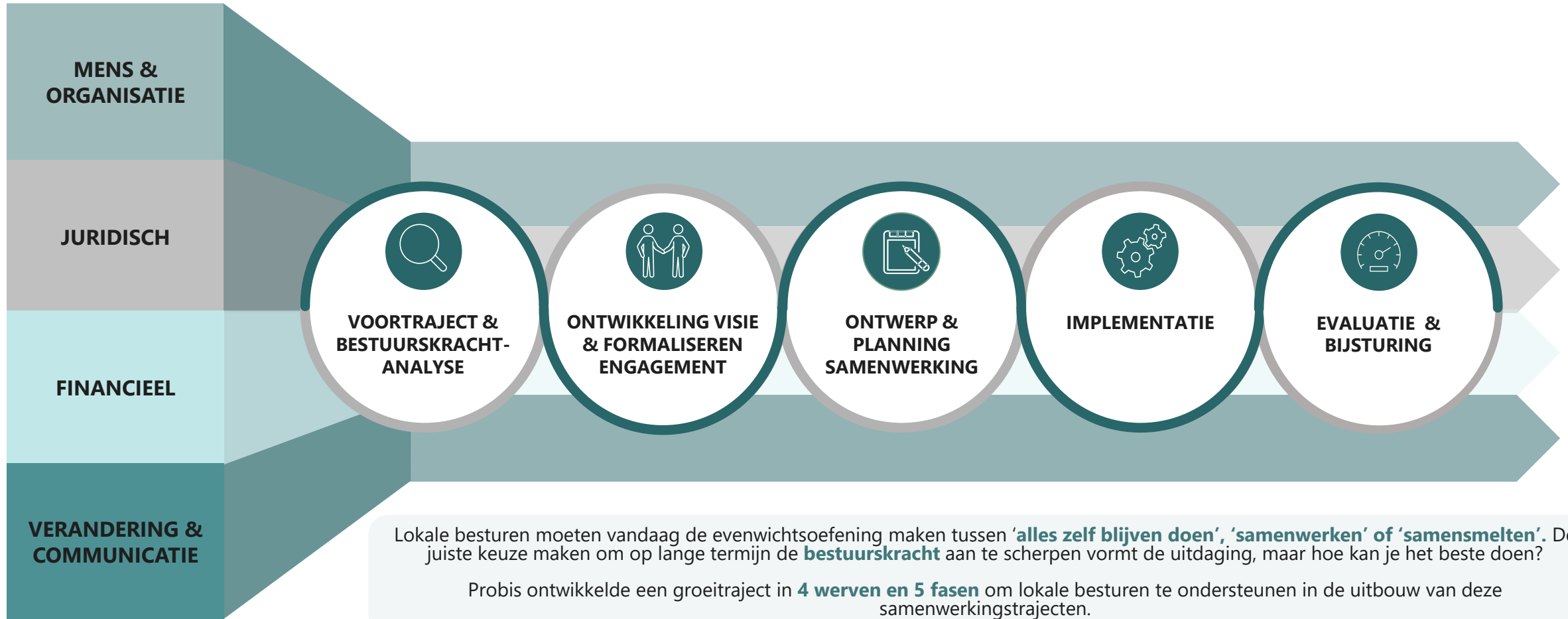

4. De bestuurskracht-analyse

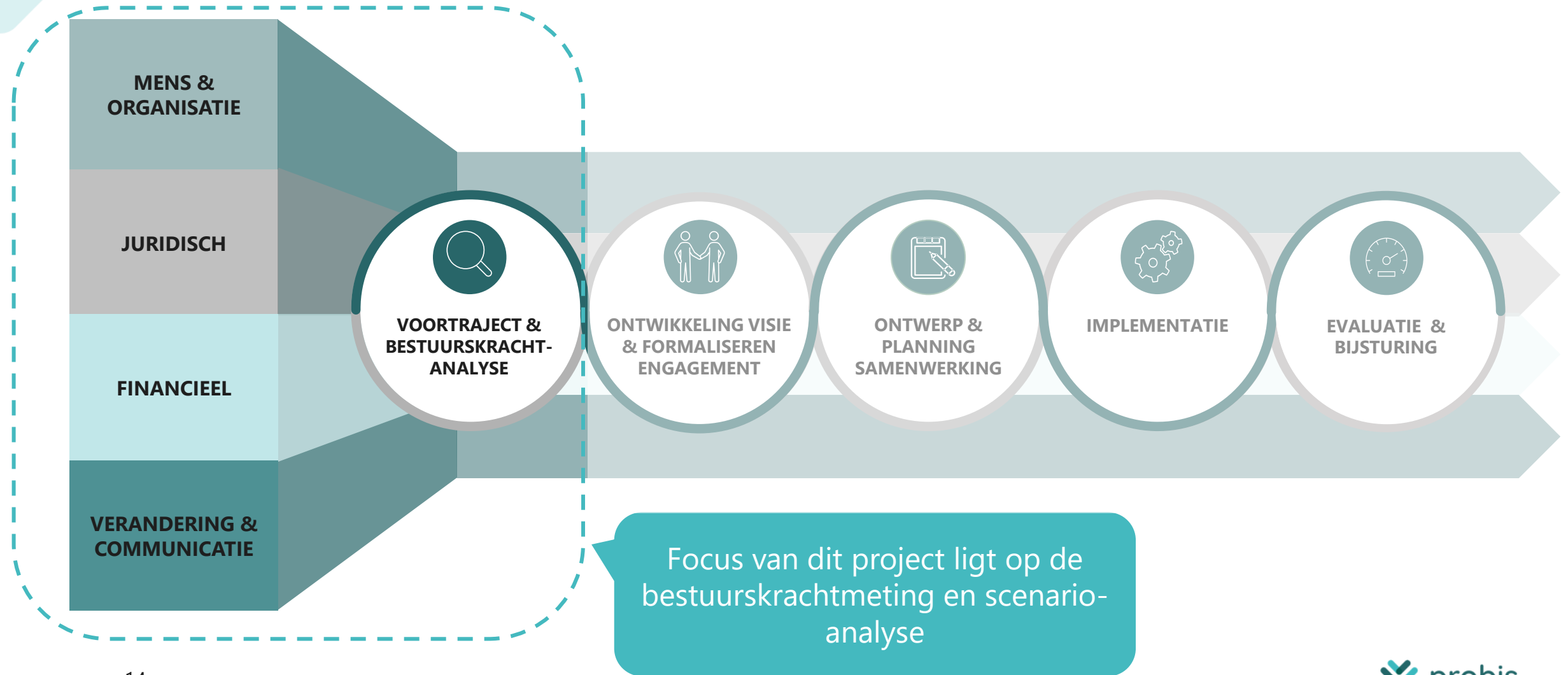

5. Volgende stappen

Plan van aanpak samenwerkingstraject

Plan van aanpak van de bestuurskrachtanalyse

Van theorie naar praktijk: stappen

01

Maart 2023

Documenten en data-analyse + benchmarking

Diepgaande kwalitatieve & kwantitatieve analyse van diverse *facts & figures* volgens de modellen die wij hanteren. We baseren ons hiervoor op de beschikbare, interne en externe documenten en data

02

28 maart 2023

Werksessie administratie

Kwalitatieve, collectieve werksessie met sleutelorganen en -figuren

03

6 & 18 april 2023

Individuele gesprekken

Gesprekken met politieke sleutelfiguren van het bestuur om de ambtelijke en politieke situatie en mogelijkheden te verkennen

04

April 2023

Aanvullende analyses en rapportering

Aanvullend data onderzoek en rapporteren

Bestuurskrachtanalyse

Om de bestuurskracht van de huidige organisatie in kaart te brengen, gebruiken we **het model voor bestuurskrachtmeting**.

In dit academisch onderbouwd model worden de vier capaciteiten in kaart gebracht door indicatoren binnen onderstaand raamwerk in kaart te brengen en te evalueren.

Inhoud

1. Context en doel van de opdracht

2. Bestuurskracht in theorie

3. Bestuurskracht in de praktijk: plan van aanpak

4. De bestuurskracht-analyse

5. Volgende stappen

Bestuurskrachtanalyse: het externe luik (deel I)

Om de bestuurskracht van de huidige organisatie in kaart te brengen, gebruiken we **het model voor bestuurskrachtmeting**.

In dit academisch onderbouwd model worden de vier capaciteiten in kaart gebracht door indicatoren binnen onderstaand raamwerk in kaart te brengen en te evalueren.

A photograph of a small, white, single-story chapel with a wooden door and a cross on the wall. The chapel is situated next to a paved path and a large, leafy tree. The scene is set in a rural area with a clear blue sky and a field of tall grass in the background. A semi-transparent circular overlay is placed over the chapel and the path.

Omgevingsgerelateerde ontwikkelingen

Bevindingen en indicatoren

Om de capaciteit of bestuurskracht in te schatten, is het belangrijk een zicht te hebben op de omgevingsgerelateerde ontwikkelingen in het bestuur. **De opdracht voor een lokaal bestuur is immers grotendeels afhankelijk van omgevingsfactoren en lokale verwachtingen** en gaat gepaard met variabele beleidsvrijheid naargelang het gaat om medebewindstaken, gebonden bevoegdheden of autonome taken.

In dit onderdeel onderzoeken we/brengen we volgende zaken in kaart:

- De **ruimtelijke situering** van Bever
- Ontwikkelingen die de gemeentelijke organisaties vandaag of morgen onder 'druk' zetten, zoals bepaalde **demografische evoluties, sociaaleconomische veranderingen, sociale evoluties of ruimtelijke ontwikkelingen op het grondgebied**
- **Evoluties in het overheidslandschap/de macro-omgeving** die een impact hebben op het lokaal bestuur

Bever in enkele cijfers en feiten

totaal aantal inwoners volgens Rijksregister (2022)	2.263
bevolkingsdichtheid (inwoners per km ²) (2022)	118
oppervlakte (in ha)	1.923,62
groene druk (2022)	41,3%
grijze druk (2022)	31,5%
schuld per inwoner (2021)	€975,13

tarieven APB (2022)	8,0%
gemiddelde opbrengst uit APB per inwoner (2020)	€384,4
tarieven OOV (aantal) (2022)	1.071
gemiddelde opbrengst uit OOV per inwoner (2020)	€305,9
gemiddeld netto belastbaar inkomen per inwoner 2019)	€21.730
Uitvoeringsgraad riolering (april 2022)	49%
Personeelsbezetting (per 1000 inwoners) (2021)	17,7 VTE 29,5 koppen

Buurgemeenten	Geraardsbergen (Oost-Vlaanderen), Silly, Lessines, Deux-Acres (Henegouwen), Galmaarden en Herne (Vlaams-Brabant)
Belfiuscluster	Landelijke woongemeenten met hogere inkomens (V6)
Politiezone	Pajottenland
Eerstelijnszone	Pajottenland
Hulpverleningszone	Vlaams-Brabant West
Intercommunale afvalophaling en –verwerking	Intradura
Intercommunale streekontwikkeling	Haviland

Bron:
gemeentemonitor
en Provincie in
Cijfers

• Omgevingsgerelateerde ontwikkelingen

• Strategie

• Financiën & fiscaliteit

• Interne organisatie & personeelsbeleid

• Regionale verhoudingen en samenwerking

• Externe participatie en communicatie

01

Ruimte

02

Mobiliteit

03

Economie, werk en welvaart

04

Demografie

05

Onderwijs en vrije tijd

06

Zorg en welzijn

• Omgevingsgerelateerde ontwikkelingen

• Strategie

• Financiën & fiscaliteit

• Interne organisatie & personeelsbeleid

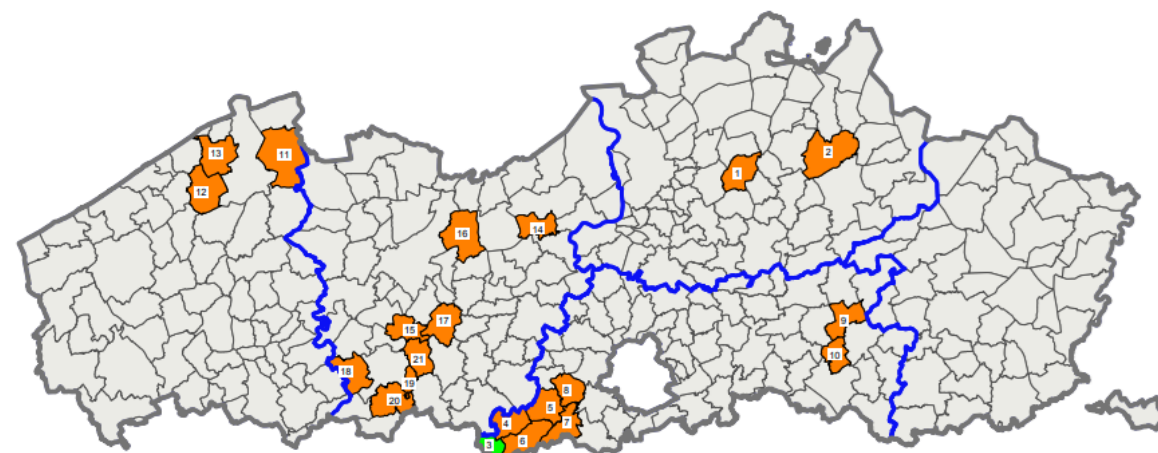
• Regionale verhoudingen en samenwerking

• Externe participatie en communicatie

Ruimtelijke situering van Bever

- Bever is een faciliteitengemeente gelegen in de **provincie Vlaams-Brabant** en situeert zich in het Pajottenland.
- Bever grenst aan **zes buurgemeenten** die aan drie provincies toebehoren:
 - Geraardsbergen (Oost-Vlaanderen)
 - Silly, Lessines, Deux-Acren (Henegouwen)
 - Galmaarden en Herne (Vlaams-Brabant)
- Bever wordt ingedeeld in de **belfiuscluster 'Landelijke woongemeenten met hogere inkomens'** (V6), net als het merendeel van de gemeenten in het Pajottenland.

Legende :	
■	BEVER
■	V6
■	Andere gemeenten
—	Provinciegrenzen

Gemeenten van de Cluster :		
1 - ZANDHOVEN	8 - LENNIK	15 - GAVERE
2 - KASTERLEE	9 - BEKKEVOORT	16 - LOCHRISTI
3 - BEVER	10 - GLABEEK	17 - OOSTERZELE
4 - GALMAARDEN	11 - DAMME	18 - WORTEGEM-PETEGEM
5 - GOOIK	12 - JABBEKE	19 - HOREBEKE
6 - HERNE	13 - ZUIENKERKE	20 - MARKEDAL
7 - PEPINGEN	14 - WAASMUNSTER	21 - ZWALM

Ruimte in cijfers

	Bever	Referentieregio H-V*	Vlaams gewest
oppervlakte (in km ²)	19,2	26,8 (gemiddeld)	45,4 (gemiddeld)
bevolkingsdichtheid (inwoners per km ²) (2022)	118	701	493
ruimtebeslag* (t.o.v. totale oppervlakte) (%) (2019)	14%	39%	33%
oppervlakte open ruimte (t.o.v. totale oppervlakte) (%) (2019)	86,2%	61,3%	66,7%
zuiveringsgraad riolering* (%) (april 2022) (bron: VMM)	39%	-	86%
Uitvoeringsgraad riolering* (%) (april 2022) (bron: VMM)	49%	-	88%

*Ruimtebeslag: Aandeel oppervlakte ingenomen door nederzettingen en menselijke activiteiten (incl. tuinen aan woningen, buurtparken ...)

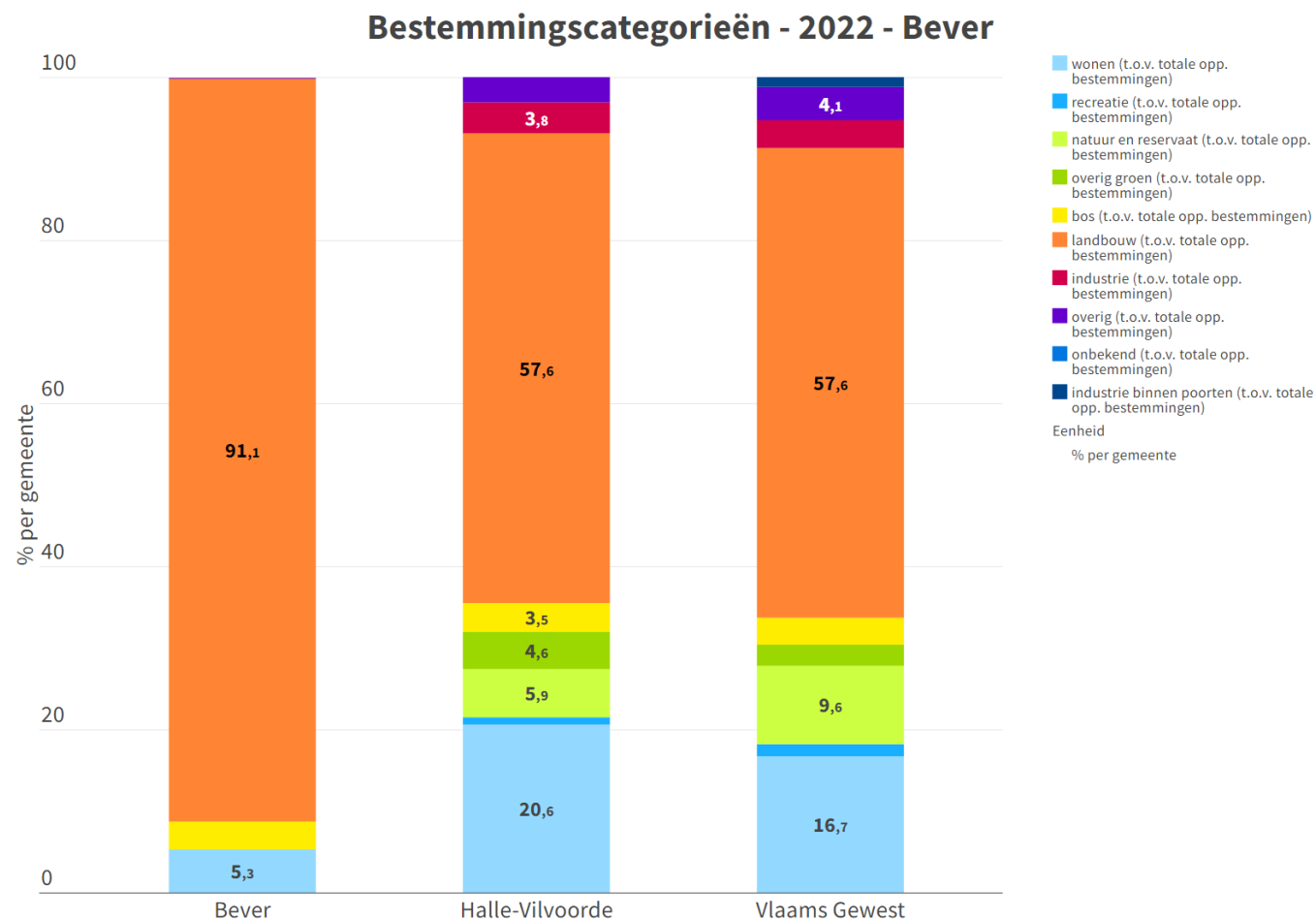
Rioleringsgraad: de verhouding van het totaal aantal huidige gerioleerde inwoners t.o.v. het aantal maximaal gerioleerde inwoners

Zuiveringsgraad: theoretisch percentage van de inwoners waarvan het afvalwater gezuiverd wordt

Bron: gemeentemonitor en Provincie in Cijfers

Referentieregio H-V: Referentieregio Halle-Vilvoorde

Bestemmingscategorieën ruimte

We stellen vast dat in Bever de bestemmingsruimte naar **landbouw (91,1%)** een opvallend groot deel van de ruimte inneemt, dat tevens veel hoger ligt dan gemiddeld. Voor **wonen** zien we dan weer een opvallend lagere bestemmingsruimte dan gemiddeld. 3,4% van de totale bestemmingsoppervlakte is ingenomen door **bos**. Daarnaast is er geen oppervlakte voor **industrie** of **recreatie**.

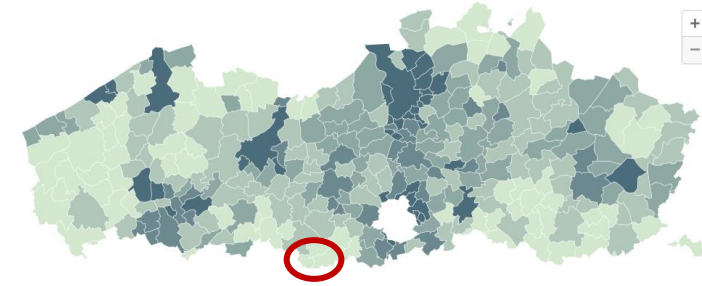
Bron: Ruimteboekhouding | provincies.incijfers.be

Ruimtelijke situering van Bever

- Bever heeft een **oppervlakte** van 19,2 km², waarbij 60 gemeenten kleiner en 239 gemeenten groter zijn.
- **De bevolkingsdichtheid** in Bever (118 inw/km²) is opvallend laag in vergelijking met het Vlaams gemiddelde (493 inw/km²) en nog lager in vgl. met de referentieregio (701 inw/km²). Ook in vgl. met de andere besturen in het Pajottenland heeft Bever de laagste bevolkingsdichtheid.
- **14%** van de totale oppervlakte in Bever is ingenomen voor huisvesting, industriële en commerciële doeleinden, transport en/of recreatie (= **ruimtebeslag**). Dit is lager dan gemiddeld in de referentieregio en het Vlaams Gewest.
- **9,2% van de totale oppervlakte in Bever is bebouwd.** Dit is lager ten opzichte van het Vlaams Gewest (28,7%). Het merendeel van de ruimte die bebouwd is, is ingevuld met als functie wonen (91,3%).
- De **onbebouwde oppervlakte** is voornamelijk akkerland en grasland (89,5%) en een klein deel bossen en boomgaarden (8,7%).

Bebouwde oppervlakte
Gemeenten van Vlaams Gewest, 2021, in % van totale oppervlakte

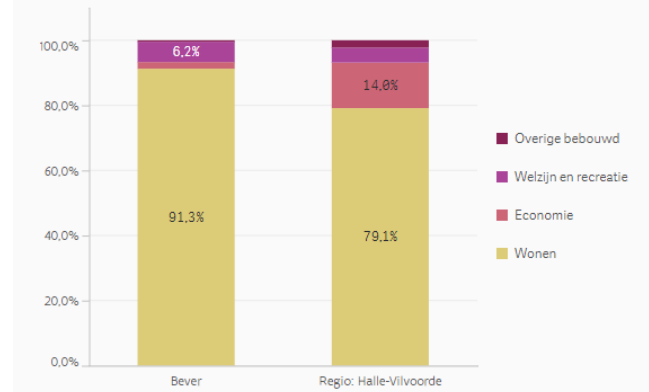
< 20 20 - < 30 30 - < 40 40 - < 50 > = 50

Bron: Statbel, bewerking Statistiek Vlaanderen

Bebouwde oppervlakte, naar functie (2021)

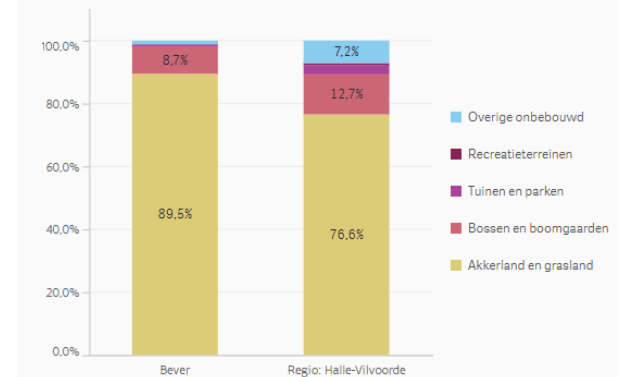
Aandeel bebouwde oppervlakte naar functie, in procenten

Bron: Statbel, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

Onbebouwde oppervlakte, naar functie (2021)

Aandeel onbebouwde oppervlakte naar functie, in procenten

Bron: Statbel, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

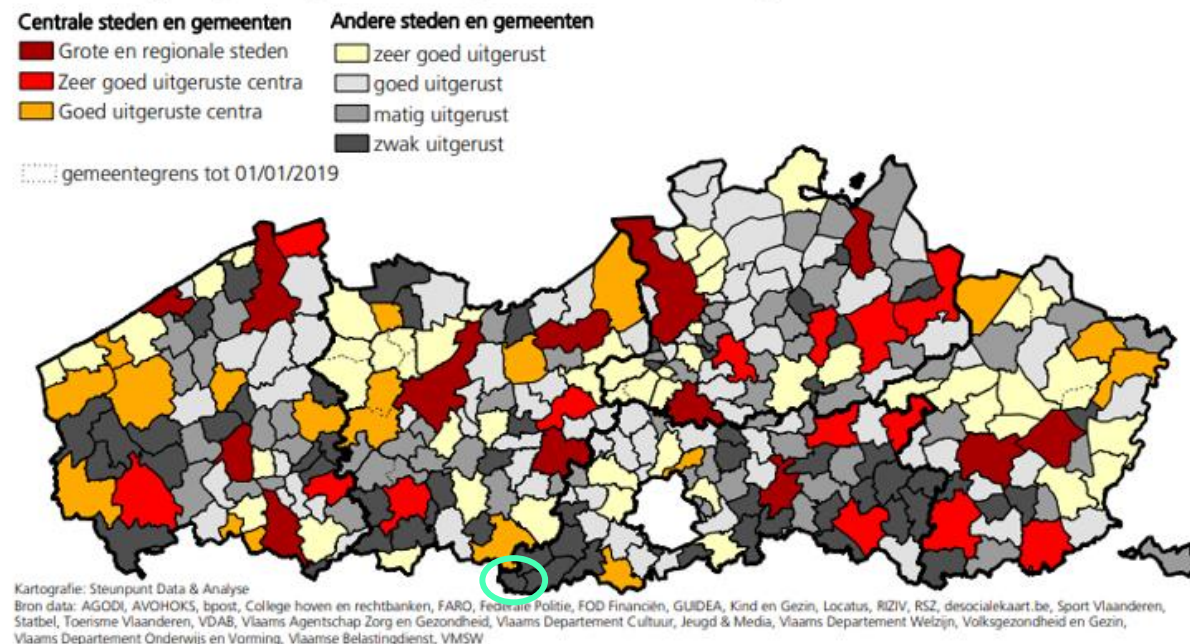
Ruimtelijke situering van Bever

Bever is volgens haar uitrustingsgraad* een **zwak uitgeruste gemeente**. De gemeente wordt bovendien omringd door andere zwak uitgeruste gemeenten zoals Galmaarden en Herne (net als de overige besturen in het Pajottenland m.u.v. Lennik). In de buurt van Bever zijn Geraardsbergen en Halle goed uitgeruste centrumsteden.

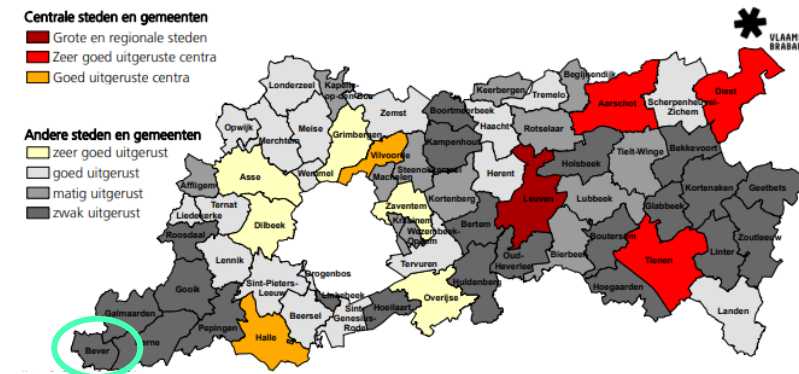
De uitrustingsgraad zegt iets meer over de beschikbaarheid en bereikbaarheid op het grondgebied van de gemeente. op acht gebieden: **onderwijs, zorg, publieke en zakelijke dienstverlening, persoonlijke dienstverlening, horeca, detailhandel, cultuur en recreatie, en sport. Op basis daarvan werd een typologie van de Vlaamse gemeenten opgesteld, die Vlaamse gemeenten onderverdeelt in zeven categorieën.*

Bron: een studie van De Maesschalk en Van Hecke (2018) over de uitrustingsgraad van de Vlaamse gemeenten

Typologie van gemeenten op basis van de uitrusting

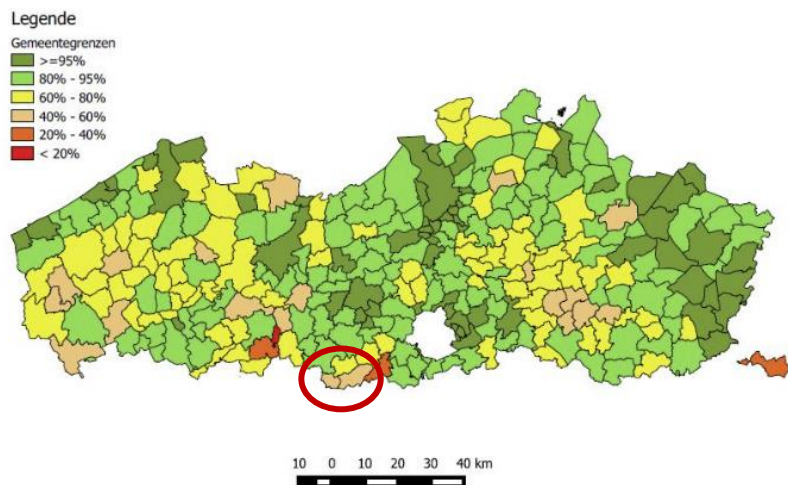
Typologie van de Vlaams-Brabantse gemeenten op basis van de uitrusting

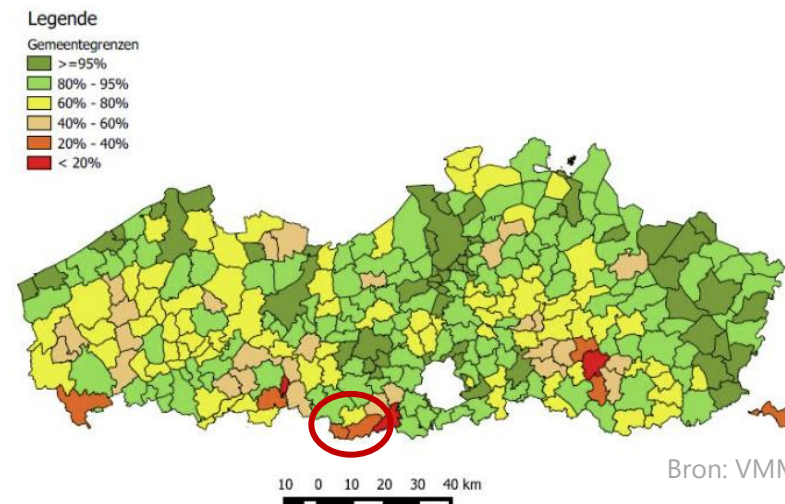
Ruimtelijke situering van Bever

- › Het **landelijke grondgebied** brengt in Bever grote uitdagingen met zich mee op vlak van wegen en rioleringen.
- › De **rioleringsgraad** (49%) en **zuiveringsgraad** (39%) in Bever zijn opvallend lager dan de gemiddelden in het Vlaams Gewest (respectievelijk 88,3% en 86%).
- › Met de huidige riolerings- en zuiveringsgraad behoort Bever tot de **tien slechtst scorende besturen in Vlaanderen**. In het Pajottenland scoort enkel Pepingen nog slechter met een rioleringsgraad van 29,3% en een zuiveringsgraad van 14%.
- › Het **beheer en onderhoud** van de rioleringen is niet in eigen beheer, maar wordt verstrekt door Fluvius (Riobra).

Rioleringsgraad per gemeente (toestand april 2022)

Zuiveringsgraad per gemeente (toestand april 2022)

Bron: VMM

Omgevingsloket in cijfers (2022)

Bron: Omgevingsloket

	Bever	Galmaarden	Gooik	Herne	Pepingen	Faciliteitengemeenten (gemiddelde)
gemiddelde van doorlooptijd tot volledig en ontvankelijk (eerste aanleg) (aantal dagen)	42,2	23,6	38,4	16,7	37,8	29,9
gemiddelde van doorlooptijd aanvraag vanaf indienen tot beslissen (eerste aanleg) (aantal dagen)	98,6	76,1	111,5	64,1	98,9	79,1
som van aantal ingediende vergunningsaanvragen	47	157	157	137	87	125
aantal ingediende vergunningsaanvragen per 1000 inwoners	20,8	17,8	16,7	20,3	19,3	14,7
som van aantal vergunningsaanvragen in behandeling (eerste aanleg)	9	0	0	0	0	-
som van aantal stopgezette vergunningsaanvragen (eerste aanleg)	4	28	28	19	12	-
som van aantal vergunningen (eerste aanleg)	33	117	114	106	69	77
aantal vergunningen (eerste aanleg) per 1000 inwoners	14,6	13,3	12,1	15,7	15,3	9,5
som van aantal weigeringen (eerste aanleg)	0	7	8	4	0	-
som van aantal stilzwijgende weigeringen (eerste aanleg)	1	0	0	0	0	-
som van aantal aanvragen doorverwezen naar juiste overheid (eerste aanleg)	2	1	0	1	0	-
som van aantal aanvragen met een vraag om extra informatie of wijzigingsverzoek voor de VENO verklaring (eerste aanleg)	21	59	83	16	37	-
som van aantal aanvragen onvolledig of onontvankelijk (eerste aanleg)	1	22	14	10	4	-

Omgevingsloket

- Bever kent op basis van de indicatoren van het omgevingsloket een **langere doorlooptijd dan gemiddeld**. Daarnaast ligt het **aantal ingediende vergunningsaanvragen per 1.000 inwoners** in Bever **hoger** in vergelijking met de benchmarkbesturen, **hetzelfde geldt voor het aantal afgeleverde vergunningen in eerste aanleg per 1.000 inwoners**.
- Archieven en vergunningsregisters zijn momenteel niet up-to-date bij de dienst omgeving, waarbij de prioriteit gaat naar het tijdig afleveren van vergunningen.

• Omgevingsgerelateerde ontwikkelingen

• Strategie

• Financiën & fiscaliteit

• Interne organisatie & personeelsbeleid

• Regionale verhoudingen en samenwerking

• Externe participatie en communicatie

01

Ruimte

02

Mobiliteit

03

Economie, werk en welvaart

04

Demografie

05

Onderwijs en vrije tijd

06

Zorg en welzijn

Mobiliteit

	Bever	Pajottenland* (gemiddelde)	Vlaams Gewest (gemiddelde)
Autosnelwegen en autowegen (in km)	0	0	7,8
Op- en afritten van autosnelwegen en autowegen (in km)	0	0	2,3
Primaire wegen (verbinden vaak grote steden) (in km)	0	3,05	9,3
Secundaire wegen (verbinden vaak steden) (in km)	5,38	9,81	11,2
Tertiaire wegen (verbinden vaak kleine steden en dorpen) (in km)	5,58	14,85	22,4
Niet-geclassificeerde wegen (verbinden vaak dorpen en gehuchten) (in km)	15,88	36,43	57,9
Wegen in een woonwijk (in km)	23,30	37,46	76,7
Fietspaden (in km)	0	4,13	23,8
Totaal aantal wegen (in km)	50,25	105,73	212,9
Te onderhouden wegen door lokaal bestuur (in km)	44,87	92,87	181,9
Te onderhouden door lokaal bestuur in %	89,3%	87,7%	85,4%

Bever scoort **hoog op vlak van het te onderhouden % van de wegenisnetten**. Bovendien is Bever een landelijke gemeente met heel wat **landbouwactiviteit**, wat een **grote impact** heeft op de **wegen, erosie,...**

De gemeente slaagt er, mede dankzij het plattelandsfonds, in om de **wegen in eigen beheer goed te onderhouden**. Het zijn voornamelijk de gewestwegen op het grondgebied die er slecht bijliggen.

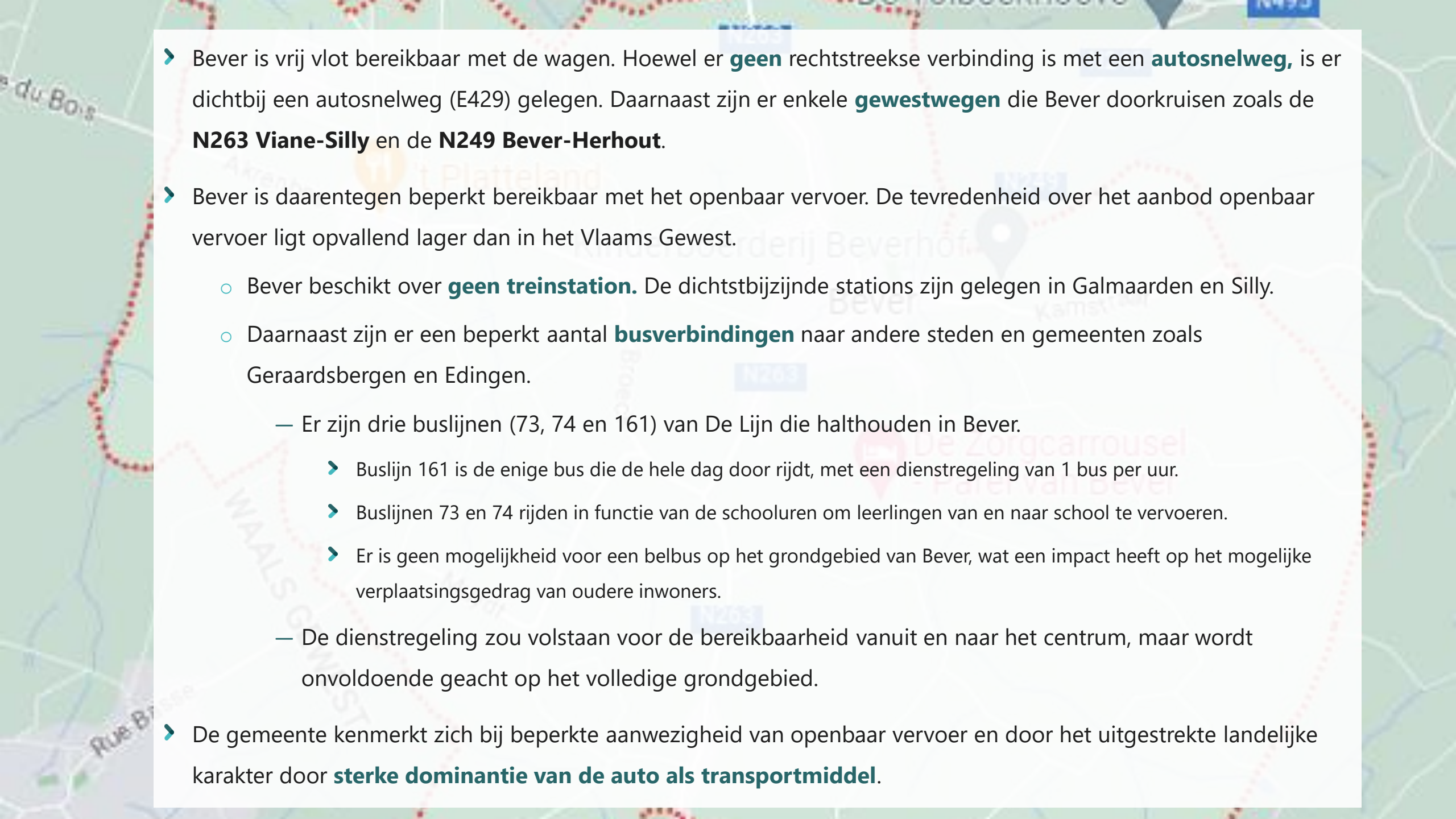
*Pajottenland: Galmaarden, Gooik, Lennik, Herne, Roosdaal, Pepingen en Bever

Mobiliteit

	Bever	Referentieregio H-V	Vlaams Gewest
Inwoners die vinden dat men veilig kan fietsen (2020)	24%	-	43%
Inwoners die vinden dat er voldoende fietspaden zijn (2020)	10%	-	45%
Inwoners die vinden dat voetpaden in goede staat zijn (2020)	29%	-	46%
Inwoners die vinden dat straten en pleinen in goede staat zijn (2020)	50%	-	56%
Inwoners die vinden dat er voldoende openbaar vervoer is (2020)	36%	-	67%
Beschikbaarheid openbaar vervoer			
Trein	Nee	-	-
Tram	Nee		
Bus	Ja		

Bron: gemeentemonitor

De **inwoners** van Bever zijn over het algemeen een stuk **minder tevreden over de mobiliteitsvoorzieningen** in de gemeente in vgl. met het Vlaams Gewest. Zo vinden inwoners het **eerder onveilig om te fietsen** in Bever en geven aan dat er **onvoldoende fietspaden** aanwezig zijn. Hetzelfde geldt voor de voetpaden. Enkel de staat van de straten en pleinen wordt nipt als voldoende ervaren.

-
- Bever is vrij vlot bereikbaar met de wagen. Hoewel er **geen** rechtstreekse verbinding is met een **autosnelweg**, is er dichtbij een autosnelweg (E429) gelegen. Daarnaast zijn er enkele **gewestwegen** die Bever doorkruisen zoals de **N263 Viane-Silly** en de **N249 Bever-Herhout**.
 - Bever is daarentegen beperkt bereikbaar met het openbaar vervoer. De tevredenheid over het aanbod openbaar vervoer ligt opvallend lager dan in het Vlaams Gewest.
 - Bever beschikt over **geen treinstation**. De dichtstbijzijnde stations zijn gelegen in Galmaarden en Silly.
 - Daarnaast zijn er een beperkt aantal **busverbindingen** naar andere steden en gemeenten zoals Geraardsbergen en Edingen.
 - Er zijn drie buslijnen (73, 74 en 161) van De Lijn die halthouden in Bever.
 - Buslijn 161 is de enige bus die de hele dag door rijdt, met een dienstregeling van 1 bus per uur.
 - Buslijnen 73 en 74 rijden in functie van de schooluren om leerlingen van en naar school te vervoeren.
 - Er is geen mogelijkheid voor een belbus op het grondgebied van Bever, wat een impact heeft op het mogelijke verplaatsingsgedrag van oudere inwoners.
 - De dienstregeling zou volstaan voor de bereikbaarheid vanuit en naar het centrum, maar wordt onvoldoende geacht op het volledige grondgebied.
 - De gemeente kenmerkt zich bij beperkte aanwezigheid van openbaar vervoer en door het uitgestrekte landelijke karakter door **sterke dominantie van de auto als transportmiddel**.

Mobiliteit

Pendelintensiteit: woon-werkverkeer

	Bever	Referentieregio H-V (gemiddelde)	Vlaams Gewest (gemiddelde)
Inkomende pendelintensiteit* (2019) (%)	65,5%	-	-
Uitgaande pendelintensiteit* (2019) (%)	91,1%	-	-
Pendelsaldo* (2019)	-590	66	-462

Bron: Provincie in Cijfers

*Het pendelsaldo is het verschil tussen het aantal inkomende en uitgaande pendelaars in eenzelfde gemeente

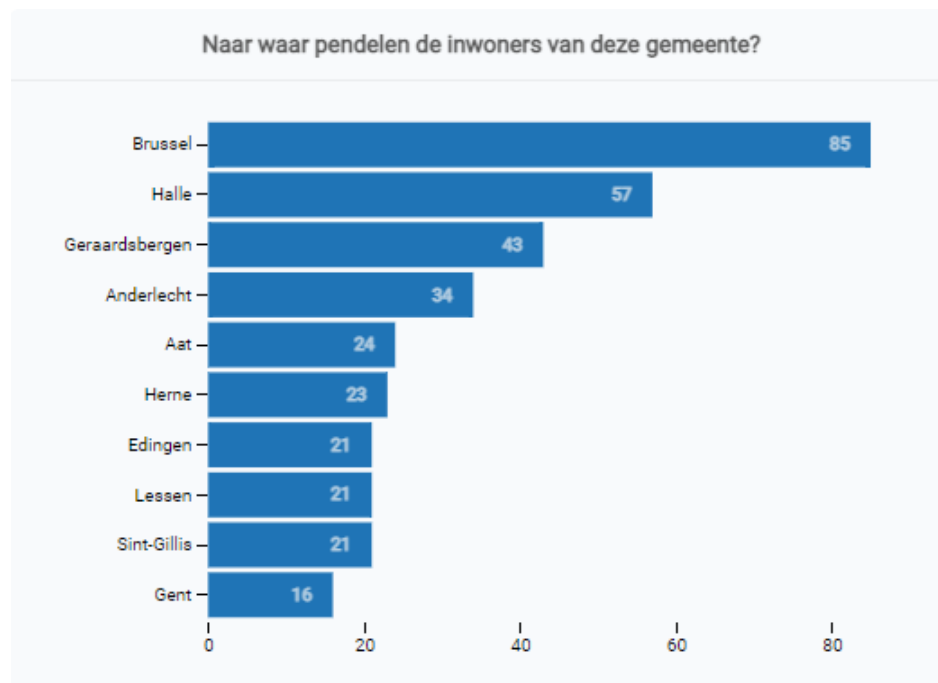
- De uitgaande pendelintensiteit geeft aan in welke mate inwoners van een bepaalde gemeente elders werkzaam zijn, uitgedrukt als het aandeel loontrekkende inwoners uit de gemeente die in een andere gemeente gaan werken, ten opzichte van de totale loontrekkende bevolking in de gemeente.

- De inkomende pendelintensiteit geeft aan in welke mate een gemeente inwoners van andere gemeenten aantrekt om te komen werken, uitgedrukt als het aandeel loontrekkenden dat vanuit andere gemeenten komt werken in de gemeente, ten opzichte van het totaal aantal loontrekkenden werkzaam in die gemeente.

- Het pendelsaldo in Bever is negatief: de inkomende pendel is kleiner dan de uitgaande. Dit betekent dat de woonfunctie van de gemeente belangrijker is.

Mobiliteit

Pendelintensiteit: woon-werkverkeer

Bron: Statbel

- › Mede omwille van de afwezigheid van bedrijventerreinen (zie verder) kent Bever een hogere uitgaande woon-werkpendel. De inkomende woon-werkpendel is beperkt.
- › Inwoners van Bever gaan voornamelijk werken in Brussel, Halle en Geraardsbergen.
- › Mensen die in Bever komen werken, wonen voornamelijk in Geraardsbergen, Galmaarden en Ninove.

• Omgevingsgerelateerde ontwikkelingen

• Strategie

• Financiën & fiscaliteit

• Interne organisatie & personeelsbeleid

• Regionale verhoudingen en samenwerking

• Externe participatie en communicatie

01

Ruimte

02

Mobiliteit

03

Economie, werk en welvaart

04

Demografie

05

Onderwijs en vrije tijd

06

Zorg en welzijn

Economie in cijfers

	Bever	Referentieregio H-V	Vlaams Gewest
oppervlakte bestemd voor landbouw (t.o.v. totale bestemm. oppervlakte) (%) (2021)	91,1%	57,6%	57,6%
oppervlakte voor bedrijvigheid (t.o.v. bebouwde opp.) (%) (2021) <i>oppervlakte met ambachts- en industriegebouwen, opslagruimte, kantoorgebouwen ... en gebouwen met handelsbestemmingen</i>	2,1%	14%	15,6%
jobratio (2019) <i>Aantal jobs per 100 inwoners</i>	38,5	77,3	73,6
bruto toegevoegde waarde per inwoner (2020) (in euro)	17.271	43.841	35.972
winkels per 1.000 inwoners (2022)	1,77	4,15	6,4
horecazaken per 1.000 inwoners (2022)	2,21	2,63	3,83
nettogroeiratio (per 100) (2021) <i>verschil tussen het aantal oprichtingen en het aantal stopzettingen in t.o.v. het aantal ondernemingen uitgedrukt per 100 ondernemingen.</i>	4,8	7,5	5

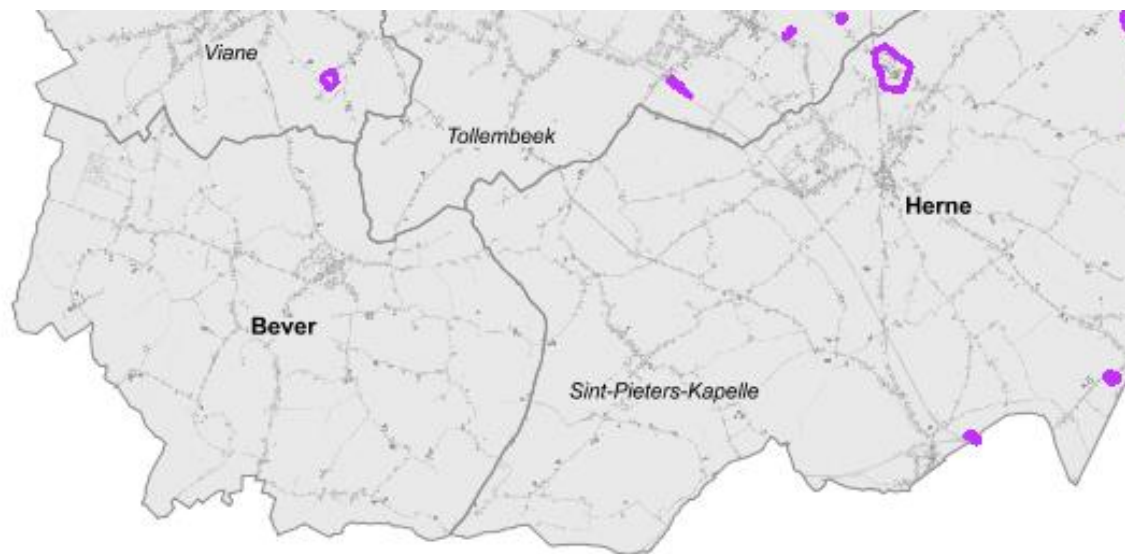
Bron: Provincie in Cijfers en gemeentemonitor

Economie

- Als landelijke gemeente kent Bever een zeer beperkte **oppervlakte voor bedrijvigheid** (t.o.v. bebouwde opp.) in vergelijking met het Vlaams Gewest en de referentieregio. De **oppervlakte bestemd voor landbouw** (t.o.v. bebouwde opp.) is daarentegen veel hoger dan gemiddeld in Vlaanderen en de referentieregio.
- De **bruto toegevoegde waarde per inwoner** is opvallend lager dan de gemiddelden van het Vlaams Gewest en de referentieregio.
- Daarnaast heeft de gemeente **geen centrumfunctie**: het winkelaanbod is lager dan het Vlaams gemiddelde en er zijn ook iets minder horecazaken dan gemiddeld. De **nettogroeiratio** scoort in lijn met het Vlaams gemiddelde.
- De **jobratio** in Bever scoort een stuk lager dan het Vlaams gemiddelde, wat aangeeft dat een bovengemiddeld groot deel van de bevolking buiten de gemeentegrens tewerkgesteld is, wat voor een woongemeente niet uitzonderlijk is.

Economie

- De kaart 'Bedrijventerrein' omvat de som van alle ruimtelijke eenheden uit de ruimtelijke planningsprocedure en met een economische bestemming. Een bedrijventerrein is altijd de unie van de percelen die ertoe behoren.

We stellen de **afwezigheid**
van een **bedrijventerrein**
vast in Bever.

Bron: Geopunt

Werk en welvaart in cijfers

	Bever	Referentieregio H-V	Vlaams Gewest
activiteitsgraad 15-64 jaar (%) (2019)	74,9%	73,6%	74,2%
werkzoekenden zonder werk (t.o.v. inwoners 18-64 jaar) (%) (2022)	3,5%	3,7%	4,3%
gemiddeld netto belastbaar inkomen per inwoner (€) (2020)	21.730	22.110	21.035
alle huizen (excl. appartementen) - mediaanprijs (€) (2021)	410.000	-	290.000
tarieven APB (%) (2022)	8,0%	-	7,18%
gemiddelde opbrengst uit APB per inwoner (€) (2020)	383,4	379,2	326,2
tarieven OOV (aantal) (2022)	1.071	-	896,9
gemiddelde opbrengst uit OOV per inwoner (€) (2020)	305,9	372,7	373,9

Werk en welvaart in cijfers

	Bever	Referentieregio H-V Vlaams Gewest	
kansarmoede-index* (%) (2021)	1,9%	-	12,7%
leefloners per 1.000 inwoners (‰) (2021)	1,36	4,43	5,75
totaal gerealiseerd en gepland sociaal huuraanbod* (t.o.v. BSO) (ratio) (2022)	0,22	0,52	1,2
sociale huurwoningen per 100 particuliere huishoudens (2022)	0,9	3,7	5,6
personen met verhoogde tegemoetkoming (t.o.v. personen in de ziekteverzekering) (%) (2020)	8,7%	11,3%	15,4%

Bron: Provincie in Cijfers

*de **kansarmoede-index** drukt uit hoe groot het aandeel kinderen van 0 tot 3 jaar in kansarmoede is ten opzichte van het totaal aantal kinderen van 0 tot 3 jaar

totaal gerealiseerd en gepland sociaal huuraanbod t.o.v. Bindend Sociaal Objectief: ratio van de som van het gerealiseerde en geplande aanbod t.o.v. het BSO. Gemeenten die een ratio behalen van 1 of meer hebben op vandaag minstens het opgelegd aantal sociale huurwoningen gerealiseerd en/of gepland. Gemeenten met een ratio tussen de 0 en 1 moeten nog bijkomende sociale huurwoningen voorzien om het BSO te behalen. Een ratio gelijk aan of onder 0 ten opzichte van de nulmeting betekent dat de gemeenten geen enkele bijkomende woning realiseerden of zelfs een daling van het aantal sociale huurwoningen kenden.

Werk en welvaart

- De **bevolking** in Bever is relatief **actief**: de activiteitsgraad ligt in lijn met het Vlaams gemiddelde, en er zijn gemiddeld iets minder werkzoekenden zonder werk. Daarnaast zijn er opvallend minder inwoners die een **leefloon** ontvangen dan elders in Vlaanderen. De Oekraïne-crisis heeft er echter wel voor gezorgd dat de leeflonen sterk zijn gestegen (die voor een groot deel worden terugbetaald door de POD MI). Dit brengt wel een hogere werklast met zich mee voor de maatschappelijk assistenten, die niet altijd makkelijk is op te vangen.
- De **kansarmoede-index** in Bever ligt veel lager in vergelijking met het Vlaams gemiddelde. Het aandeel kinderen van 0 tot 3 jaar in kansarmoede ten opzichte van het totaal aantal kinderen van 0 tot 3 jaar in Bever is dus relatief beperkt.
- Het gemiddeld netto belastbaar **inkomen** per inwoner ligt hoger dan gemiddeld in Vlaanderen, maar iets lager dan gemiddeld in de referentieregio H-V. De gemiddelde **opbrengst uit APB** per inwoner in Bever ligt hoger dan gemiddeld in vergelijking met zowel het Vlaams Gewest als de referentieregio.

Werk en welvaart

- De **mediaanprijs van de woningen** in Bever ligt een stuk hoger dan gemiddeld in Vlaanderen. De gemiddelde opbrengst uit de onroerende voorheffing per inwoner ligt, ondanks het hogere OOV-tarief, lager dan gemiddeld.
- De score van 0,22 op de **ratio totaal gerealiseerd en gepland sociaal huuraanbod t.o.v. BSO** geeft aan dat Bever nog bijkomende inspanningen moet leveren om het vooropgestelde aantal sociale huurwoningen van het BSO te behalen.
- Een belangrijke uitdaging binnen dit domein vormt het **domein Akrenbos**. Het Domein Akrenbos behoorde lang tot de cluster van weekendverblijven/camping maar werd in het Provinciaal RUP geregulariseerd als woongebied. Momenteel bestaat Akrenbos uit een combinatie van nieuwere tiny houses en oudere chalets. Dit domein brengt echter verschillende uitdagingen met zich mee op vlak van woonomstandigheden (vochtigheid van de chalets), beperkte nutsvoorzieningen, regularisatie (brengt extra werk met zich mee voor de administratie),...

• Omgevingsgerelateerde ontwikkelingen

• Strategie

• Financiën & fiscaliteit

• Interne organisatie & personeelsbeleid

• Regionale verhoudingen en samenwerking

• Externe participatie en communicatie

01

Ruimte

02

Mobiliteit

03

Economie, werk en welvaart

04

Demografie

05

Onderwijs en vrije tijd

06

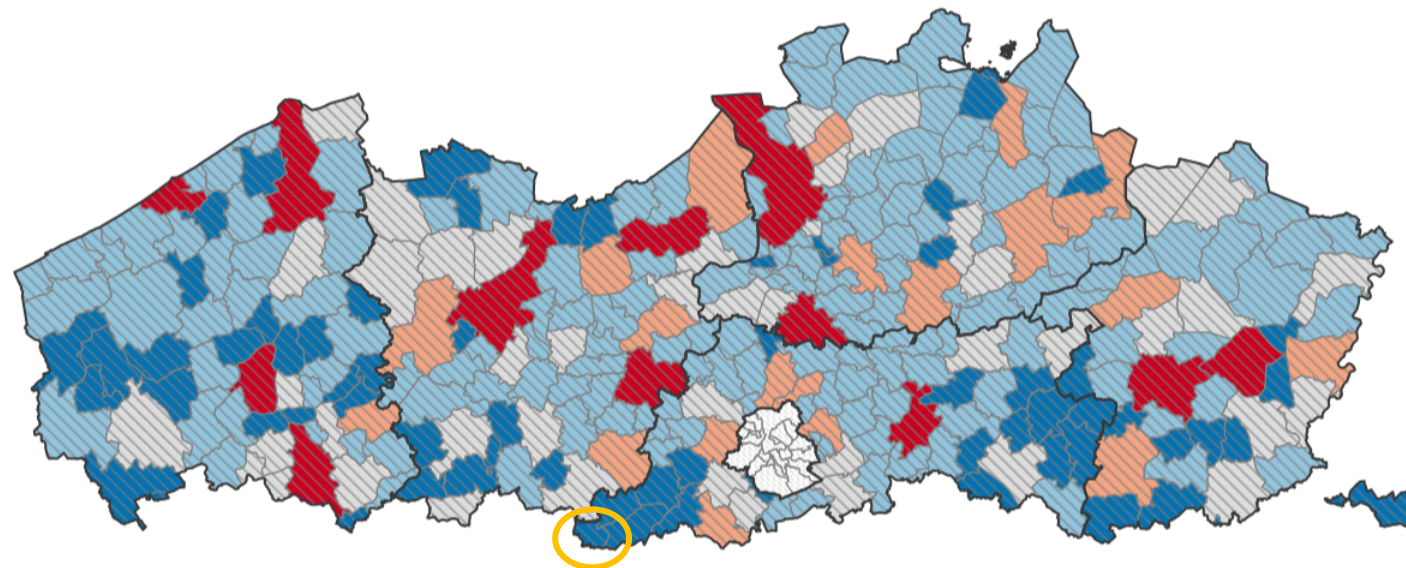

Zorg en welzijn

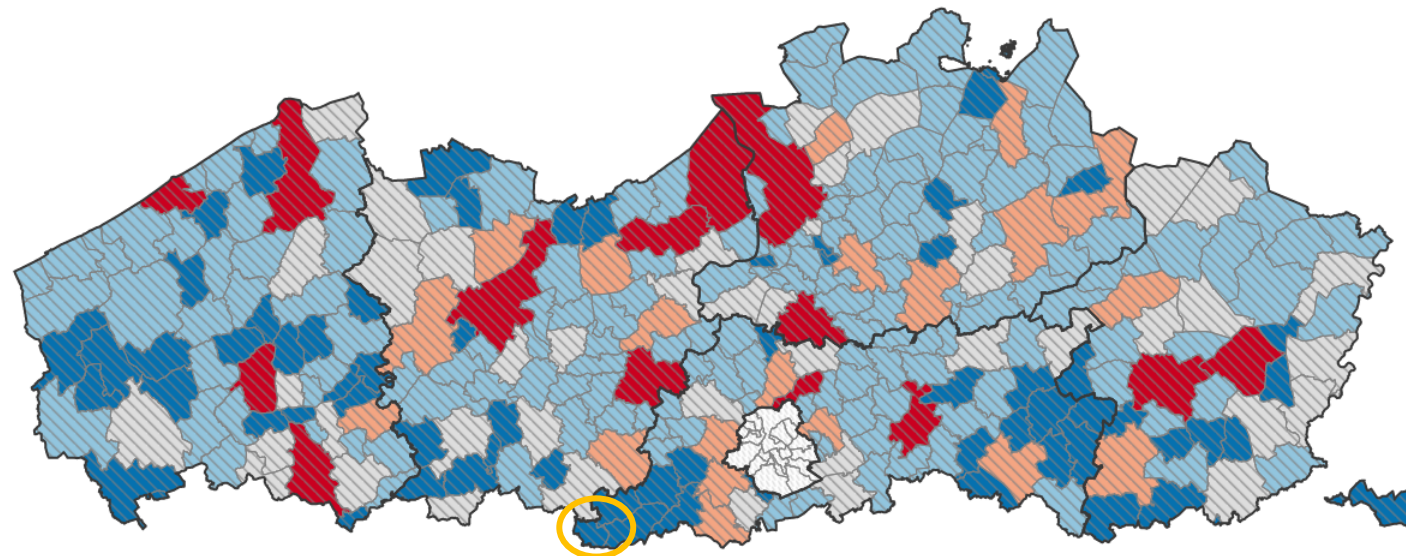
Demografie

	Bever	Referentieregio H-V	Vlaams gewest
totaal aantal inwoners (2022)	2.263	18.760 (gemiddeld)	22.330 (gemiddeld)
totaal aantal inwoners (prognose in 2040)	2.235	-	23.746 (gemiddeld)
groene druk (per 100) (2022) <i>aantal 0-19jarigen/aantal 20-64jarigen</i>	41,3	42,6	37,4
grijze druk (per 100) (2022) <i>aantal 65+ers/aantal 20-64jarigen</i>	31,5	33,4	36,3
verouderingscoëfficiënt (per 100) (2022) <i>verhouding 60+ers t.o.v. -19jarigen</i>	104,1	104,6	128,4
dependentiecoëfficiënt (per 100) (2022) <i>verhouding beroepsactieve bevolking (15-64j) met groene en grijze druk</i>	72,7	76,0	73,7
natuurlijke aangroei per 1.000 inwoners (‰) (2021)	1,8	1,4	0,3

Bron: Provincie in Cijfers

2030

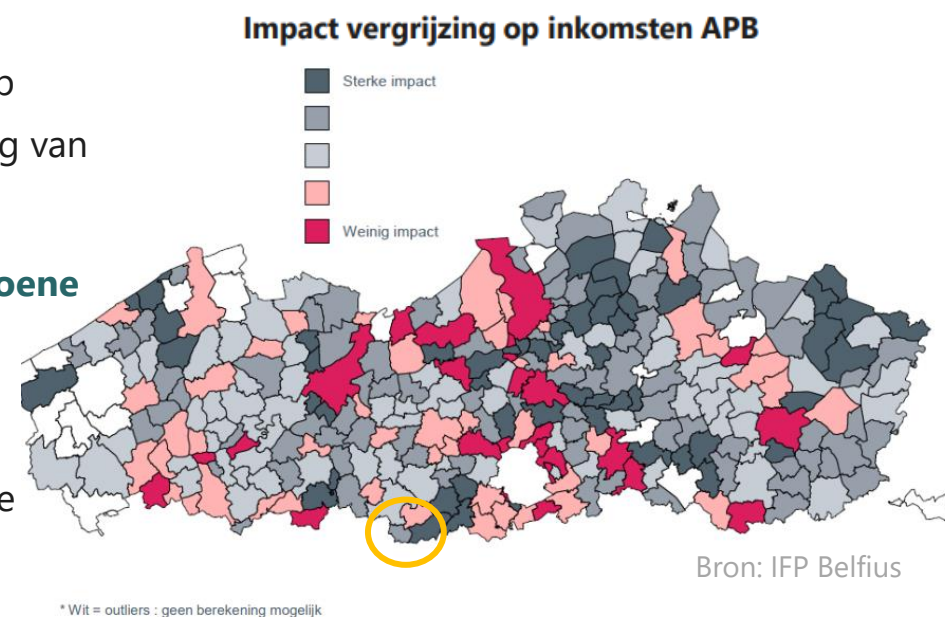
2040

Met een bevolkingsaan­groei van <0,15 wordt in Bever, evenals in de andere Pajotse gemeenten, een **relatief lage natuurlijke bevolkingsaan­groei** verwacht in de komende jaren.

Demografie

- Bever wordt op dit moment reeds geconfronteerd met een **vergrijzende bevolking**, maar in beperktere mate in vergelijking met Vlaanderen.
 - De **grijze druk** zegt iets over het aantal ouderen dat moet worden onderhouden door de beroepsbevolking. Die is in Bever **lager** dan gemiddeld anno 2023.
 - De **verouderingscoëfficiënt** is iets hoger dan 100. Dit betekent dat de groep zestigplussers groter is dan de groep 0-19-jarigen. Dit wijst op een vergrijzing van de bevolking.
 - Bever wordt gekenmerkt door een belangrijk aandeel jonge inwoners. De **groene druk** ligt dan ook hoger dan het Vlaams gemiddelde.
 - Het **dependentiecoëfficiënt** ligt iets lager dan gemiddeld.
 - In de toekomst wordt voor Bever een **relatief sterke impact** verwacht van de vergrijzende bevolking op de **inkomsten uit APB**.

Demografie

	Bever	Referentieregio H-V	Vlaams Gewest
niet-Belgische huidige nationaliteit (t.o.v. inwoners) (% per gemeente) (2022)	5,1%	12,2%	10%
niet-Belgische herkomst (t.o.v. inwoners) (% per gemeente) (2022)	13,2%	35,2%	24,7%
niet-EU herkomst (t.o.v. inwoners) (% per gemeente) (2022)	7,2%	21,4%	14,7%
totaal migratiesaldo* per 1.000 inwoners (‰ per gemeente) (2021)	26,4	8,9	6,8

Bron: Provincie in Cijfers

***Migratiesaldo:** Saldo van het aantal verhuisbewegingen van en naar een andere gemeente in België (aantal inwijkingen uit andere gemeenten in België, verminderd met aantal uitwijkingen naar andere gemeenten in België) + saldo van het aantal verhuisbewegingen van en naar het buitenland (aantal inwijkingen uit het buitenland, verminderd met aantal uitwijkingen naar het buitenland).

Met **13,2% inwoners van niet-Belgische herkomst** bevindt Bever zich onder het Vlaams gemiddelde en dat van de referentieregio. Daarnaast is er een opvallend hoger migratiesaldo vast te stellen bij Bever.

Migratiestromen - verhuisbewegingen

Inkomende migratiestromen (van ... naar Bever) (periode 2018-2021)

Buiten Vlaanderen en Brussel	24,9%
Geraardsbergen	11,4%
Herne	6,9%
Halle	6,7%
Galmaarden	6,2%
Sint-Pieters-Leeuw	5,3%
...	...

Uitgaande migratiestromen (van Bever naar ...) (periode 2018-2021)

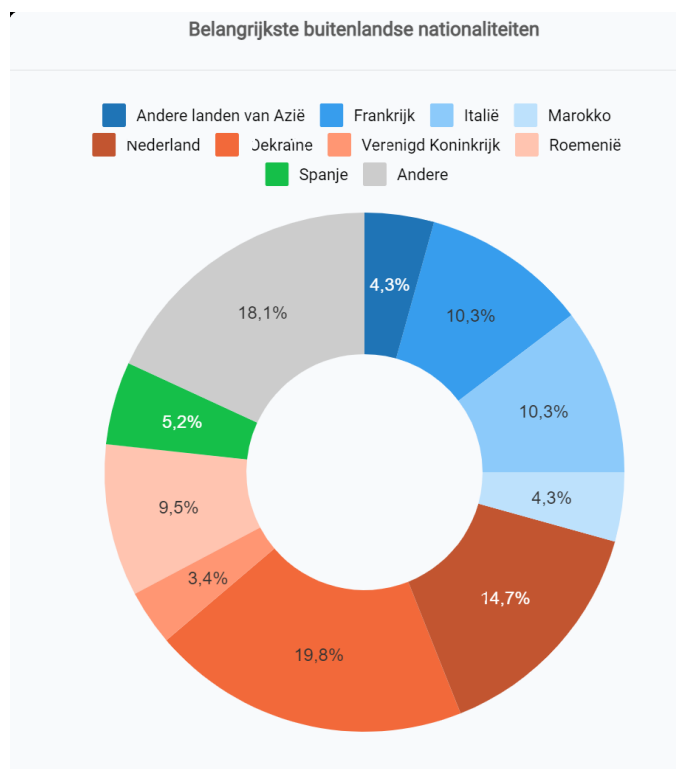
Buiten Vlaanderen en Brussel	34,5%
Geraardsbergen	19,9%
Galmaarden	5,9%
Herne	5,1%
...	...

Bron: Provincie in Cijfers

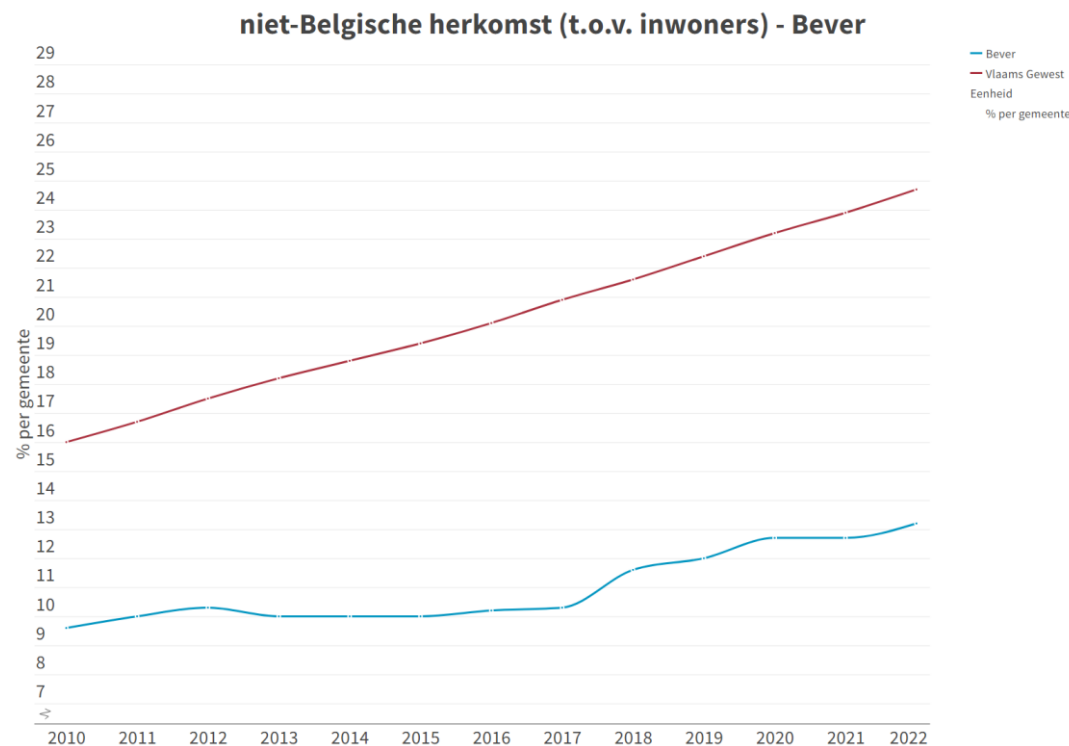
We stellen vast dat nieuwe inwoners in Bever (periode 2018-2021) vnl. afkomstig zijn van buiten Vlaanderen en Brussel, net als een belangrijk aandeel afkomstig uit Geraardsbergen. Inwoners die wegtrekken uit Bever (periode 2018-2021) verhuizen vnl. naar steden/gemeenten buiten Vlaanderen en Brussel, en naar Geraardsbergen.

Demografie

- Het aandeel personen van buitenlandse herkomst is in Bever gestegen van 9,6% (2010) naar 12,0% (in 2019) en 13,2% (in 2022). Het merendeel van de personen van buitenlandse herkomst heeft een EU- herkomst, wat een invloed heeft op de complexiteit van dossiers voor de dienst burgerzaken, de nood aan een aanpak/dienstverlening i.k.v. integratie, etc.

Bron: Statbel

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

• Omgevingsgerelateerde ontwikkelingen

• Strategie

• Financiën & fiscaliteit

• Interne organisatie & personeelsbeleid

• Regionale verhoudingen en samenwerking

• Externe participatie en communicatie

01

Ruimte

02

Mobiliteit

03

Economie, werk en welvaart

04

Demografie

05

06

Zorg en welzijn

Onderwijs en vrije tijd

Onderwijs

	Bever	Referentieregio H-V	Vlaams Gewest
Participatie kleuteronderwijs (Verhouding aantal leerlingen in scholen in gemeente op aantal 2,5- tot 5-jarigen wonend in gemeente) (2022)	200,0%	-	-
Aantrekkingskracht lager onderwijs (verhouding aantal leerlingen in scholen in gemeente op aantal leerlingen wonend in gemeente) (2022)	152,8%	-	-
Aantrekkingskracht secundair onderwijs (verhouding aantal leerlingen in scholen in gemeente op aantal leerlingen wonend in gemeente) (2022)	0,0%	-	-
Tevredenheid van onderwijsvoorzieningen	83%	-	88%

Bron: Gemeentemonitor

Bovenstaande indicatoren tonen aan dat de **participatie kleuteronderwijs** en de **aantrekkingskracht lager onderwijs** een flink stuk boven 100% liggen. Op beide indicatoren kunnen we dus stellen dat er in Bever **meer kinderen onderwijs volgen dan er wonen**. De **afwezigheid van een secundaire school** in Bever verklaart overigens de score m.b.t. de aantrekkingskracht van het secundair onderwijs. Inwoners zijn bovendien tevreden over de onderwijsvoorzieningen in de gemeente.

Onderwijs

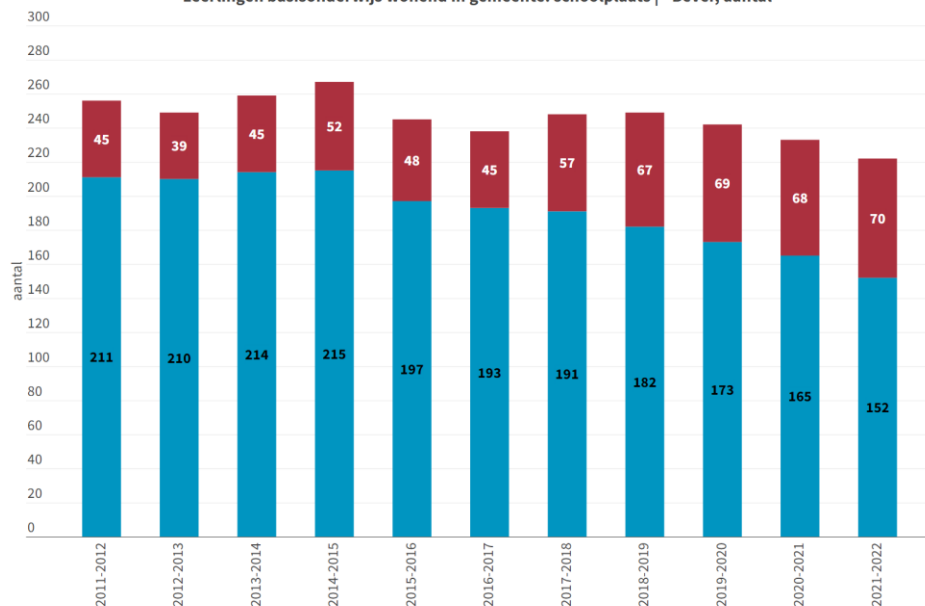
	Bever
Aantal basisscholen (kleuter + lager)	1 (3 vestigingen)
Geen pendel: aantal leerlingen die wonen in de gemeente en basisonderwijs volgen in de gemeente	152
Uitgaande pendel: Aantal leerlingen die wonen in de gemeente maar basisonderwijs volgen in een andere gemeente	70
Inkomende pendel: Aantal leerlingen die basisonderwijs volgen in de gemeente maar wonen in een andere gemeente	228
Aantal middelbare scholen	0
Geen pendel: aantal leerlingen die wonen in de gemeente en secundair onderwijs volgen in de gemeente	0
Uitgaande pendel: Aantal leerlingen die wonen in de gemeente maar secundair onderwijs volgen in een andere gemeente	178
Inkomende pendel: Aantal leerlingen die secundair onderwijs volgen in de gemeente maar wonen in een andere gemeente	0

Woont in ... →	Bever
Naar school in ...↓	
Geraardsbergen	43%
Bever	38%
Halle	5,5%
Galmaarden	5,3%
Herne	1,5%

Naar school in ... →	Bever
Woont in ...↓	
Bever	40%
Niet te lokaliseren	38,9%
Geraardsbergen	12,4%
Herne	4,5%
Galmaarden	2,6%

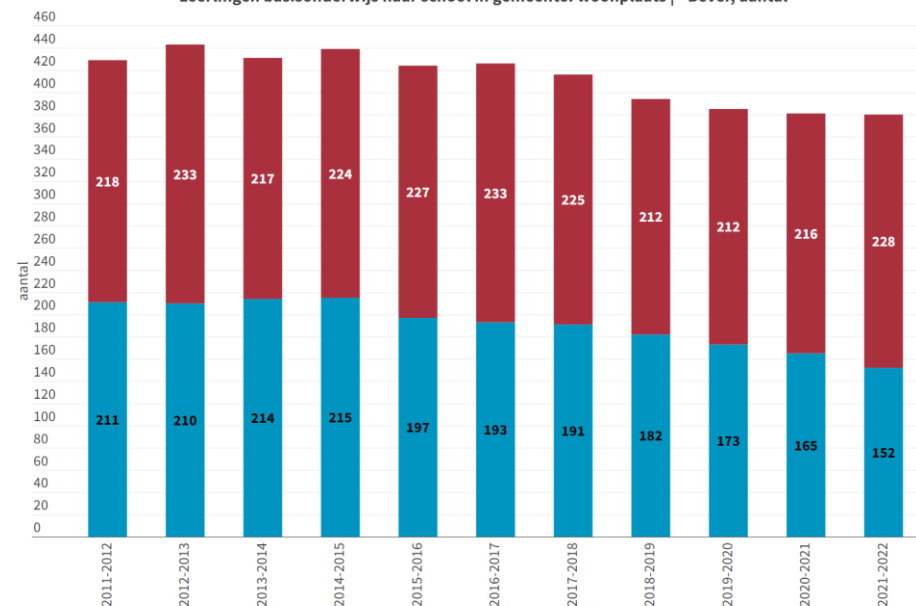
Onderwijs

Leerlingen basisonderwijs wonend in gemeente: schoolplaats | - Bever, aantal

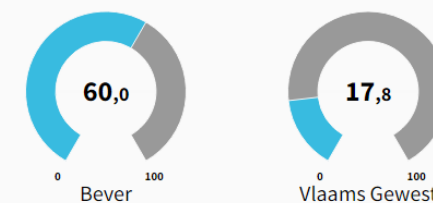
● eigen gemeente ● een andere gemeente
Onderwijs Vlaanderen - Leerplichtonderwijs | provincies.incijfers.be

Leerlingen basisonderwijs naar school in gemeente: woonplaats | - Bever, aantal

● onderwijs volgen in eigen gemeente ● uit een andere gemeente komen
Onderwijs Vlaanderen - Leerplichtonderwijs | provincies.incijfers.be

Leerlingen basisonderwijs: instroom van elders
percentage t.o.v. leerlingen naar school in gemeente

Onderwijs Vlaanderen | provincies.incijfers.be | 2022

Belangrijk om op te merken is dat het aantal leerlingen basisonderwijs wonend in de eigen gemeente en het aantal leerlingen basisonderwijs naar school in de eigen gemeente de afgelopen jaren stelselmatig daalt. Daarnaast is het percentage instroom van elders t.o.v. leerlingen naar school in de eigen gemeente opvallend hoger (60,0%) in vgl. met het Vlaams Gewest (17,8%). Hieruit kunnen we afleiden dat het gemeentelijk onderwijs steeds vaker gebruikt wordt door inwoners uit andere gemeenten.

Onderwijs

- Het lokaal bestuur Bever beschikt over **één basisschool** (GBS AK'Cent), met op dit moment drie vestigingen wat extra verkeer, verbruik,... met zich meebrengt. Vanaf september 2023 wordt overgeschakeld naar twee locaties omwille van een sterk verouderde vestiging die niet blijvend kan worden gebruikt.
- Leerlingen die in Bever wonen, gaan voornamelijk naar school in Geraardsbergen (43%) en Bever zelf (38%).
- In het gemeentelijk onderwijs van Bever zijn er naast de leerlingen woonachtig in Bever (40%), ook heel wat leerlingen die niet woonachtig zijn in de gemeente. Daarbij zijn er enerzijds heel wat Vlamingen die in Wallonië (Deux-Acren) wonen en waarvan hun kinderen school lopen in Bever, en anderzijds anderstalige leerlingen uit Wallonië die onderwijs volgen in Bever (beide groepen in categorie 'niet te lokaliseren' op voorgaande pagina).
- De toekomstige uitbreiding van de school Akrenbos en de belangrijke investeringen in de infrastructuur voor het onderwijs (MJP 2020-2025) (zie verder onder thema 'strategie'), tonen aan dat **onderwijs** een **belangrijke prioriteit** is voor het lokaal bestuur.
 - Zie hierboven: investering om te kunnen voldoen aan de hedendaagse noden naar infrastructuur toe (conformiteit).

Vrije tijd in cijfers

	Bever	Referentieregio H-V	Vlaams Gewest
Vrijetijdsaanbod (per 1.000 inwoners) (2020)*:			
Podiumkunsten (activiteiten per 1.000 inwoners)	1,8	-	4,3
Cultureel erfgoed (activiteiten per 1.000 inwoners)	0,0	-	2,2
Sociaal-cultureel werk (activiteiten per 1.000 inwoners)	0,0	-	4,8
Sport (activiteiten per 1.000 inwoners)	0,9	-	2,6

* De cijfers dateren uit de coronaperiode waarbij er beperkingen golden voor het vrijetijdsleven.

Bron: gemeentemonitor

Het vrijetijdsaanbod per 1.000 inwoners (activiteiten) in Bever scoort laag en sterk onder het gemiddelde in Vlaanderen. Het lokaal bestuur Bever beschikt over geen cultuur- of ontmoetingscentra (wel een ontmoetingszaal) wat het lage aantal culturele activiteiten mogelijk verklaart. In Akrenbos heeft de kerkgemeenschap beslist om van de Sint-Gereonkerk een multifunctioneel gebouw te maken, waarbij op deze locatie reeds af en toe een blokspot en culturele avond wordt georganiseerd.

Vrije tijd in cijfers

	Bever	Referentieregio H-V	Vlaams Gewest
Aantal sportaccommodatie (per 1.000 inwoners) (2021)	3,2	2,7	3,6
Aantal sportclubs (per 1.000 inwoners) (2021)	3,2	1,9	2,5
Aantal inwoners die tevreden zijn over de sportvoorzieningen (2020) (%)	62%	-	78%
Aantal inwoners die tevreden zijn over de geschikte plekken voor opgroeiende jeugd (2020) (%)	48%	-	57%
Aantal inwoners die tevreden zijn over de jongerenvoorzieningen (2020) (%)	51%	-	62%
Aantal inwoners die tevreden zijn over de uitgaansgelegenheden (2020) (%)	41%	-	60%
Voldoende activiteiten voor ouderen	68%	-	63%
Aantal inwoners die tevreden zijn over de culturele voorzieningen (2020) (%)	20%	-	64%

Vrije tijd in cijfers

	Bever	Referentieregio H-V	Vlaams Gewest
Inwoners die bibliotheek bezoeken in eigen gemeente (2020) (%)	Niet aanwezig (wel in Herne)	-	36%
Inwoners die bibliotheek bezoeken in andere gemeente (2020) (%)	30%	-	18%
Tevredenheid over bibliotheekvoorzieningen (2020) (%)	16%	-	85%
Inwoners die culturele activiteit bijwonen in eigen gemeente (2020) (%)	20%	-	41%
Inwoners die culturele activiteit bijwonen in andere gemeente (2020) (%)	49%	-	43%
Aanwezigheid cultuurcentrum of gemeenschapscentrum (Ja/Nee)	Nee	-	-

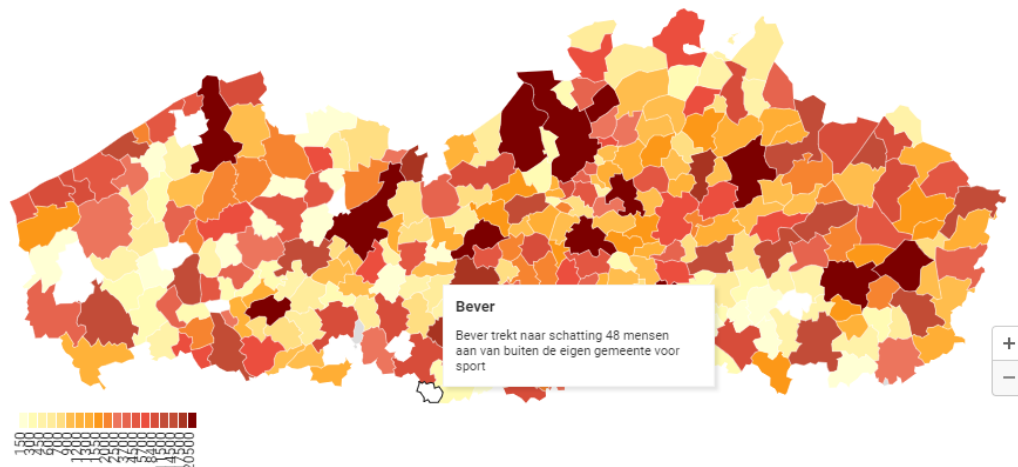
Bron: gemeentemonitor (2020)

Vrije tijd

- Het vrijetijdsaanbod in Bever is **zwak uitgerust**. De gemeente kent **geen centrumfunctie** en trekt bijgevolg geen tot weinig inwoners van omliggende gemeenten aan op vlak van cultuur, sport en winkelen. De inwoners van Bever trekken vnl. naar Geraardsbergen voor cultuur, om te winkelen en om te sporten.
- De **tevredenheid** over de sport- en culturele voorzieningen is lager dan gemiddeld. Inwoners zijn daarnaast minder tevreden over de uitgaansgelegenheden en bibliotheekvoorzieningen (die niet aanwezig is) in de gemeente.

Aantal inwoners van buiten de gemeente die de gemeente aantrekt voor sport

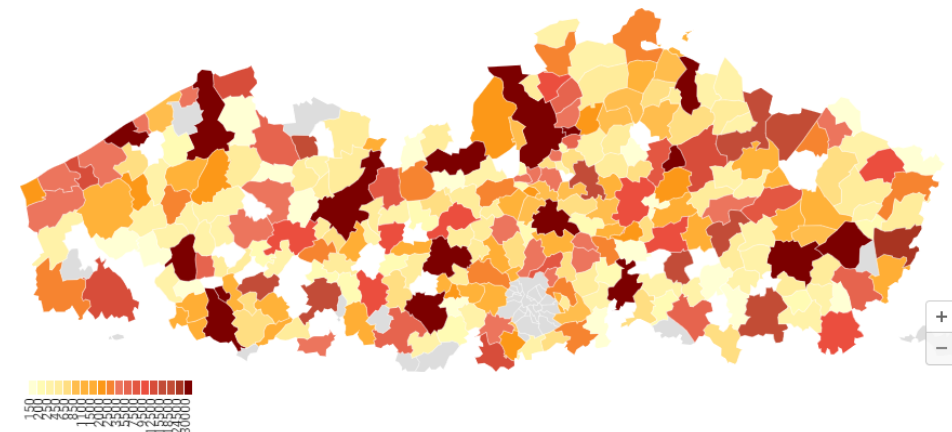
per gemeente, hoeveel inwoners van buiten de gemeente trekt de gemeente aan

Map: Agentschap Binnenlands Bestuur • Source: Gemeente-Stadsmonitor 2017 • [Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

Aantal inwoners van buiten de gemeente dat de gemeente aantrekt om te winkelen

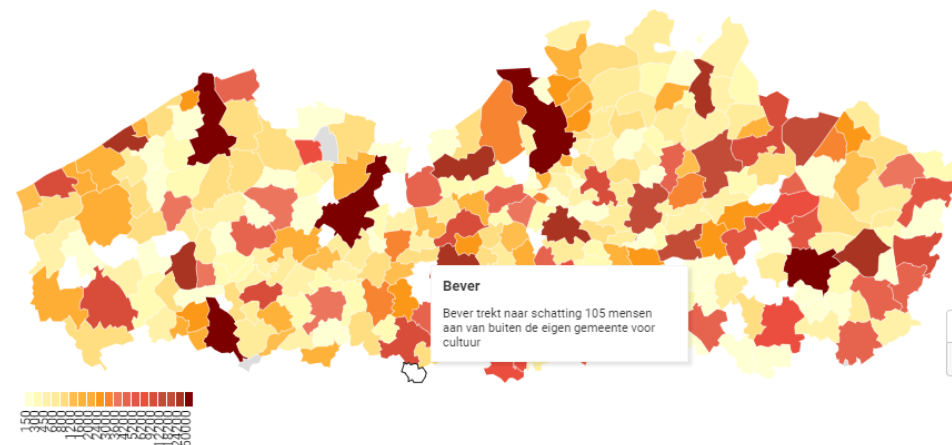
per gemeente, hoeveel inwoners van buiten de gemeente trekt de gemeente aan

Map: Agentschap Binnenlands Bestuur • Source: Gemeente-Stadsmonitor 2017 • [Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

Aantal inwoners van buiten de gemeente dat de gemeente aantrekt voor cultuur

per gemeente, hoeveel inwoners van buiten de gemeente trekt de gemeente aan

Map: Agentschap Binnenlands Bestuur • Source: Gemeente-Stadsmonitor 2017 • [Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

Vrije tijd

- › Het lokaal bestuur Bever scoort over het algemeen **eerder zwak** en **lager dan gemiddeld** op de indicatoren die peilen naar de **tevredenheid van burgers over de vrijetijdsvoorzieningen** in de gemeente.
- › Op vlak van **sportvoorzieningen** beschikt Bever over:
 - Een sportzaal die wordt verhuurd en door de school wordt gebruikt.
 - De huidige sporthal is echter sterk verouderd en beperkt, en voldoet onvoldoende aan de hedendaagse noden.
 - Er zijn onvoldoende middelen beschikbaar voor vernieuwing, waardoor vooral wordt gefocust op het onderhoud en beheer van het bestaande patrimonium.
 - Drie voetbalterreinen (worden door de club(s) zelf uitgebaat)
 - Een kaatsplein (wordt door de club(s) zelf uitgebaat)
 - Meerdere petanqueterreinen (worden door de club(s) zelf uitgebaat)
- › Op vlak van **jeugdvoorzieningen** beschikt Bever over:
 - Twee lokale jeugdbewegingen
 - De jeugdbewegingen zijn nu gevestigd in oude klascontainers van de scholen.
 - Een speelterrein
 - Er zijn geen jeugdhuis aanwezig in Bever.
 - Ondanks een belangrijk aandeel jonge inwoners is het aanbod voor jongeren zeer beperkt in Bever.

Vrije tijd

- Op vlak van **cultuur en bibliotheek** beschikt Bever over:
 - Een ontmoetingszaal die wordt verhuurd, maar niet uitgebaat door de gemeente
 - Geen cultuurcentrum
 - Geen bibliotheek op het grondgebied, maar is er een intergemeentelijke samenwerking met het lokaal bestuur Herne zodat inwoners gebruik kunnen maken van deze dienst.
- De vrijetijdswerking in Bever steunt voor een groot deel op de **verenigingen en vrijwilligers**. Het sterke verenigingsleven is een sterkte in Bever, maar blijvende ondersteuning is belangrijk vanuit het lokaal bestuur indien men het verenigingsleven niet wenst te verliezen.
 - Zo vinden er tijdens de weekends regelmatig activiteiten plaats bv. in de vorm van een eetfestijn of dergelijke.
 - De verenigingen vragen steeds meer om steun (bv. lokaaltjes om materiaal te stockeren), waarbij het bestuur zich bewust is van de noodzaak om de verenigingen te ondersteunen.

• Omgevingsgerelateerde ontwikkelingen

• Strategie

• Financiën & fiscaliteit

• Interne organisatie & personeelsbeleid

• Regionale verhoudingen en samenwerking

• Externe participatie en communicatie

01

Ruimte

02

Mobiliteit

03

Economie, werk en welvaart

04

Demografie

05

Onderwijs en vrije tijd

06

Zorg en welzijn

Zorg en welzijn in cijfers

	Bever	Referentieregio H-V	Vlaams Gewest
0-24 jaar (t.o.v. inwoners) (% per gemeente) (2022)	28,9%	30%	27,1%
opvangplaatsen baby's en peuters per 100 kinderen 0-2 jaar (toestand 31/12/21) (per 100 per gemeente)	109	37,7	44,8
opvangplaatsen buitenschoolse kinderopvang per 100 kinderen 3-11 jaar (toestand 31/12/21) (per 100 per gemeente)	35,2	2,6	6,8
tevredenheid kinderopvang (2020) (%)	79%	-	68%
buitenschoolse kinderopvang georganiseerd door de gemeente (ja/nee)	Ja (BKO 't Sterretje)	-	-

Bron: Provincie in Cijfers

Zorg en welzijn

- › Bever scoort **hoog inzake het aantal opvangplaatsen voor baby's en peuters** per 100 kinderen in vergelijking met het Vlaams Gewest en de referentieregio. **Hetzelfde geldt voor het aantal opvangplaatsen buitenschoolse kinderopvang per 100 kinderen.**
- › Bever beschikt over **één buitenschoolse kinderopvang ('t Sterretje)**. De tevredenheid bij de inwoners over de kinderopvang, nl. 79%, ligt hoger in vgl. met het Vlaams Gewest.
- › **Vanaf 2026 zullen de subsidies voor de BKO sterk dalen** omwille van het BOA-decreet (van €300.000 naar €60.000). Dit vormt een grote uitdaging voor het lokaal bestuur in de toekomst. Het gebouw is namelijk vrij groot en recent nog vernieuwd.
- › Mede door de verjonging van de bevolking vormt de **afwezigheid van een dagopvang/crèche** op het grondgebied een uitdaging. In de gemeente is er nog slechts één onthaalmoeder (i.p.v. drie in het verleden), waarbij er een nu al een opnamestop is tot 2024.

Zorg en welzijn in cijfers

	Bever	Referentieregio H-V	Vlaams Gewest
60+ jaar (t.o.v. inwoners) (% per gemeente) (2022)	24,9%	25,3%	27,6%
erkende lokale dienstencentra (aantal per gemeente) (2022)	0	0	1
erkende openbare LDC (aantal per gemeente) (2022)	0	0	1
huidige capaciteit WZC (aantal per gemeente) (2022)	0	212	275
huidige capaciteit openbare WZC (aantal per gemeente) (2022)	0	46	81
aantal plaatsen in WZC (per 100 65-plussers)	0	-	5,9

Bron: Provincie in Cijfers

Zorg en welzijn in cijfers

	Bever	Referentieregio H-V	Vlaams Gewest
huidige capaciteit DVC (aantal per gemeente) (2022)	0	1	1
huidige capaciteit openbare DVC - dagverzorging (aantal per gemeente) (2022)	0	0	0
aantal gepresteerde uren gezinszorg (2021)	3.518	26.792	53.547
aantal uren gezinszorg door openbare diensten (2021)	-	6.724	13.530
aantal uren gezinszorg door private diensten (2021)	3.518	21.290	45.383
zorgbudget voor ouderen (2022) (aantal)	18	112	301
zorgbudget voor personen met een handicap (2022) (aantal)	1	28	47

Bron: Provincie in Cijfers

Zorg en welzijn

- Bever **beschikt niet over een WZC** op het grondgebied, waardoor de meeste inwoners beroep op WZC's in buurgemeenten zoals Herne, Vollezele (Galmaarden) en Lessines (voor Franstaligen). Het dichtstbijzijnde WZC voor personen met dementie situeert zich in Lennik.
- Gezinszorg wordt in Bever aangeboden door private diensten.
 - De samenwerking met het lokaal bestuur verloopt vlot, waarbij er een duidelijke communicatie is bij het melden van probleemsituaties bij de sociale dienst.
- Het lokaal bestuur biedt een eigen poets- en klusjesdienst aan, met daarnaast nog een minder mobielencentrale met vrijwilligers.

• Omgevingsgerelateerde ontwikkelingen

• Strategie

• Financiën & fiscaliteit

• Interne organisatie & personeelsbeleid

• Regionale verhoudingen en samenwerking

• Externe participatie en communicatie

01

Ruimte

02

Mobiliteit

03

Economie, werk en welvaart

04

Demografie

05

Onderwijs en vrije tijd

06

Zorg en welzijn

Samengevat ...

- **Het landelijke karakter van de gemeente en bijhorende uitgestrektheid** zorgt voor diverse uitdagingen
 - onderhoud openbaar domein:
 - veel landelijke wegen en een groot % wegennet in eigen beheer
 - intensief bermenbeheer door de vele landelijke wegen
 - ruimen van grachten en bijbehorend afvoer van slib
 - mobiliteit en bereikbaarheid:
 - het netwerk van De Lijn focust zich voornamelijk op de steden, waardoor de mobiliteit binnen de gemeente met het openbaar vervoer beperkt is. Er is geen station in Bever.
 - een netwerk aan fietspaden is afwezig waardoor het volgens de inwoners onvoldoende veilig is om te fietsen in de gemeente.
 - De gemeente kenmerkt zich bij beperkte aanwezigheid van openbaar vervoer en door het uitgestrekte landelijke karakter door sterke dominantie van de auto als transportmiddel.

Samengevat ...

- Er is een sterke inhaalbeweging te maken op vlak van de uitvoerings- en zuiveringsgraad **rioleringen**.
- De **landbouwsector** komt – net zoals elders in Vlaanderen – meer en meer onder druk te staan.
- Het potentieel om **extra gemeentelijke inkomsten** via de APB of OOV te werven lijkt reeds gemaximaliseerd: de tarieven liggen reeds iets hoger dan Vlaamse gemiddelden.
- De **jobratio** is laag, wat een risico is. Er zijn een beperkt aantal jobs in de gemeente wat een impact heeft op de mogelijke inkomsten uit industrie en lokale economie. Er is bovendien slechts een **beperkte oppervlakte voor bedrijvigheid**, waarbij Bever over geen bedrijventerrein beschikt.
- Daarnaast heeft de gemeente **geen centrumfunctie**: het winkelaanbod is lager dan het Vlaams gemiddelde en er zijn ook iets minder horecazaken dan gemiddeld.

Samengevat ...

- De **vergrijzing** is een feit en zal de volgende jaren toenemen. Dit brengt verschillende uitdagingen met zich mee:
 - **aanpassen van het aanbod** aan de groter wordende doelgroep (op vlak van vrije tijd, aangepaste dienstverlening, ouderenzorg/thuiszorg, huisvesting ...).
 - verlaging van inkomsten uit de **personenbelasting**.
 - doordat Bever vele aspecten van de **ouderenzorg** niet in eigen beheer heeft, wordt het een uitdaging om de gepaste **regierol** aan te meten in de toekomst.
- Bever **beschikt niet over een WZC** op het grondgebied waardoor inwoners beroep doen op WZC's in de buurgemeenten.
- Het lokaal bestuur beschikt over **één buitenschoolse kinderopvang** ('t Sterretje), waarbij over enkele jaren **grote uitdagingen** wachten door de sterke vermindering van de subsidies omwille van het BOA-decreet.

A hand holds a camera lens, framing a scenic view of a lake and mountains. The lens is held in the foreground, and the background shows a clear blue sky with some clouds and a body of water reflecting the surrounding landscape. A large, semi-transparent blue circle is overlaid on the right side of the image.

Strategie

A hand holding a camera lens against a blue background. The lens is in the foreground, slightly out of focus, and the hand is holding it from the side. The background is a blurred blue sky with some clouds.

Vlaamse lokale besturen moeten sinds 2014 een **meerjarenplan** formuleren als onderdeel van een Beleids- en Beheercyclus (**BBC**). In het meerjarenplan worden vanuit **de missie/visie, omgevingsanalyse** en het bestuursakkoord prioritaire **beleidsdoelstellingen** geformuleerd, inclusief bijhorende **actieplannen, indicatoren, streefwaarden** en benodigde **financiering**.

Deze (prioritaire) beleidsdoelstellingen vormen **een belangrijk management- en beleidsinstrument** aangezien de vooruitgang ten opzichte van deze doelen moet worden gemonitord.

Ook dient elke gemeente **per kwartaal en jaarlijks, als onderdeel van de jaarrekening, te evalueren hoe ze heeft gepresteerd ten opzichte van deze doelen**. Dit biedt wederom sturing aan de Vlaamse Overheid, die zo kan opvolgen hoe gemeenten presteren ten opzichte van hun eerder geformuleerde beleidsdoelen.

Van theorie naar praktijk: de bestuurskrachtmeting

Strategie

Endogene & exogene factoren

• Omgevingsgerelateerde ontwikkelingen

• **Strategie**

• Financiën & fiscaliteit

• Interne organisatie & personeelsbeleid

• Regionale verhoudingen en samenwerking

• Externe participatie en communicatie

1. Inhoud en opbouw van het meerjarenplan

➤ In het meerjarenplan 2020-2025 van Bever wordt **één prioritaire beleidsdoelstelling** geformuleerd met **tien bijhorende acties**.

- **BD-01: Bever in volle groei**

- ACT-01: evenementenzaal
- ACT-02: uitbreiding school Akrenbos
- ACT-03: sociale huisvesting
- ACT-04: patrimonium
- ACT-05: infrastructuur onderwijs
- ACT-06: heraanlegging plaats – Centrum Bever
- ACT-07: tijdelijke werkervaring (TWE)
- ACT-08: milieu
- ACT-09: ANPR-camera
- ACT-10: Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO)

1. Inhoud en opbouw van het meerjarenplan

- Het **doelstellingenkader** van het **strategisch meerjarenplan** is met **één beleidsdoelstelling** op een **vrij minimale manier ingevuld**, waardoor het in de praktijk onvoldoende richting geeft aan de diensten van de organisatie.
 - Bovendien lijkt het meerjarenplan voornamelijk een **financiële leidraad** voor de legislatuur te vormen, die voornamelijk wordt opgemaakt om te voldoen aan de formele verplichtingen, **eerder dan een inhoudelijk strategisch document**.
- Het merendeel van de **investeringen** in het lopende meerjarenplan is gelinkt aan de **uitbreiding van de school Akrenbos, het optimaliseren van het gemeentelijk patrimonium, en wegen- en infrastructuurwerken**.
 - Deze laatste twee zijn niet abnormaal en liggen in lijn met vele andere besturen met een vergelijkbare grootte.

2. Planningsproces

- Conform de bepalingen in de BBC werd een interne en externe **omgevingsanalyse** opgemaakt n.a.v. de opmaak van het MJP 2020-2025, die bovendien werd getoetst aan de Sustainable Development Goals.
- De voorbereiding en opmaak van het meerjarenplan werd in Bever in eerste instantie **vormgegeven door het MAT** bestaande uit de algemeen directeur en financieel directeur.
 - Bij de opmaak werden geen eindverantwoordelijken gekoppeld aan de doelstelling en acties uit het MJP.
 - ... Dit alles heeft een impact op hoe het meerjarenplan wordt opgevolgd, bijgestuurd en uitgedragen in de organisatie doorheen de legislatuur.

3. Grote investeringsprojecten

- › Bever plande ruim **8,9 miljoen EUR aan investeringen** in de planingsperiode 2020-2025.
- › Het **gros van de investeringen ligt in het vierde jaar (2023) van de uitvoering van het plan** en in minder mate in het derde (2022) en vijfde jaar (2024) van de uitvoering van het plan.
- › De **grootste investeringsprojecten** uit het MJP voor Bever zijn:
 - Uitbreiding school Akrenbos: € 6.038.442
 - Patrimonium: € 1.241.496
 - Sociale huisvesting: € 419.470
 - Evenementenzaal: € 378.967
 - Infrastructuur onderwijs: € 345.465

Investeringsuitgaven

2020	2021	2022	2023	2024	2025
€ 499.513	€ 739.333	€ 1.251.854	€ 4.701.295	€ 1.548.694	€ 135.295

3. Grote investeringsprojecten

- Conform het Individueel Financieel Profiel wordt in onderstaande tabel de realisatiegraad van investeringen tussen 2016-2020 weergegeven. Hierbij laat Bever een **hoge realisatiegraad** optekenen, waarbij de realisatiegraad sterk fluctueert van jaar tot jaar.
- De realisatiegraad van de investeringen wordt bekomen door de reële investeringsuitgaven (afkomstig uit de jaarrekeningen van jaar N) te vergelijken met de voorziene investeringsuitgaven (uit het initiële budget van jaar N). Het resultaat hiervan geeft aan in welke mate de budgetvooruitzichten in de rekening werden gerealiseerd.
 - Opgelet, de realisatiegraad moet correct geïnterpreteerd worden. Sommige projecten kennen een aanlooptijd waardoor het niet evident is de exacte raming op jaarbasis te maken.

Realisatiegraad	2016	2017	2018	2019	2020	Gemiddeld (2016-2020)
Bever	111,8%	23,4%	226,1%	18,5%	49,4%	85,84%
Belfiuscluster	60,9%	64,0%	64,6%	47,6%	59,4%	59,3%

Sturend karakter van het meerjarenplan

- Het **MJP** wordt **niet gebruikt als richtinggevend kader in de dagelijkse werking**. Zo worden de doelstellingen van het beleidsplan onvoldoende organisatiebreed gedragen en werden de medewerkers onvoldoende actief betrokken bij de opmaak van het MJP.
 - Voor de medewerkers is het niet duidelijk rond welke doelstelling en acties zij als dienst werken, en hoe zij kunnen bijdragen aan het realiseren ervan.

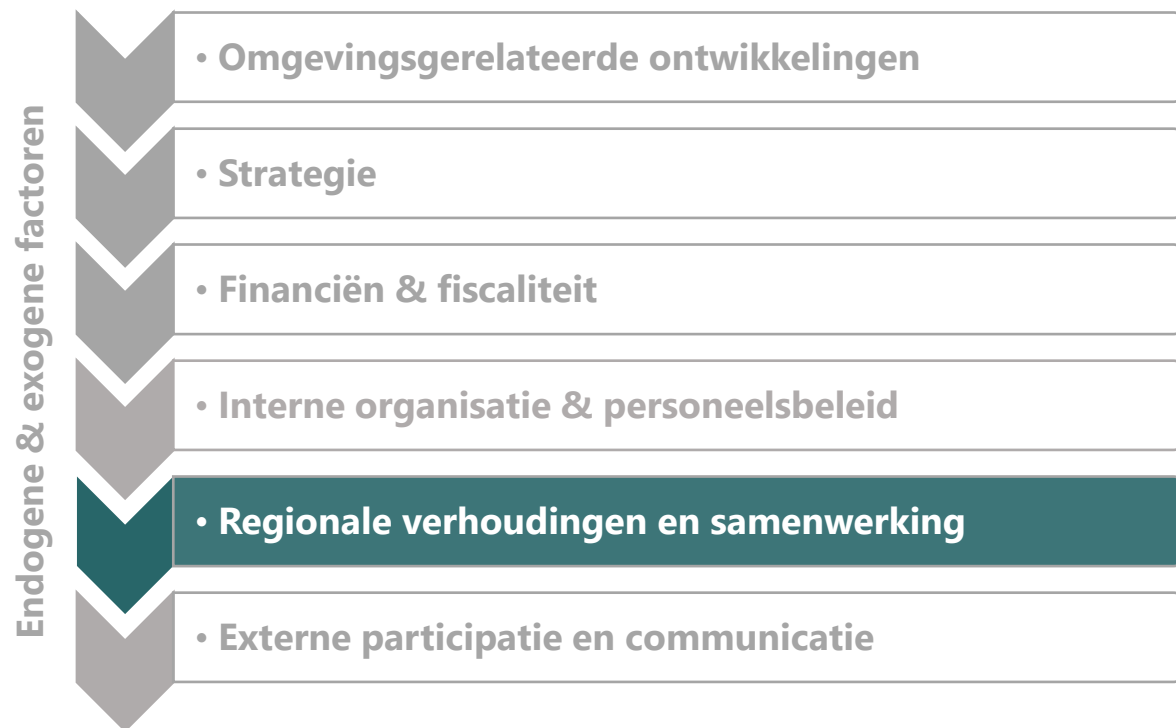
Opvolging en rapportering

- Het lokaal bestuur Bever **voldoet aan de formele rapporteringsverplichtingen** van de Vlaamse Overheid.
- Het **beleidsplan** heeft een **overwegend financiële focus**, waarbij de organisatie beschikt over een **systeem** om de **realisatie van de acties en kredieten op te volgen**.
 - De financiële gegevens worden dan ook voldoende bijgehouden en gerapporteerd zodat het lokaal bestuur de voortgang correct kan opvolgen.
- Mede door de wijze waarop het planningsproces verliep, zijn de **medewerkers onvoldoende op de hoogte van de inhoud van het beleidsplan** en is er een **beperkt eigenaarschap over de acties** bij de medewerkers.
 - Dit bemoeilijkt een kwalitatieve opvolging én bijsturing waarbij koppeling wordt gemaakt tussen inhoud en financiën.
 - Er worden geen rapporten opgesteld of verspreid naar de medewerkers omtrent de voortuitgang van de beleidsdoelstelling.

Regionale verhoudingen en samenwerking

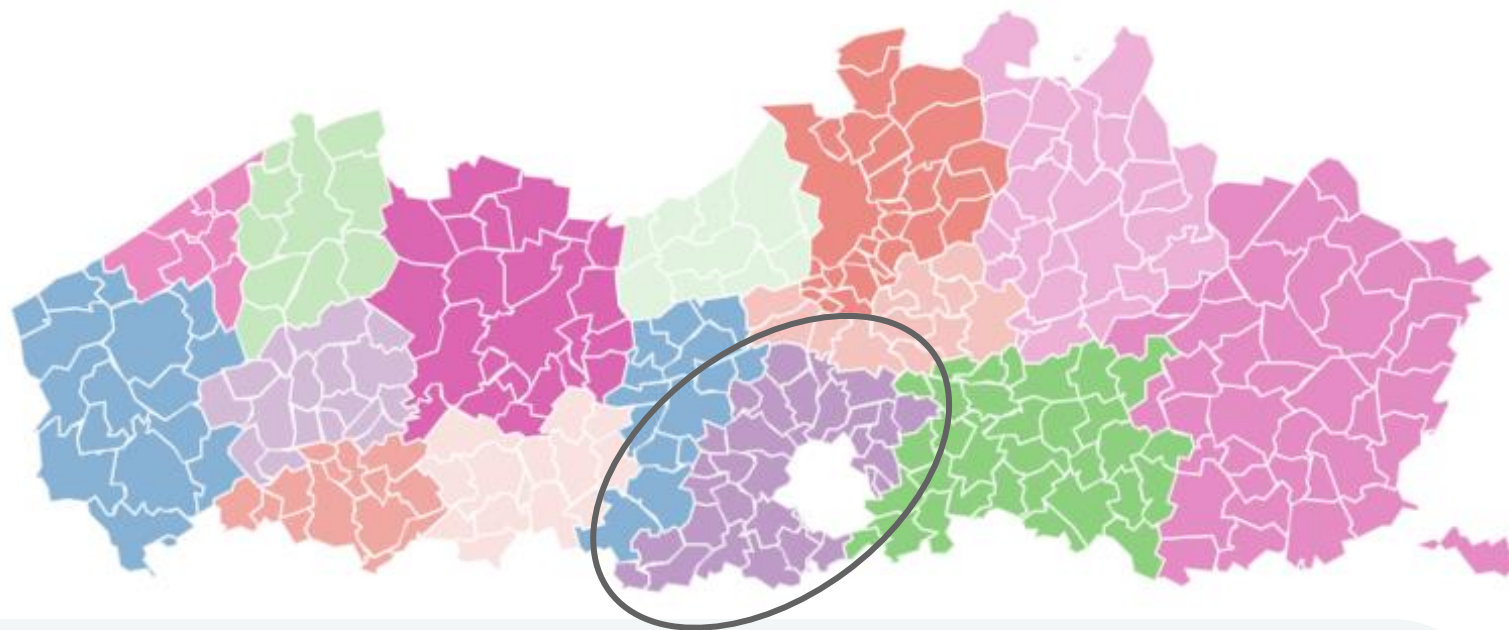
Van theorie naar praktijk: de bestuurskrachtmeting

Bovenlokale uitdagingen, activiteiten in netwerken, mate van bestaande samenwerking, in samenwerkingsverbanden en intercommunales, externe afhankelijkheden, complexe projecten, ... (overeenstemming, risico's, voordelen, nadelen, etc)

Referentieregio

Bever behoort tot de referentieregio **Halle-Vilvoorde**

Begin 2022 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de afbakening van de **referentieregio's**.

In de toekomst wil de Vlaamse regering dat:

- Nieuwe samenwerkingsverbanden afgestemd worden op de referentieregio's
- De door de Vlaanderen opgelegde of gestimuleerde samenwerkingsverbanden tegen ten laatste 1 januari 2025 afgestemd worden op de referentieregio's

Door afbakeningen van bovenaf en lokale samenwerkingsverbanden beter op elkaar af te stemmen en in te passen binnen de referentieregio's, wordt het mogelijk om meer transparantie voor lokale besturen te creëren en de basis te leggen voor een krachtiger regionaal beleid van onderuit

Referentieregio Halle-Vilvoorde

- Bever behoort tot de referentieregio Halle-Vilvoorde.
- De referentieregio telt samen 619.086 inwoners* en bestaat uit 33 gemeenten:
 - o.a. de facilitiegemeenten Drogenbos, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel, Wezenbeek-Oppem, ... maken deel uit van deze referentieregio.

Regionale verhoudingen en samenwerkingen

- Op de volgende pagina's is een overzicht* terug te vinden van samenwerkingsverbanden waarin Bever betrokken is. Daarbij zijn de afbakeningen en werkingsgebieden van samenwerkingsverbanden opgenomen die worden genoemd in de beslissingen van de Vlaamse Regering:
 - Veiligheid en justitie
 - Erfgoed, cultuur, vrije tijd en jeugd
 - Ruimte, duurzaamheid en wonen
 - Sociaal beleid, werk en welzijn

Bron: VVSG

Regionale verhoudingen en samenwerkingen

- De Pajotse besturen kenmerken zich reeds door een traditie van diepgaande samenwerking. Door ontbreken van eigen capaciteit beroepen besturen zich vaak op samenwerkingsverbanden.
- In 2012 werd de bestuurlijke samenhang van lokale besturen onderzocht. Hierin werd gekeken naar het aantal samenwerkingsstructuren die verschillende gemeenten gemeenschappelijk met elkaar hebben.

○ Bron: ABB, regioscreening, 2012

	BEVER	HERNE	GALMAARDEN	GOOIK	PEPINGEN	HALLE	BEERSEL	SINT-PIETERS-LEEUW	LENNIK	ROOSDAAL	DILBECK	LUDEKERKE	TERNAT	AFFLIGEM	SINT-GENESIUS-RODE	UNKERBEEK	DROGEBOS	ASSE	WEMMEL	MERCHTEM	OPWIJK	IONDERZEEL	MEUSE	KAPELLE-OP-DEN-BOS	GRIMBERGEN	ZEMST	VILVOORDE	STEENOKKERZEEL	MACHIELEN	ZAVENTEM	TERVUREN	OVERIJSE	HOEILAART	WEZENBEEK-OPPEM	KRAAINEM	HULDENBERG	BERTEM	KORTENBERG	KAMPENHOUT	HAACHT	BOORTINVEERBEEK					
BEVER		39	34	33	31	32	20	21	20	29	23	19	18	18	18	14	15	12	14	11	17	17	14	12	14	12	14	13	14	13	11	12	8	13	10	10	11	6	7	5	10					
HERNE	34		48	41	43	45	27	28	27	37	28	27	22	20	19	22	21	18	22	16	22	21	16	21	16	21	17	21	22	18	16	12	17	15	14	15	9	10	10	9	18	9	10	10	10	
GALMAARDEN	33	41		52	42	41	26	29	27	34	31	27	28	24	20	19	16	14	20	15	20	24	19	20	16	20	16	21	21	16	14	14	17	15	11	12	7	9	9	9	16	9	10	9	9	
GOOIK	31	43	42		51	44	28	27	30	37	29	28	26	23	19	22	19	18	22	15	22	20	16	19	15	19	15	19	21	17	16	12	14	14	14	13	8	9	9	9	8	8	13	7	8	5
PEPINGEN	32	45	41	44		53	31	30	30	38	29	30	23	21	19	22	19	17	21	16	21	21	18	21	15	20	17	20	21	19	15	12	16	15	13	14	8	10	8	9	17	8	10	10	11	
HALLE	20	27	26	28	31		54	42	45	32	27	36	28	27	18	31	26	26	28	18	22	27	24	21	21	22	22	23	21	20	23	22	23	21	20	21	12	14	15	17	15	14	16	16	13	
BEERSEL	21	28	29	27	30	42		49	42	32	31	33	28	27	19	33	28	27	17	18	22	28	24	21	23	22	24	24	20	19	22	20	25	22	18	20	12	14	14	17	17	14	17	16	13	
SINT-PIETERS-LEEUW	20	27	27	30	30	45	42		52	32	31	35	28	28	18	32	26	26	26	18	24	27	24	21	21	21	23	21	20	19	24	20	22	20	20	12	14	15	16	16	14	16	16	13		
LENNIK	29	37	34	37	38	32	32	30		33	35	29	31	19	25	22	21	29	16	24	27	21	21	20	21	20	21	20	17	21	21	18	20	12	13	14	16	13	12	14	12	13	14	15		
ROOSDAAL	28	31	29	29	27	31	31	33	30		33	30	33	40	36	29	22	20	17	27	14	25	29	22	19	19	21	19	18	17	19	16	20	17	16	16	10	12	12	15	11	12	13	14		
DILBECK	19	27	27	28	30	36	33	35	35	33		52	33	34	22	25	23	21	34	20	30	34	28	24	23	22	21	21	22	19	21	20	19	12	14	14	15	16	13	14	15	13	14	15		
LUDEKERKE	18	22	28	26	23	28	28	28	29	40	33		51	38	31	20	16	14	29	15	24	31	23	19	20	18	19	19	18	17	19	18	18	15	15	10	11	12	13	13	11	11	12			
TERNAT	18	20	24	23	21	27	28	31	36	34	38	45		29	20	15	15	15	28	16	23	29	23	17	10	15	17	15	15	18	15	18	15	18	15	10	10	11	12	11	10	11	12			
AFFLIGEM	18	19	20	19	19	18	19	19	29	22	31	29	41		16	12	10	26	17	19	24	18	19	16	17	15	17	16	17	15	11	13	15	11	13	5	6	7	7	12	6	7	6			
SINT-GENESIUS-RODE	14	22	19	22	22	31	33	32	25	22	25	20	16	37		29	29	22	18	20	19	18	16	19	17	19	17	18	17	22	18	20	20	20	21	12	13	15	14	13	12	13	11			
UNKERBEEK	15	21	16	19	19	26	28	26	22	20	23	16	15	12	29	32	28	19	16	16	15	17	16	18	15	15	14	19	14	17	10	11	13	11	12	11	11	10	11	11	10	11				
DROGEBOS	12	18	14	18	17	26	27	26	21	17	21	14	15	10	29	28	31	16	14	16	13	14	11	15	13	15	12	12	12	16	12	15	13	18	18	9	10	11	11	9	10	10				
ASSE	14	22	20	22	21	28	27	26	29	27	34	29	28	26	22	19	16	55	49	46	33	36	32	31	27	29	26	26	28	20	23	23	22	13	14	15	18	13	14	14	12	13	14			
WEMMEL	11	16	15	15	16	18	18	16	14	20	15	16	17	18	16	14	29	42	26	26	24	35	24	33	24	31	25	29	23	16	18	16	23	24	9	10	11	11	16	10	12	9	7			
MERCHTEM	17	22	20	22	21	22	24	24	25	30	24	23	19	20	19	16	40	26	48	43	52	32	30	29	27	25	24	23	26	17	20	18	22	21	12	12	14	11	16	11	14	11				
OPWIJK	17	21	24	20	21	27	28	27	27	29	34	31	29	24	19	16	13	46	26	43	56	38	34	30	28	26	27	22	24	19	23	10	11	12	13	16	11	15	12	10	11	12				
IONDERZEEL	14	16	19	16	18	24	24	24	21	22	28	23	18	18	16	14	33	24	32	38	48	36	34	26	26	25	20	22	24	19	21	18	18	10	12	11	14	14	12	15	13	11				
MEUSE	14	21	20	19	21	21	21	21	21	20	26	19	17	19	16	15	11	36	35	32	34	36	33	35	40	30	37	28	33	26	17	20	17	21	10	12	12	12	20	11	13	10				
KAPELLE-OP-DEN-BOS	12	16	16	15	15	21	23	21	20	19	24	20	20	16	19	17	15	32	24	30	30	34	35	43	29	26	21	21	23	18	21	20	19	19	12	12	14	14	12	15	13	11				
GRIMBERGEN	14	21	20	19	20	22	22	21	21	19	23	18	15	17	17	16	13	31	33	29	28	26	40	29	52	33	43	35	38	29	20	21	21	24	23	11	16	13	26	11	13	9				
ZEMST	13	17	16	15	17	22	24	23	20	21	22	19	17	15	19	18	15	27	24	27	26	26	30	29	33	35	39	33	31	21	23	20	24	24	15	16	18	17	30	17	22	18				
VILVOORDE	14	21	21	19	20	23	24	21	21	19	21	19	15	17	17	15	12	29	31	25	27	25	37	26	43	35	57	37	46	30	21	22	22	23	12	16	15	26	13	15	11	9				
STEENOKKERZEEL	13	22	21	21	21	20	20	20	21	18	15	16	18	15	12	26	25	24	22	20	28	21	35	39	37	61	37	34	21	20	17	43	15	18	14	13	14	13	14	11	9	7				
MACHIELEN	11	18	16	17	19	20	19	19	17	22	17	15	17	17	14	12	26	29	23	22	22	33	21	38	33	46	37	53	32	20	18	19	24	24	12	12	16	13	26	13	14	12				
ZAVENTEM	12	16	14	16	15	23	22	24	20	19	22	19	18	15	22	19	16	28	25	26	24	26	23	29	31	30	34	32	31	31	27	27	34	34	21	19	25	20	24	17	18	16				
TERVUREN	8	12	14	12	12	22	20	20	17	16	19	18	15	11	18	14	12	20	16	17	19	17	18	20	21	21	21	20	31	52	30	28	23	27	29	27	31	28	19	24	27	22				
OVERIJSE	13	17	14	16	23	25	22	21	20	21	18	13	20	17	15	23	18	20	23	21	20	21	21	23	22	20	18	27	30	48	37	21	23	22	20	23	21	18	20	18	15					
HOEILAART	10	15	14	15	21	22	20	21	17	19	18	18	15	20	13	23	16	18	17	20	21	20	22	20	19	27	28	37	44	21	22	19	17	19	19	19	16	16	14	15						
WEZENBEEK-OPPEM	10	14	11	14	13	20	18	16	20	15	15	11	20	20	18	22	23	22	18	18	21	19	24	24	22	23	24	34	23	21	21	38	36	16	14	17	14	15	13	13						
KRAAINEM	11	15	12	13	14	21	20	20	16	19	15	15	13	21	20	18	23	24	19	18	21	19	23	24	23	24	24	34	27	23	22	36	41	16	16	17	15	16	13	14						
HULDENBERG	6	9	7	8	8	12	12	12	10	12	10	10	5	12	10	9	12	9	12	10	10	10	12	12	15	12	17	12	21	29	22	19	16	16	48	37	39	35	23	31	32	27				
BERTEM	6	10	9	10	14	14	14	13	12	14	11	10	6	13	11	10	13	10	12	11	12	12	11	16	12	17	12	19	27	20	17	14	16	37	45	35	38	24	34	34	35					
KORTENBERG	7	10	8	9	8	15	14	15	13	12	14	12	11	7	15	13	11	14	11	12	11	14	16	18	16	20	16	25	31	20	17	17	39	35	48	38	25	31	32	27						
HERENT	5	9	8	9	17	17	16	14																																						

Regionale verhoudingen en samenwerkingen

- Bever **deelt heel wat samenwerkingsverbanden** met de **verschillende besturen** van het **Pajottenland** binnen de verschillende afbakeningen en werkingsgebieden.
 - Deze gaan van een gezamenlijke politiezone en hulpverleningszone tot samenwerkingsverbanden i.k.v. plattelandsontwikkeling, wonen, ruimte, afval, etc.
- **Het aantal samenwerkingsverbanden illustreert het belang van intergemeentelijke samenwerking voor de gemeenten in het Pajottenland.** De gedeelde 'know how', mankracht en kennis maken het alsnog aanbieden van bepaalde dienstverlening mogelijk in kleine gemeenten zoals Bever.
- De gemeente Bever **zoekt** dan ook naar **samenwerkingsmogelijkheden** met **(omliggende) lokale besturen**, zo zijn er bv. samenwerkingen binnen de regio om sport- en jeugdactiviteiten te organiseren.
- **Niet alle samenwerkingen** van Bever met andere gemeenten zijn **geformaliseerd**, maar berusten soms op informeel contact. Meer formalisatie kan ervoor zorgen dat resultaten effectief worden behaald en kan eventuele misverstanden vermijden.

Regionale verhoudingen en samenwerking

Veiligheid en justitie

- Bever maakt net als het merendeel van de Pajotse besturen deel uit van dezelfde samenwerkingsverbanden binnen **de afbakening 'veiligheid en justitie'**.

Samenwerkingsverbanden	Werkingsgebied	Bever	Andere deelnemende besturen
Brussel	Gerechtelijk arrondissement	X	Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal,...
Vlaams-Brabant West	Hulpverleningszone	X	Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal,...
Pajottenland	Politiezone	X	Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Pepingen,...

Bron: VVSG

Regionale verhoudingen en samenwerking

Erfgoed, cultuur, vrije tijd en jeugd

- › Binnen de **afbakening 'erfgoed, cultuur, vrije tijd en jeugd'** maakt Bever net als het merendeel van de Pajotse gemeenten deel uit van dezelfde samenwerkingsverbanden.

Samenwerkingsverbanden	Werkingsgebied	Bever	Andere deelnemende besturen
Jeugdregio Pajottenland	Bovenlokaal Jeugdbeleid	X	Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal,...
Pajottenland & Zennevallei	Cultuurregio	X	Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal,...
ILV Sportregio Pajottenland	Sportregio's	X	Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal,...

Bron: VVSG

Regionale verhoudingen en samenwerking

Ruimte, duurzaamheid en wonen

- Voor de **afbakening 'ruimte, duurzaamheid en wonen'** maakt Bever net als het merendeel van de Pajotse gemeenten deel uit van dezelfde samenwerkingsverbanden.

Samenwerkingsverbanden	Werkingsgebied	Bever	Andere deelnemende besturen
Intradura	Afvalintercommunales	X	Gooik, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal,...
3Wplus	Energiehuizen	X	Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Pepingen,...
Pajottenland & Zennevallei	Regionale landschappen	X	Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal,...
Haviland	Streekontwikkelingsintercommunales	X	Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal,...
Vlaamse Rand	Vervoerregio's	X	Galmaarden, Gooik, Herne, Pepingen,...
Woonwinkel Pajottenland	IGS Lokaal Woonbeleid	X	Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal,...
Halle-Vilvoorde-Midden	Woonmaatschappijen	X	Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Roosdaal,...

Bron: VVSG

Regionale verhoudingen en samenwerking

Sociaal beleid, werk en welzijn

- Ook voor de **afbakening 'sociaal beleid, werk en welzijn'** maakt Bever net als het merendeel van de Pajotse gemeenten deel uit van dezelfde samenwerkingsverbanden.

Samenwerkingsverbanden	Werkingsgebied	Bever	Andere deelnemende besturen
Halle-Vilvoorde	1gezin1plan	X	Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal,...
CAW Halle-Vilvoorde	Centra Algemeen Welzijnswerk	X	Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal,...
Pajottenland	Eerstelijnszone	X	Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Roosdaal,...
Pajottenland	Geïntegreerd Breed Onthaal	X	Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Roosdaal,...
DVV wijk-werken Haviland	Wijk-werken	X	Galmaarden, Gooik, Herne, Pepingen, Roosdaal,...

Bron: VVSG

Bestuurskrachtanalyse: het interne luik (deel II)

Om de bestuurskracht van de huidige organisatie in kaart te brengen, gebruiken we **het model voor bestuurskrachtmeting**.

In dit academisch onderbouwd model worden de vier capaciteiten in kaart gebracht door indicatoren binnen onderstaand raamwerk in kaart te brengen en te evalueren.

A photograph of a small, white, single-story chapel with a wooden door and a cross on the wall. The chapel is surrounded by lush green trees and a paved path leads towards it. A large, semi-transparent circular overlay is positioned on the left side of the image, containing the text.

Interne organisatie & personeelsbeleid

Van theorie naar praktijk: de bestuurskrachtmeting

Interne organisatie

Interne organisatie

- Bever wordt –zoals gelijkaardige ‘kleine’ gemeenten – geconfronteerd met een **ambtelijke capaciteit** die **onder druk** staat (ontbreken expertises, VTE, etc). Dit heeft een rechtstreekse impact op de uitbouw van een professionele interne organisatie. De interne werking en beleidskeuzes worden vaak aangepast aan de beschikbare bezetting (en niet vice versa). Hierdoor ontstaat soms een **ad hoc beleid**, wordt **minder strategisch** gehandeld en **vaak fragmentarisch** aan oplossingen gewerkt.
- De organisatie **slaagt er vandaag onvoldoende in om de wettelijke taken** (bv. belastingreglement, vergunningsregister,...) te garanderen en geeft aan dat de **juridische** en **inhoudelijke kwaliteit en complexiteit** van dossiers en projecten evenals de **werklast onder druk** staat. Externe ondersteuning (privaat of via samenwerkingsverbanden) is binnen diverse domeinen noodzakelijk om de dienstverlening te kunnen garanderen.
 - Zo werd bv. Haviland ingeschakeld voor het dossier voor de bouw van de school door een gebrek aan kennis m.b.t. overheidsopdrachten.
 - Voor zware omgevingsdossiers wordt beroep gedaan aan op PLAN+ door een gebrek aan tijd intern.
- De **afstand tussen het beleid en de administratie** lijkt eerder klein te zijn. Burgemeester en schepen zijn zeer nauw betrokken bij de organisatie. Sommige schepenen nemen indien nodig operationele taken op zich (schepenmodel).

Interne organisatie

- › De organisatie kent meerdere **éénmansfuncties/diensten** waardoor een potentieel continuïteitsrisico ontstaat en bepaalde functies over **geen of onvoldoende back-up** beschikken.
 - › Bij verschillende diensten vormt back-up en continuïteit een probleem in vakantieperiodes.
- › De organisatie slaagt erin de dienstverlening te realiseren door **medewerkers** die een **flinke dosis flexibiliteit** en **aanpassingsvermogen** aan de dag leggen. Tegelijk dient er daardoor soms ook erg pragmatisch te worden gewerkt, waardoor de opbouw van interne expertise onder druk staat.
- › Bever wordt, zoals vele (vaak kleinere) plattelandsgemeenten, geconfronteerd met een vaak **beperkte instroom van nieuwe medewerkers**, waarbij sommige **functies moeizaam ingevuld geraken**.
 - Dit heeft o.a. te maken met het taalexamen waarvoor medewerkers dienen te slagen en de eerder beperkte uitdagingen die een kleinschalige gemeente met zich meebrengen voor hogere profielen op de arbeidsmarkt.
- › Aansluitend zijn **bepaalde expertises in de organisatie slechts beperkt aanwezig en/of kunnen ze slechts beperkt worden opgenomen**, zoals onder meer:
 - Milieuambtenaar kan zich enkel focussen op de decretaal verplichte taken en heeft niet de mogelijkheid om aan andere acties te werken;
 - Voor juridische expertise wordt sterk geleund op externe deskundigheid;
 - De kennis m.b.t. overheidsopdrachten is onvoldoende aanwezig binnen de organisatie (kennis is gecentraliseerd bij de algemeen directeur);
 - De organisatie beschikt niet over een deskundige ICT;
 - De organisatie beschikt niet over een mobiliteitsambtenaar;
 - Er is binnen de organisatie geen medewerker aanwezig die verantwoordelijk is voor het opvolgen van de leegstand van woningen;
 - Er is geen diensthoofd/veiligheidscoördinator aanwezig binnen de technische dienst.
- Geen capaciteit aanwezig om aan handhaving te doen.
- ...

Interne organisatie

- Het **managementteam** bestaat uit twee leden (algemeen en financieel directeur) en komt **informeel** samen wanneer dit nodig wordt geacht. De leden zijn omwille van de personele bezetting genoodzaakt om **hoofdzakelijk operationeel** en desgevallend **beperkt strategisch** te denken en handelen.
- De algemeen directeur en deskundigen dienen gelet op de beperkte personeelsbezetting noodgedwongen **meerdere rollen** op te nemen (en branden blussen) waardoor zij **onvoldoende** kunnen **optreden als expert in een domein**.
- De **werking van Bever is kwetsbaar** gezien de afhankelijkheid van **(g)één persoon** voor het vormgeven van dienstverlening. Dit vormt een risico voor de continuïteit van de dienstverlening.
- Er wordt binnen de organisatie **weinig ingezet op kennisoverdracht**.

Interne organisatie

- De **sleutelprocessen en procedures** van de organisatie (zoals kritieke taken, processen met financiële impact, fraudegevoelige processen,...) zijn **niet formeel opgesteld of onvoldoende actueel**.
- De organisatie beschikt over **weinig tot geen kwaliteitsvolle en structurele meetsystemen** die met een vaste frequentie kerncijfers bijhouden over de werking.
- Bever beschikt niet over een uitgewerkt systeem voor **projectwerking**.
 - Het ontbreekt de organisatie vandaag aan capaciteit om op structurele wijze project- en beleidsmatig te werken. De organisatie is zich bewust van de noden, maar slaagt er vandaag niet in om antwoorden te formuleren.
 - De algemene interne werking wordt vaak gekenmerkt door pragmatisch handelen. Hierdoor komen kwaliteit en efficiëntie onder druk te staan en is er geen of slechts beperkte ruimte voor innovatie of vernieuwing.
- De organisatie beschikt over een **klachtenbehandelingssysteem**.
- Het **organisatiebeheerssysteem** is op heden weinig levend in de organisatie.

Interne organisatie

- De organisatie beschikt **niet over een volwaardige ICT dienst of specifieke ICT verantwoordelijke**, waardoor de organisatie **niet over voldoende interne kennis** beschikt m.b.t. ICT.
 - In 2022 werden door de organisatie **verschillende investeringen gerealiseerd inzake ICT**. Zo werd software aangekocht voor financiën (e-facturatie), voor administratie (e-notulen), voor omgeving (Geo-IT), en voor het OCMW (Sierra). Een systeem als 3P ontbreekt in de organisatie.
 - Ondanks de software is aangekocht, zijn er nog geen opleidingen georganiseerd voor medewerkers waardoor ze moeilijkheden ondervinden tijdens het werken met de software.
- Bever heeft een **achterstand op vlak van digitalisering** (zowel intern als op vlak van dienstverlening).
 - Bij de dienst omgeving wordt nog vaak fysiek gezocht in het archief en is de digitalisering zeer beperkt.
 - Recent zijn verschillende processen bij de dienst burgerzaken gedigitaliseerd.
- Het **gemeentehuis** van Bever **voldoet onvoldoende** aan de **hedendaagse verwachtingen** inzake front- en backoffice. Dit heeft een impact op de behoeften van klanten en medewerkers (o.a. op vlak van privacy en toegankelijkheid).
- De **tweetaligheid** van de **gemeente** wordt als een **lokaal pluspunt** ervaren, maar zorgt **tegelijk** voor een **beperking naar dienstverlening** (bv. formulieren enkel in het Nederlands) en **extra inspanning** (bv. communicatie in twee talen).
 - Voor de medewerkers is het bovendien niet altijd duidelijk wanneer ze gebruik dienen te maken van de faciliteiten.

Personeelsbeleid

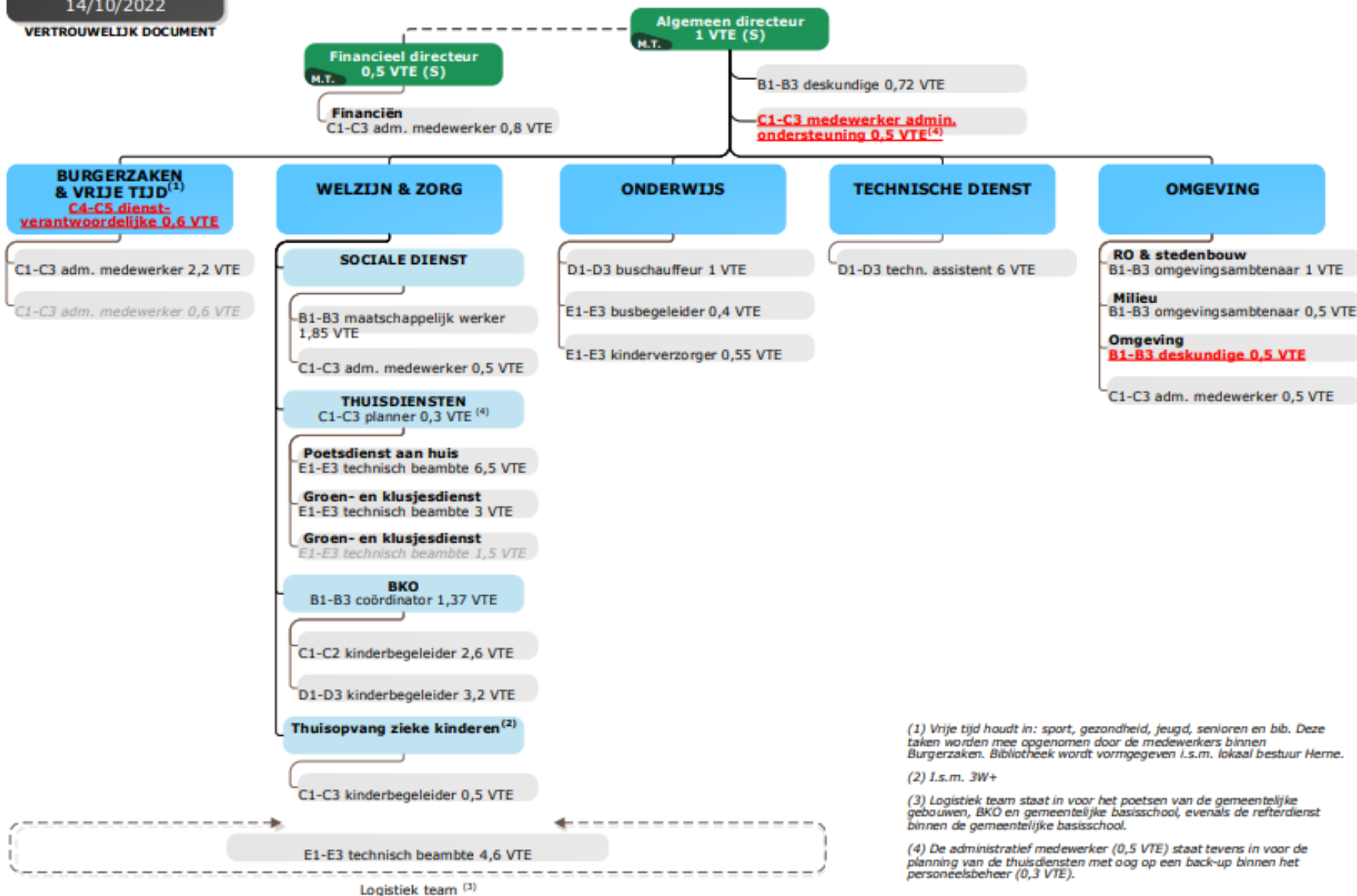

Personeelsbeleid

- In dit hoofdstuk duiken we dieper in de personeelsgegevens van de organisatie. De personeelsgegevens zijn gebaseerd op data, aangeleverd door middel van een gedetailleerde en geijkte personeelslijst. Deze werd opgemaakt door de personeelsdiensten en werd vervolgens besproken met adviseurs van Probis om een gelijke opbouw, invulling en interpretatie voor de participerende gemeenten te kunnen garanderen.
- Bezetting
 - De data die we hieronder presenteren komt met andere woorden uit het eigen bestuur. De VTE's die we vermelden, verwijzen altijd naar de effectieve bezetting zoals deze was in voorjaar 2023 en werd overgemaakt door het bestuur.

Personeelsbeleid

- De HR-indicatoren in Vergelijk Je Gemeente zijn opgebouwd in 3 lagen:
 - Organisatie: deze laag bevat data die spreekt voor de organisatie. Met organisatie bedoelen we “het lokaal bestuur: gemeente én OCMW”
 - Domein: deze laag bevat data die spreekt voor een domein
 - Dienst: deze laag bevat data op dienstniveau
- ¶ De waarde en relativiteit van benchmarkcijfers
 - De bezettingscijfers worden indicatief vergeleken met benchmarkdata. We merken graag op dat deze vergelijkingen voldoende **omzichtig moeten geïnterpreteerd worden**. Benchmarkvergelijkingen geven indicaties van over- of onderbezetting maar houden beperkt rekening met de lokale context en organisatie en de taakinvulling van de diverse functies opgenomen in de benchmark.
 - *Bijvoorbeeld: In grotere besturen is de groenambtenaar deskundige met vooral strategische focus, in kleinere besturen stuurt deze groenambtenaar ook de uitvoerende teams aan. Deze opsplitsingen worden niet altijd accuraat opgenomen in de benchmark).*
 - ¶ Bij besturen met een **beperkt inwonersaantal (zoals Bever)** moeten we opletten met de interpretatie van absolute en relatieve cijfers. De **minimumbezetting zal** hier **verhoudingsgewijs** altijd **zwaarder doorwegen**.

(1) Vrije tijd houdt in: sport, gezondheid, jeugd, senioren en bib. Deze taken worden mee opgenomen door de medewerkers binnen Burgerzaken. Bibliotheek wordt vormgegeven i.s.m. lokaal bestuur Herne.

(2) I.s.m. 3W+

(3) Logistiek team staat in voor het poetsen van de gemeentelijke gebouwen, BKO en gemeentelijke basisschool, evenals de referdienst binnen de gemeentelijke basisschool.

(4) De administratief medewerker (0,5 VTE) staat tevens in voor de planning van de thuisdiensten met oog op een back-up binnen het personeelsbeheer (0,3 VTE).

Personeelsbeleid

- ¶ **Opgelet:** Besturen in de benchmark van <8.000 inwoners zijn eerder kleinere lokale besturen waar de bestuurskracht steeds onder druk staat en waarbij het aandeel VTE per 1.000 inwoners sterk kan fluctueren (het totaal aantal inwoners waarop we verrekenen is immers laag, waardoor impact van bepaalde ratio's een stuk groter is).
 - Zie eerder: Bij besturen met een **beperkt inwonersaantal (zoals Bever)** moeten we opletten met de interpretatie van absolute en relatieve cijfers. De **minimumbezetting zal** hier **verhoudingsgewijs** altijd **zwaarder doorwegen**.
- We merken op dat de effectieve bezetting van Bever in 2023 ligt op 17,2 VTE per 1.000 inwoners (cf. aangeleverde personeelslijst). Dit is 7,3 VTE/1.000 hoger in vergelijking met gelijkaardige besturen met minder dan 8.000 inwoners.
 - De personeelsaantallen zijn relatief onevenredig verdeeld over de verschillende diensten. Sommige diensten zijn verhoudingsgewijs ruimer bezet t.o.v. andere besturen terwijl andere diensten over 0 VTE bezetting beschikken.

Personeelsbeleid

- Op vlak van inschaling in de organisatie merken we dat er binnen de personeelsequipe **opvallend minder** wordt ingezet op **hogere niveaus dan gemiddeld**. Zo is er een afwezigheid van A-niveaus in de organisatie en zijn er minder B-niveaus dan gemiddeld.
- Het aantal C-niveaus (vaak de ondersteunende profielen) ligt lager dan gemiddeld waardoor de deskundigen mogelijks ook instaan voor eerder operationeel uitvoerende taken. Samen met de bevinding van verschillende eenmansdiensten (zonder back-up), waarbij diverse medewerkers verschillende taken en rollen opnemen, kan dit voor extra druk zorgen bij bepaalde diensten en medewerkers.
- Het aantal D- en voornamelijk E-niveaus in Bever ligt hoger dan gemiddeld. De medewerkers die op E-niveau zijn ingeschaald, situeren zich voornamelijk bij de thuisdiensten.
- Een middenkader met tactisch-strategische deskundigheid dat optreedt als buffer tussen beleid – algemeen directeur – operationele medewerkers ontbreekt in de organisatie. De meeste medewerkers worden in rechtstreekse lijn aangestuurd door de algemeen directeur. De personeelsequipe van het lokaal bestuur bestaat voornamelijk uit operationeel uitvoerende medewerkers.

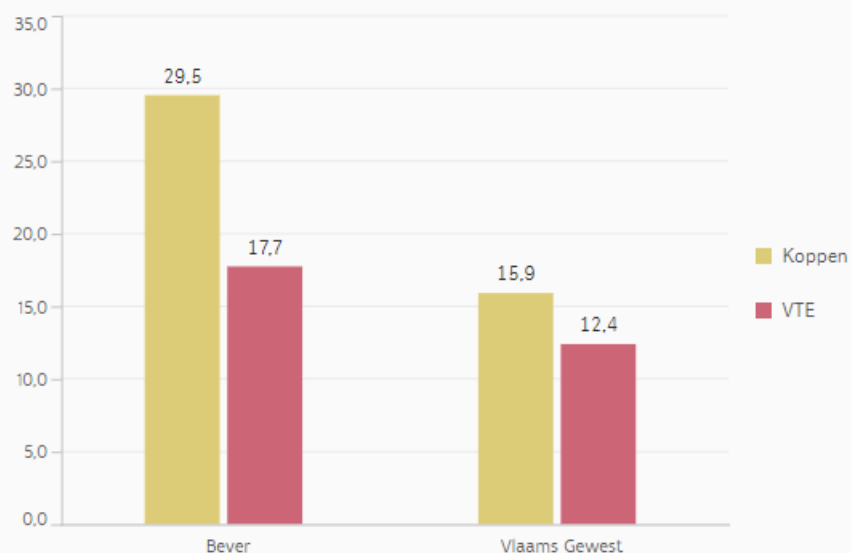
Personeelsbeleid

- De personeelsequipe is vrij evenwichtig verdeeld in leeftijd met een belangrijke uitschieter bij de groep 50-59-jarigen, waarbij **51,7% van het personeelsbestand 50 jaar of ouder** is. Dit vormt een belangrijk risico naar toekomstige uitstroom naar het einde van de volgende legislatuur toe waarop de organisatie tijdig zal moeten inspelen (aanwerven nieuwe mensen, voorzien van tijdige kennisoverdracht m.o.o. continuïteit).
- We stellen een **sterke afwijking vast inzake de personeelskosten t.o.v. de exploitatie uitgaven** in vergelijking met vergelijkbare besturen (zie verder).
 - De huidige stijging van de loonkost (zie grafiek verder in rapport), de uitbreiding van bevoegdheden van lokale besturen en de huidige en toekomstige evolutie van de index zorgen ervoor dat de druk op deze kosten enkel zal toenemen terwijl dit voor Bever verhoudingsgewijs reeds hoger ligt dan gemiddeld.

Personeelsbeleid

Personeelsleden (2021)

Aantal persoonsleden bij gemeente, OCMW en AGB, in koppen en VTE per 1.000 inwoners

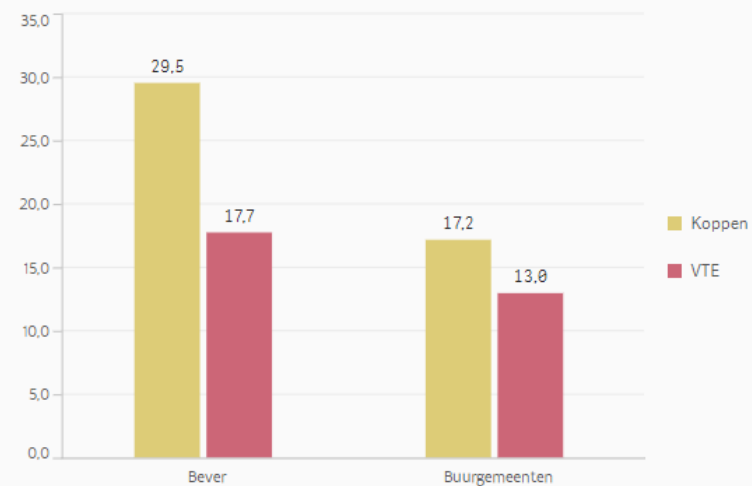
Bron: RSZ, bewerking ABB

Bever telt volgens de gemeentemonitor meer VTE/1.000 inwoners dan het Vlaams gewest gemiddeld (17,7 resp. 12,4). Dit ligt gemiddeld 5,3 VTE/1.000 inw hoger dan het Vlaams Gewest.

Ook in vergelijking met de buurgemeenten ligt de bezetting hoger (17,7 VTE per 1.000 inw ⇔ 13 VTE per 1.000 inw), evenals in vergelijking met gemeenten met minder dan 10.000 inwoners (10,3 VTE per 1.000 inw).

Personeelsleden (2021)

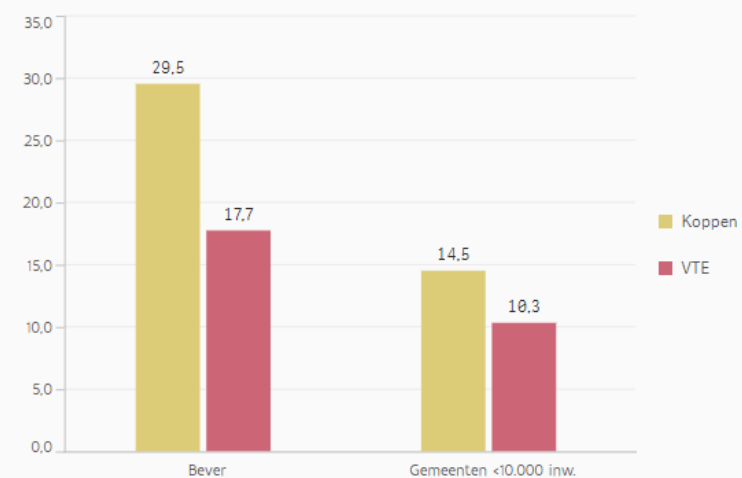
Aantal persoonsleden bij gemeente, OCMW en AGB, in koppen en VTE per 1.000 inwoners

Bron: RSZ, bewerking ABB

Personeelsleden (2021)

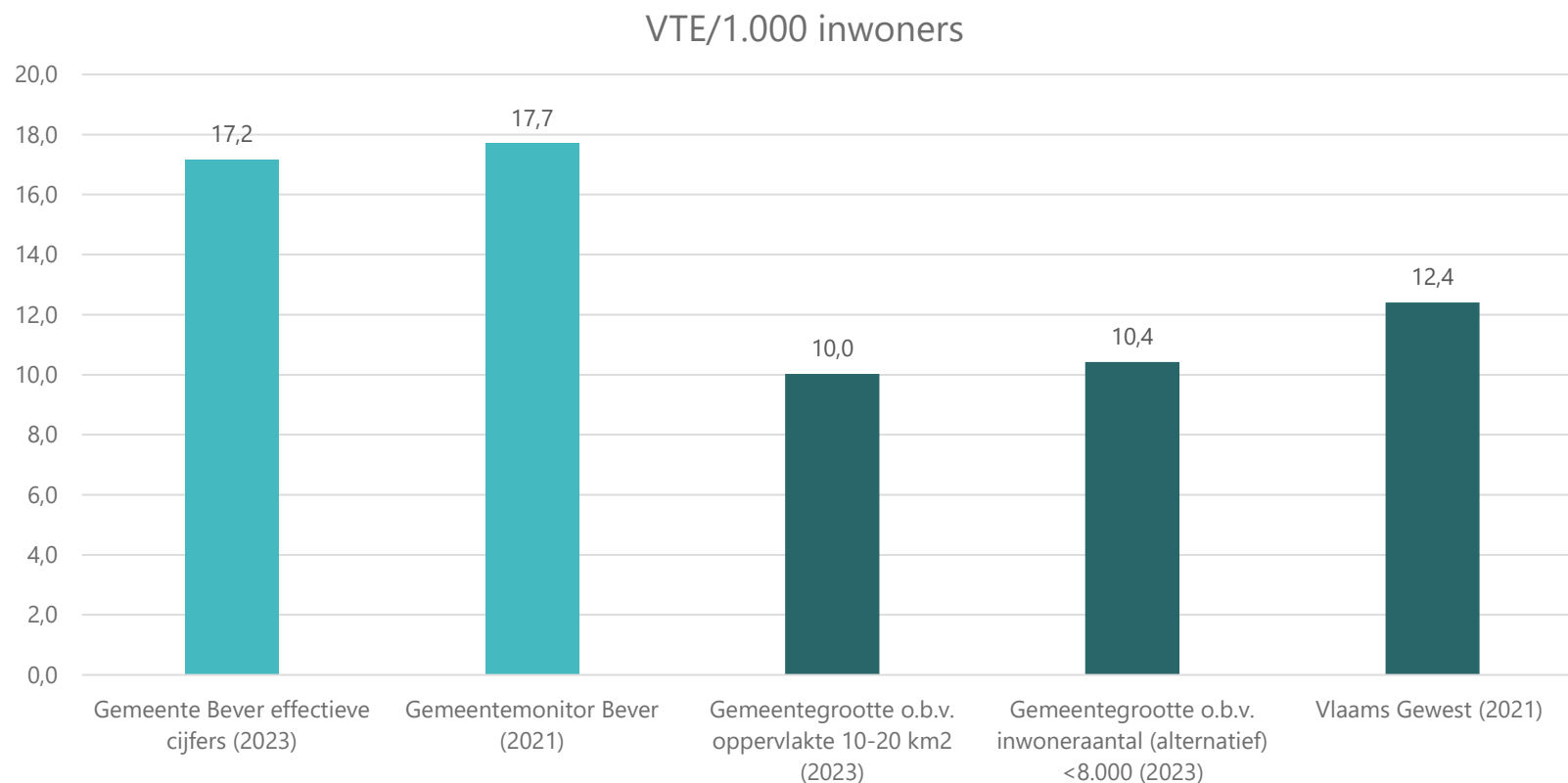
Aantal persoonsleden bij gemeente, OCMW en AGB, in koppen en VTE per 1.000 inwoners

Bron: RSZ, bewerking ABB

Personeelsbezetting

VTE/1.000 inwoners

Bever telt volgens de gemeentemonitor meer VTE/1.000 inwoners dan het Vlaams Gewest gemiddeld (17,7 resp. 12,4). Dit ligt gemiddeld 5,3 VTE/1.000 inw hoger dan het Vlaams Gewest.

De effectieve bezetting van Bever in 2023 ligt op 17,2 VTE per 1.000 inwoners (cf. aangeleverde personeelslijst). Dit is hoger in vergelijking (6,8 VTE/1.000 inw, verschil) met gelijkaardige besturen met minder dan 8.000 inwoners.

Ook is de bezetting hoger dan gemeenten met oppervlakte 10-20 km² (7,2 VTE/1.000 inw hoger).

Opgelet: Besturen in benchmark van <8.000 inwoners zijn eerder kleinere lokale besturen waar de bestuurskracht steeds onder druk staat en waarbij het aandeel VTE per 1.000 inwoners sterk kan fluctueren (het totaal aantal inwoners waarop we verrekenen is immers laag, waardoor impact groter is).

Bezetting in VTE (per 1.000 inwoners) – 2023 – Bever

	Gemeente Bever
Mens	9,94
Ondersteunende diensten	3,25
Ruimte	3,53
Onbekend	0,44

Het **domein Mens** (de persoonsgebonden extern gerichte diensten) is sterk hoger bezet per 1.000 inwoners dan gemiddeld:

- Het verschil bedraagt 6,56 VTE per 1.000 inw hoger dan het gemiddelde van besturen met minder dan 8.000 inwoners.

Het **domein Ondersteuning** is eveneens hoger bezet per 1.000 inwoners dan gemiddeld:

- Het verschil is 1,39 VTE/1.000 inw hoger.

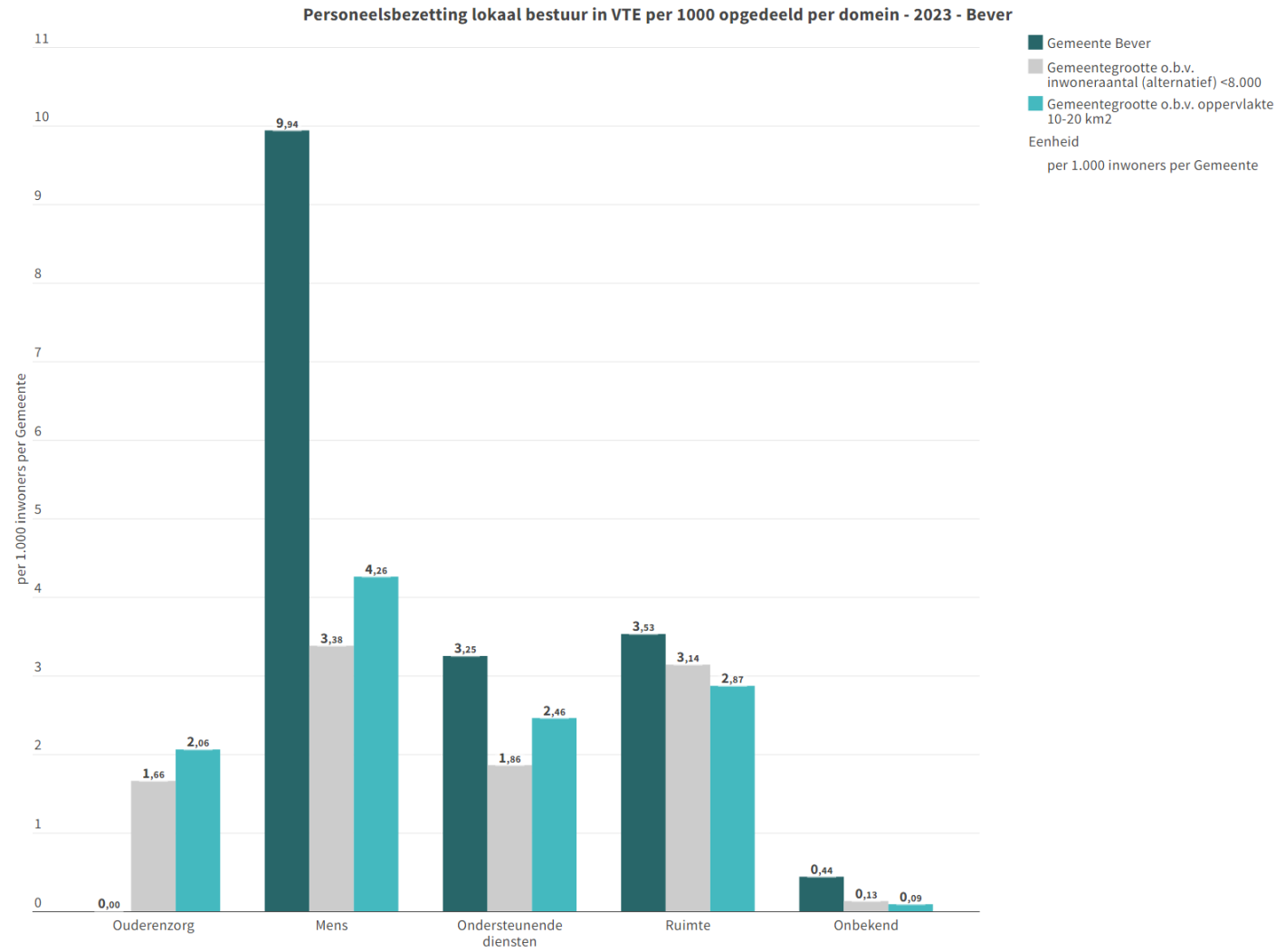
Het **domein Ruimte** (de grondgebonden diensten) is iets hoger bezet in vergelijking met de besturen uit de benchmark:

- Het verschil is 0,39 VTE/1.000 inw hoger.

De lage bezetting (per 1.000 inwoners) binnen het **domein Ouderenzorg** is te verklaren door de afwezigheid van een woonzorgcentrum in eigen beheer binnen de gemeente.

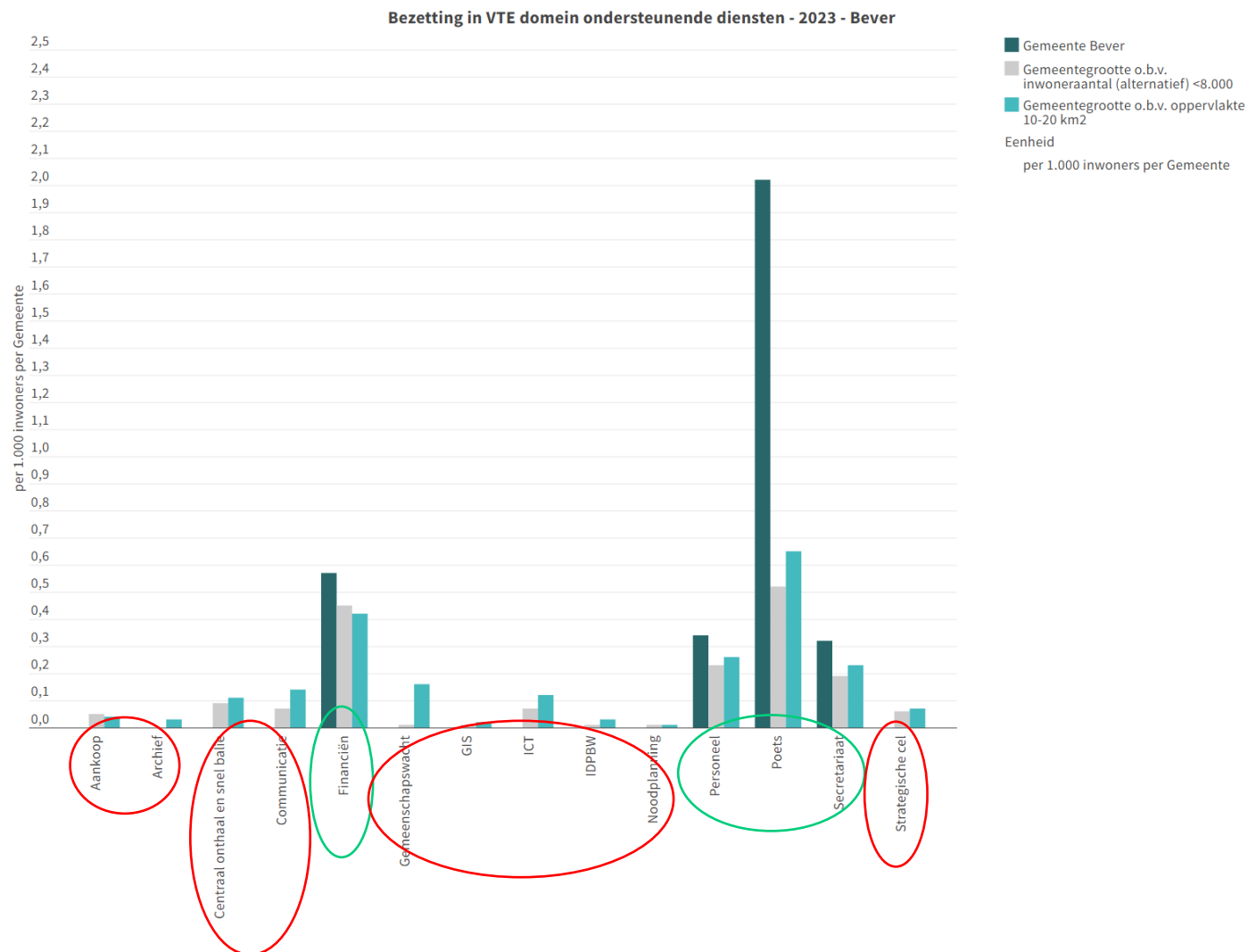
Personeelsbezetting

Bezetting in VTE per domein

Personeelsbezetting

Bezetting in VTE domein ondersteunende diensten

Binnen de **Ondersteunende diensten** is vnl. de poetsdienst hoger bezet dan gemiddeld. De diensten financiën, personeel en secretariaat zijn verhoudingsgewijs iets hoger bezet dan gemiddeld in vergelijking met de benchmarkgemeenten, hoewel dit zo goed als éénmansdiensten betreffen.

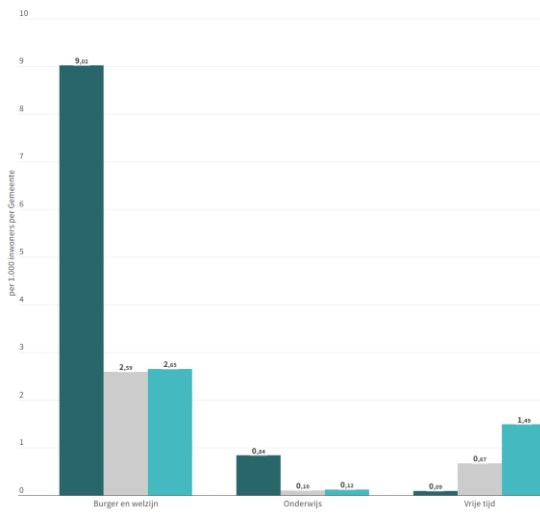
De overige diensten **worden slechts zeer beperkt tot niet opgenomen** volgens de bezettingscijfers, het betreft bvb, ICT, communicatie, aankopen, archief en strategische cel. Dit zijn taken die mogelijks deels bovenop het bestaande takenpakket worden opgenomen door medewerkers van andere diensten.

Personeelsbezetting

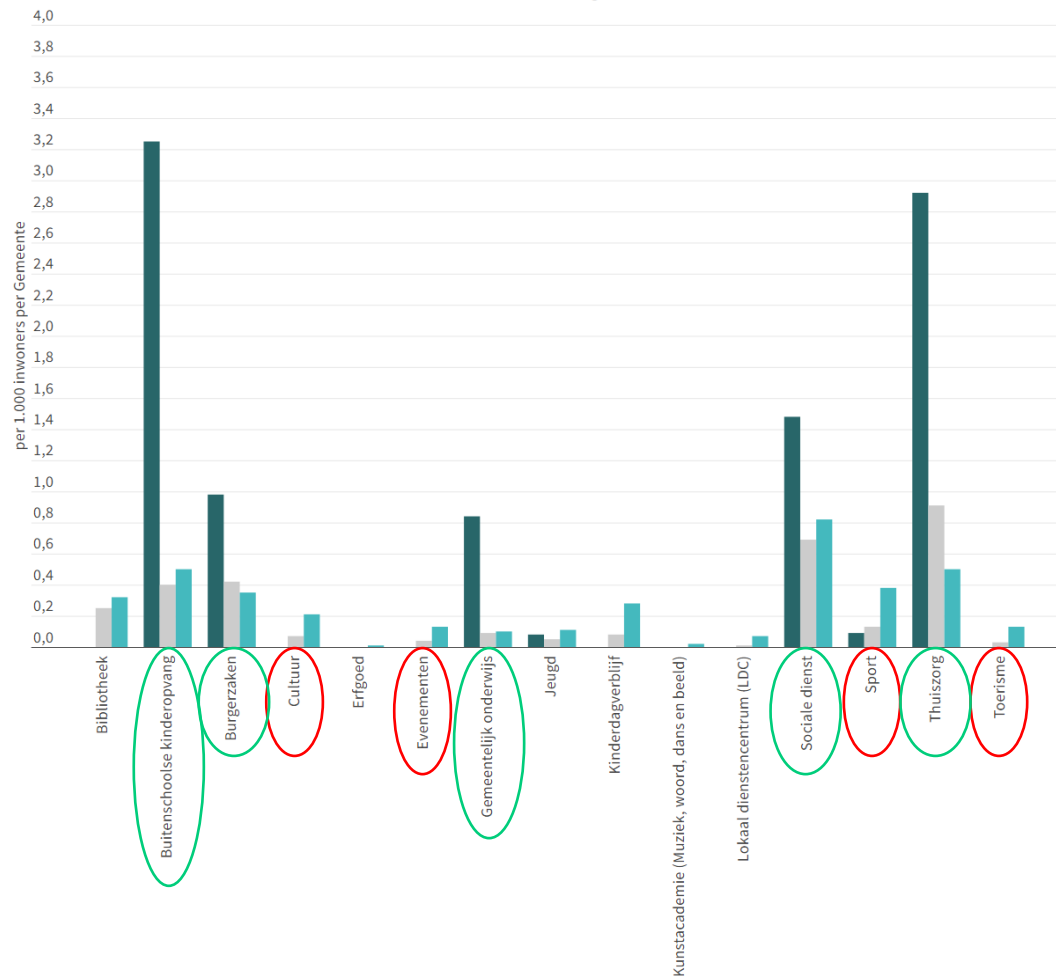
Bezetting in VTE domein mens

Domein Mens: personeelsbezetting in VTE per 1000 - 2023 - Bever

Gemeente Bever

Bezetting in VTE domein mens - 2023 - Bever

■ Gemeente Bever
 ■ Gemeentegrootte o.b.v. inwoneraantal (alternatief) <8.000
 ■ Gemeentegrootte o.b.v. oppervlakte 10-20 km2
 Eenheid
 per 1.000 inwoners per Gemeente

Binnen het **domein Mens** blijken enkele welzijnsgerelateerde diensten hoger bezet te zijn dan gemiddeld in de benchmarkgemeenten. Het gaat om de BKO, de sociale dienst, het gemeentelijk onderwijs en de thuiszorg (cf. klusjesdienst en poets aan huis dienstverlening). Vnl. bij de BKO en thuiszorg stellen we sterke uitschieters vast.

Ook de dienst burgerzaken blijkt hoger bezet te zijn dan gemiddeld in de benchmarkgemeenten. Opgelet de medewerkers van Burgerzaken nemen ook enkele taken op m.b.t. vrije tijdsdienstverlening.

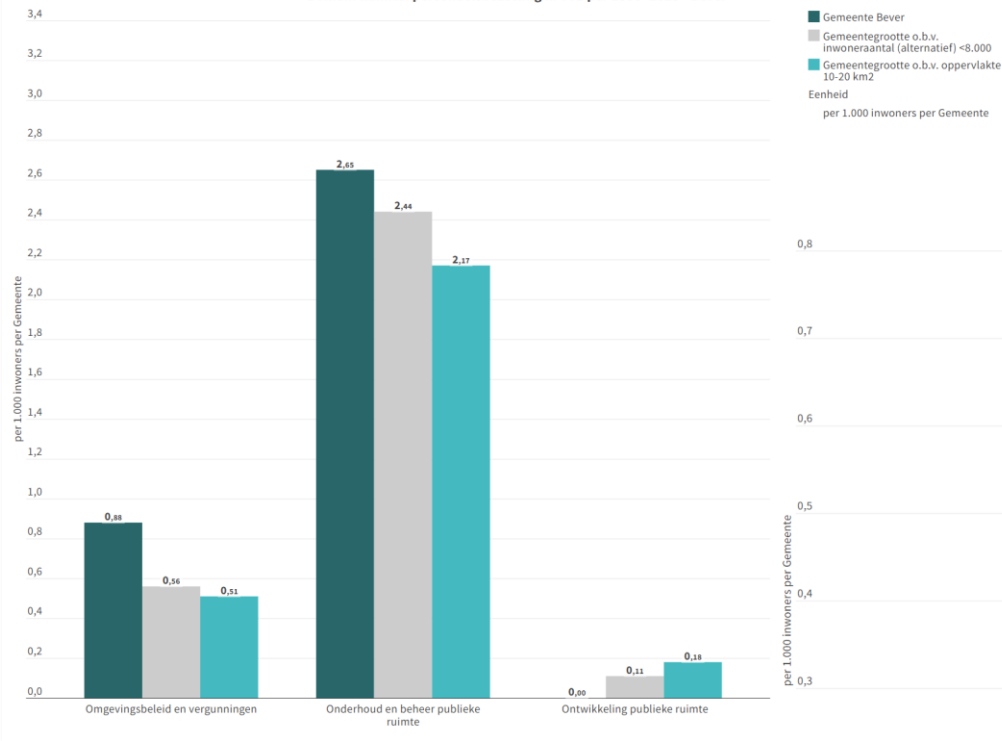
Voor de vrije tijdsgerelateerde diensten zijn niet tot lager bezet dan gemiddeld. Dit zien we vnl. bij de diensten Cultuur, Evenementen, Sport en Toerisme.

Bever beschikt i.t.t. sommige benchmarkgemeenten niet over een bibliotheek, LDC of kinderdagverblijf in eigen beheer dus hier scoort het bestuur logischerwijze lager in de gemiddelden.

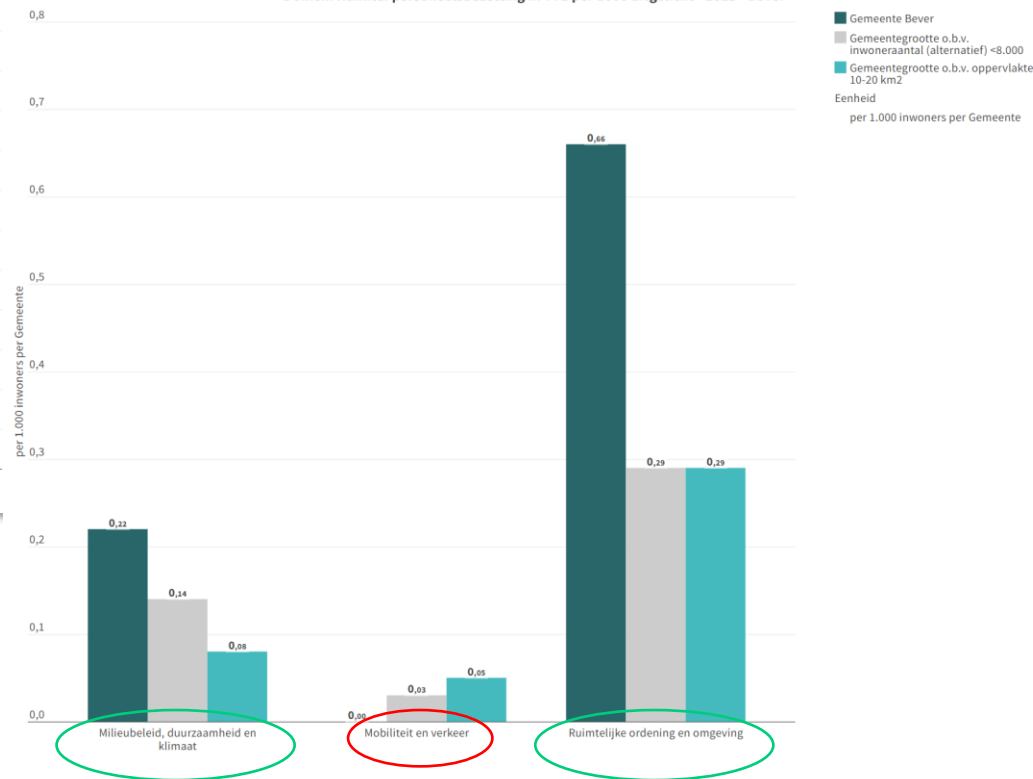
Personeelsbezetting

Bezetting in VTE domein ruimte

Domein Ruimte: personeelsbezetting in VTE per 1000- 2023 - Bever

Domein Ruimte: personeelsbezetting in VTE per 1000 uitgelicht - 2023 - Bever

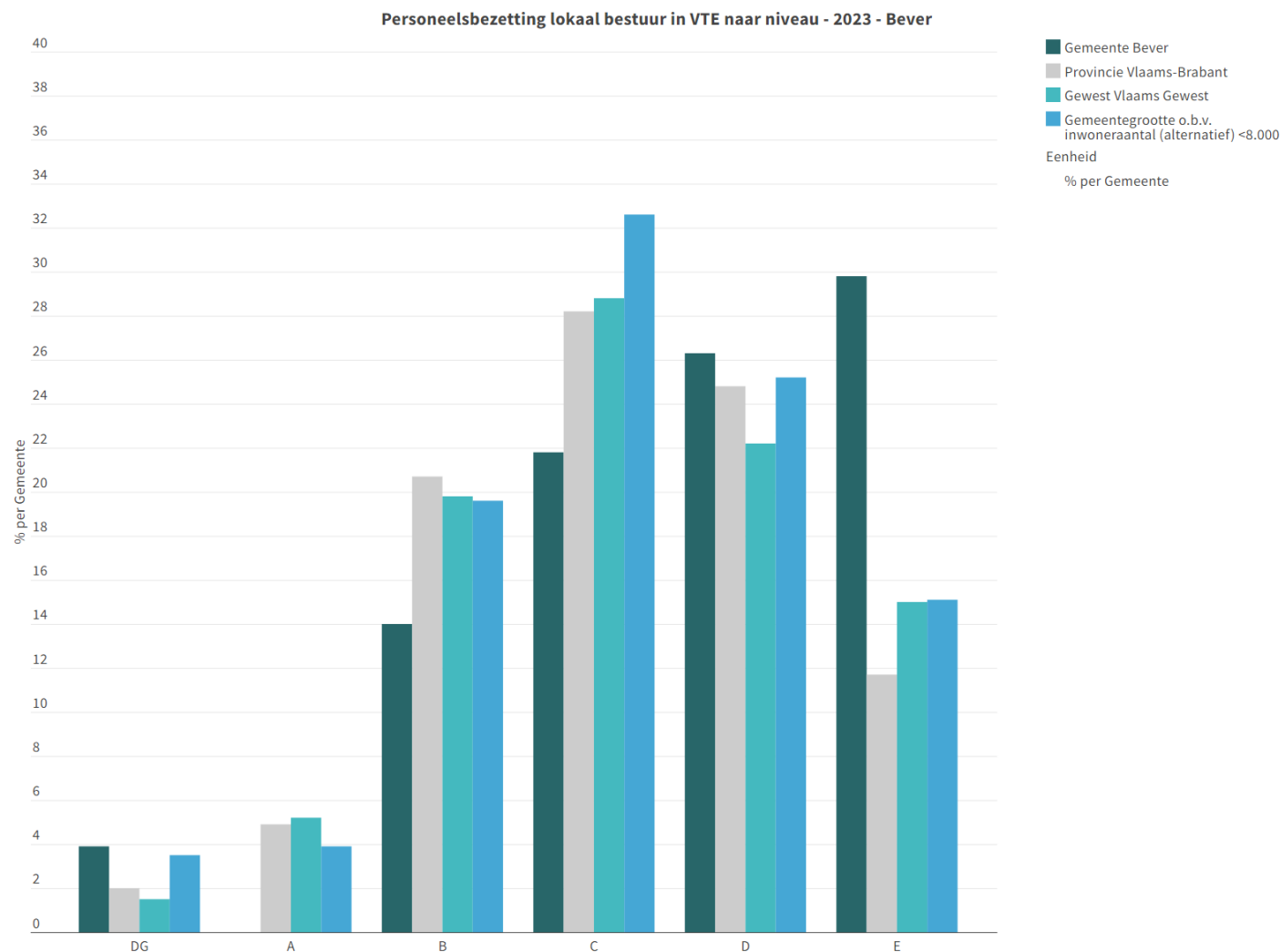

Binnen het **domein Ruimte** zijn de uitvoerende ploegen (lees: onderhoud en beheer publieke ruimte) iets hoger bezet in VTE/1.000 inwoners, dit geldt ook voor de diensten m.b.t. omgeving en vergunningen.

Voor de beleidsmatige diensten zoals mobiliteit, publieke weginfrastructuur, publieke gebouwen en duurzaamheid & klimaat beschikt de organisatie over geen medewerkers. Er is binnen de organisatie geen interne knowhow op personele capaciteit voorzien rond deze thema's.

Personeelsbezetting

Bezetting in VTE per niveau

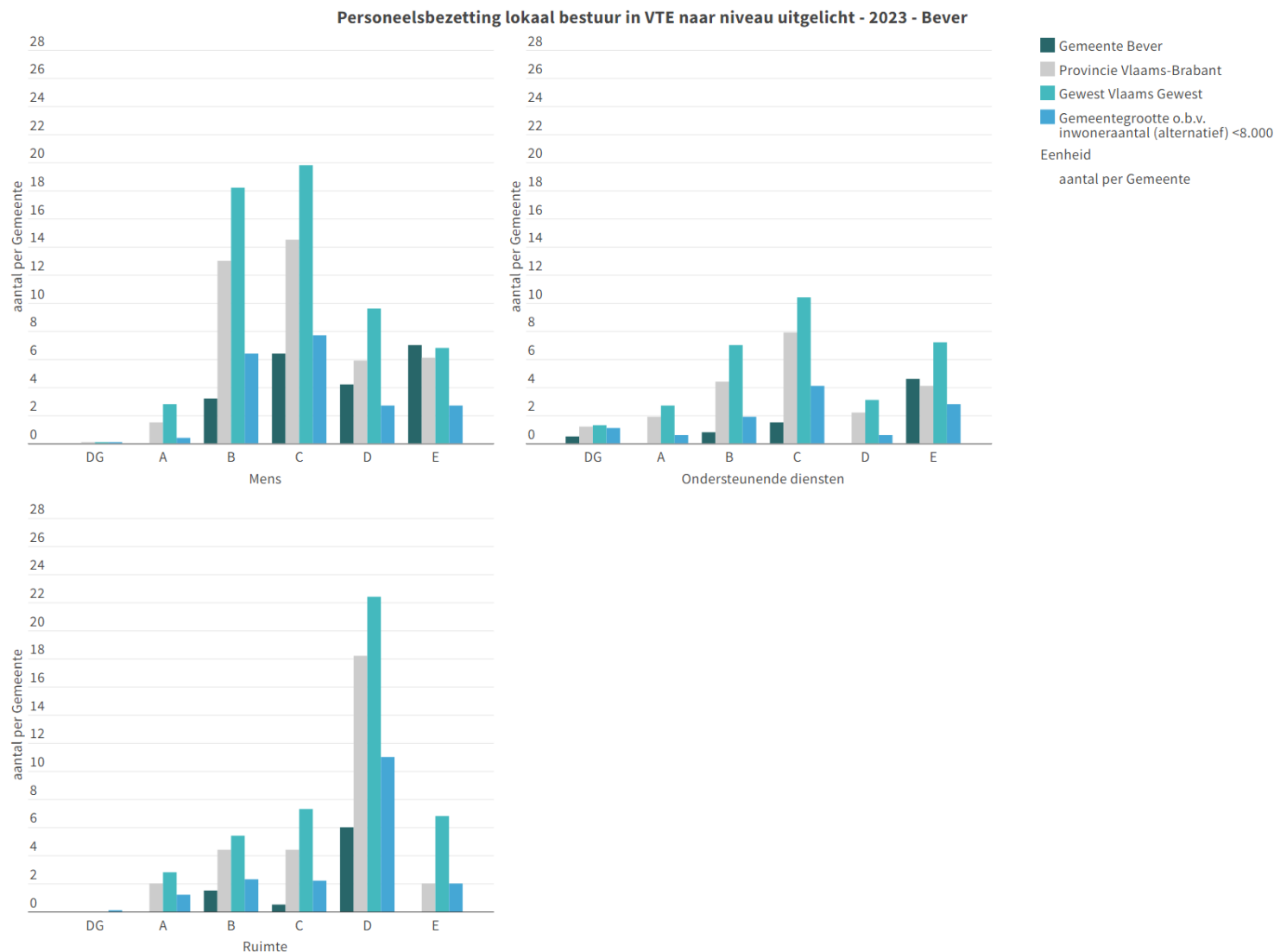
Binnen de relatieve verdeling van de bezetting schakelt Bever procentueel een **opvallend lager aantal A- en B-niveaus** (m.a.w. middenkader, experts, deskundigen) in t.o.v. de andere gemeenten in de benchmark. Dit heeft een grote invloed op de aanwezige expertise en deskundigheid binnen de organisatie.

Het aantal C-niveaus (vaak: administratieve ondersteuning) ligt eveneens lager binnen de personeelsequipe dan gemiddeld.

In de categorie E-niveaus zien we een opvallend hoger cijfer dan gemiddeld. Deze medewerkers situeren zich vnl. binnen de thuisdiensten (poetsdienst aan huis en groen- & klusjesdienst). Anno 2023 zien we voor de meeste besturen een opschaling van E- naar D-niveaus om marktconform te blijven.

Personeelsbezetting

Bezetting in VTE per niveau

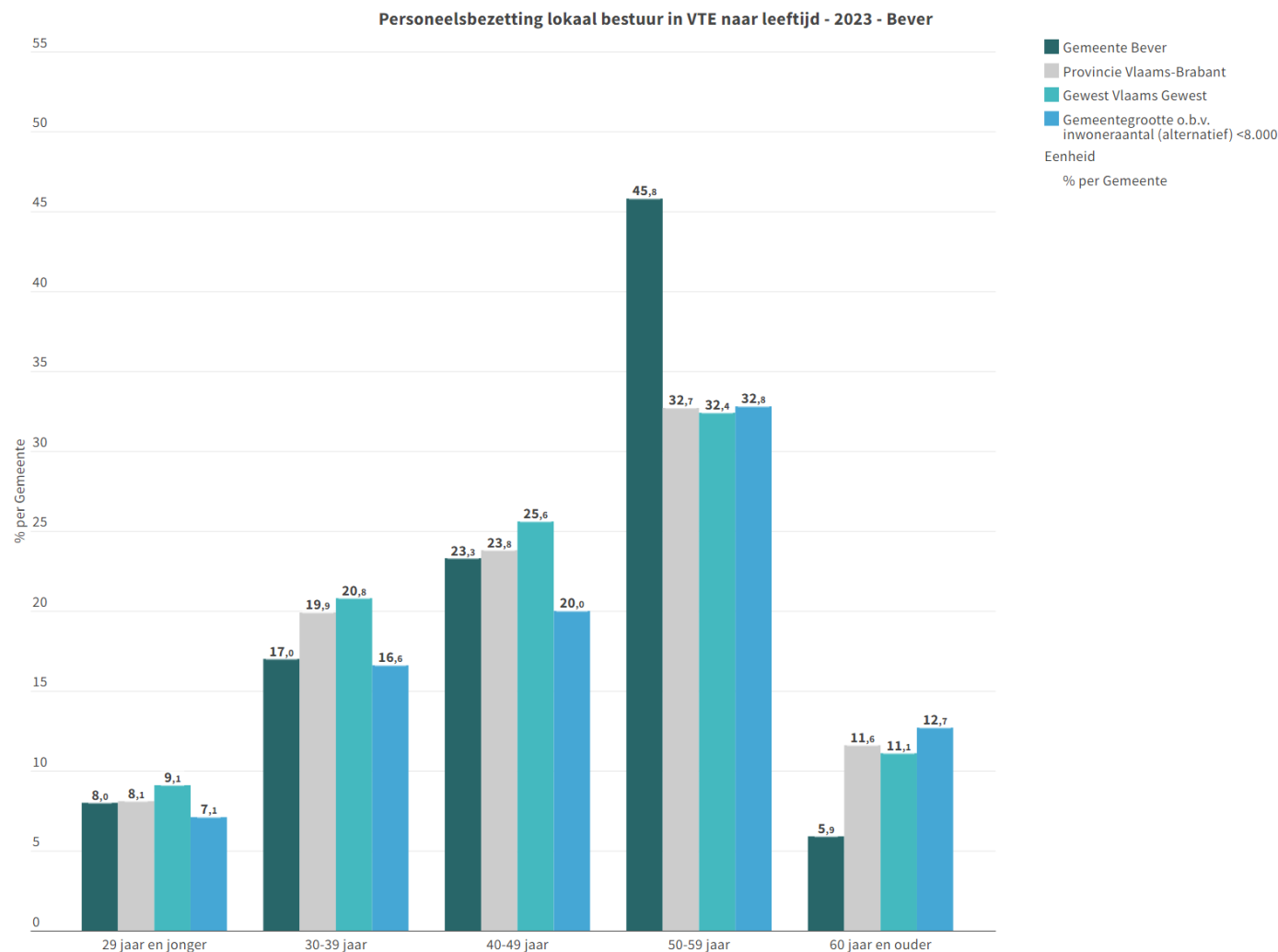

Bij **Ondersteunende diensten** zien we een opvallend beperktere inzet op hoger gekwalificeerde profielen dan gemiddeld. Daarnaast valt ook het beperkt aantal ondersteuning van C-niveaus op hoewel dit in het recente organogram werd verhoogd.

Bij **Ruimte** valt eveneens het relatief beperkt aantal ondersteuning van C-niveaus op. De medewerkers van de uitvoerende diensten worden ingeschaald op D-niveau (niet op E-niveau), wat in lijn ligt met de evoluties binnen de sector.

Bij **Mens** stellen we eveneens een beperktere inzet op hoger gekwalificeerde profielen vast dan gemiddeld. De administratieve ondersteuning blijkt iets hoger te zijn dan in de andere domeinen, maar ligt nog steeds lager dan gemiddeld.

Personeelsbezetting VTE naar leeftijd

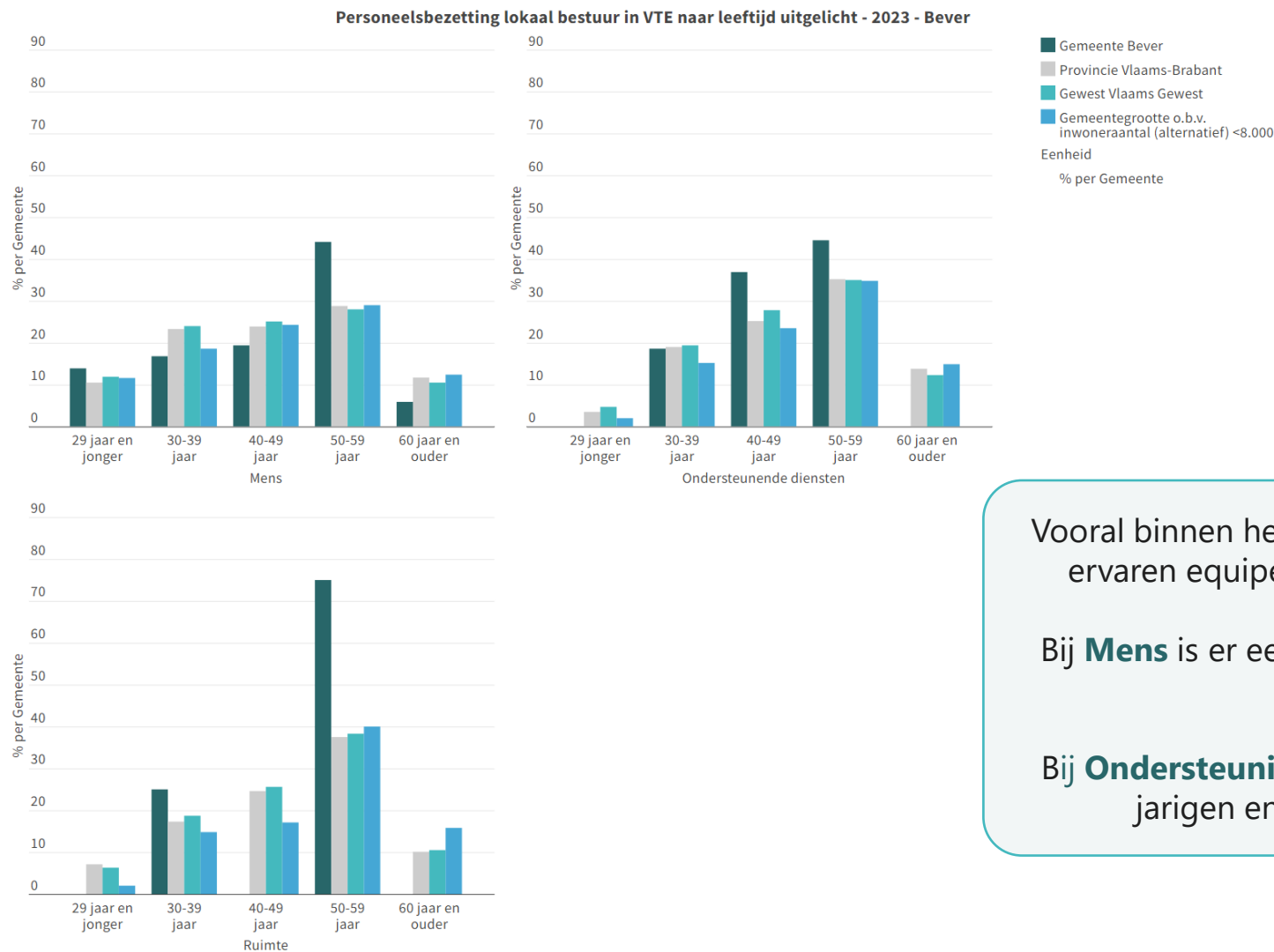

Binnen de leeftijdsverdeling scoort Bever relatief evenwichtig met twee belangrijke uitschieters:

- De groep 50-59-jarigen is sterker vertegenwoordigd dan gemiddeld.
- Daarnaast heeft Bever relatief weinig werknemers ouder dan 60 jaar in vgl. met de benchmark.

Dit zorgt ervoor dat in totaal 51,7% van het personeelsbestand 50 jaar of ouder is.

Personeelsbezetting VTE naar leeftijd

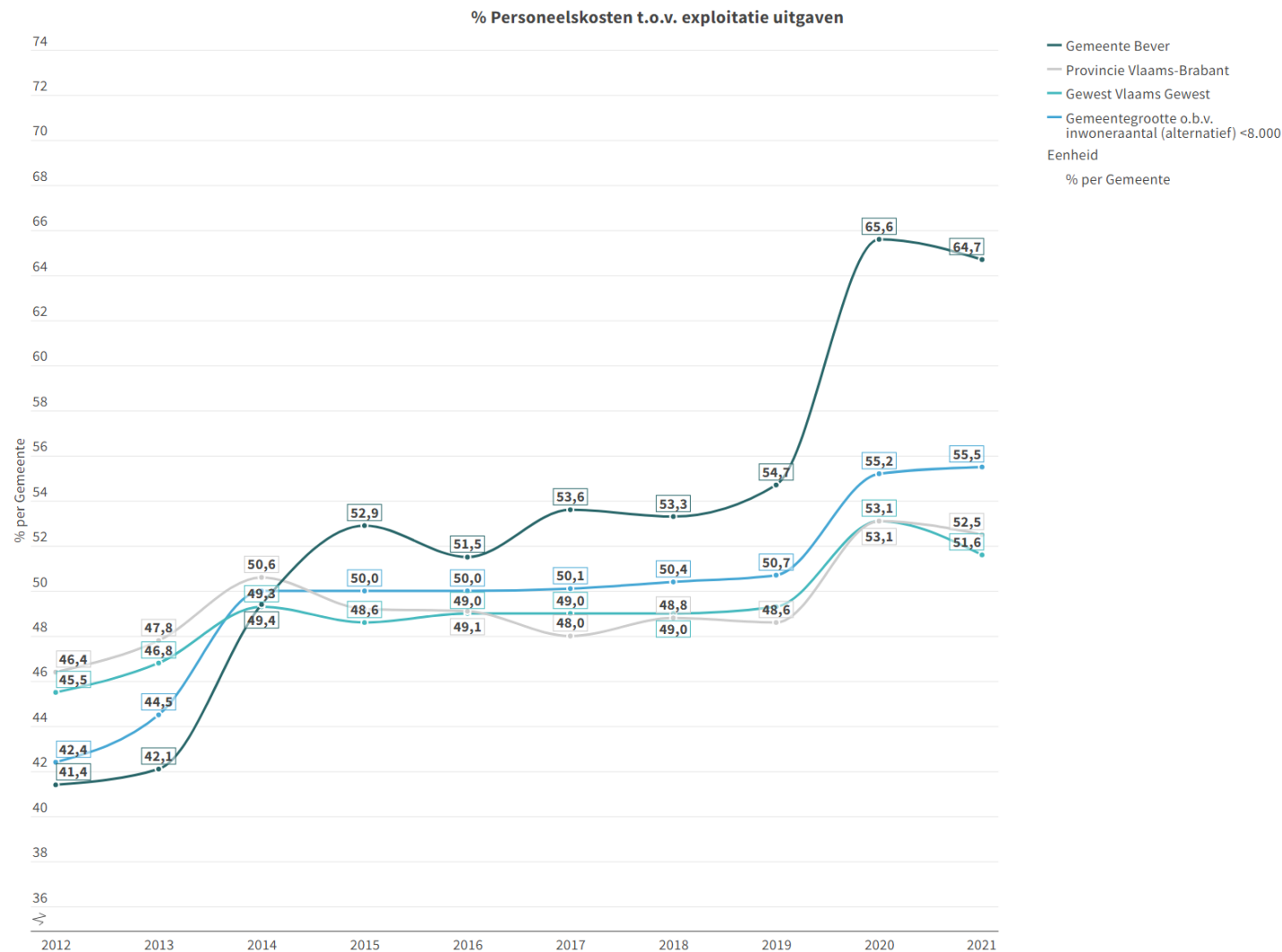
Vooraf binnen het domein **Ruimte** stellen we een meer ervaren equipe vast van iets oudere medewerkers.

Bij **Mens** is er een relatief mooi evenwicht op vlak van leeftijdsverdeling.

Bij **Ondersteuning** stellen we vast dat er meer 40-49-jarigen en 50-59-jarigen aan de slag zijn.

Personeelsbezetting

% personeelskosten t.o.v. exploitatie uitgaven

We merken een **sterke afwijking inzake de personeelskosten t.o.v. de exploitatie uitgaven** in vergelijking met de benchmark van het Vlaams gewest, de provincie Vlaams-Brabant en vergelijkbare besturen naar inwoneraantal.

Bever zit sinds 2015 boven dit gemiddelde. Het lokaal bestuur heeft hier ook een zeer opvallende evolutie in gekend. Waar Bever in 2012 en 2013 nog lager dan gemiddeld scoorde, is er (net zoals bij andere besturen) in het jaar 2014 een sterke stijging van het relatief aandeel van de personeelskosten (van 42,1% naar 49,4%), evenals in 2020 (van 54,7% naar 65,6%).

De uitbreiding van de bevoegdheden van lokale besturen en de huidige en toekomstige evolutie van de index zullen ervoor zorgen dat deze kosten enkel zullen toenemen.

De kost van de **personele capaciteit** vormt een **belangrijke uitdaging** gezien deze verhoudingsgewijs hoger ligt dan gemiddeld, en Bever verhoudingsgewijs opvallen minder hoger opgeleide profielen tewerkstelt dan gemiddeld. De marge om op personeel vlak verder te professionaliseren en in te zetten op deskundigheid is zeer beperkt. Externe versterking (uitbesteding van knowhow) gebeurt vooral uit noodzaak.

Personeelsbeleid

- De kleine schaalgrootte en de beperkte middelen zorgen ervoor dat de **personeelsbezetting** een **belangrijk pijnpunt** is binnen het lokaal bestuur Bever.
 - De organisatie wordt gekenmerkt door heel wat **eenmansdiensten (zonder back-up)** waarbij diverse medewerkers **verschillende taken en rollen opnemen**. Hierdoor kan men niet steeds specialiseren of diepgaan ontwikkelen in het betreffende beleidsdomein.
 - **Takenpakketten** zijn **zeer versnipperd**, waarbij taken **niet altijd aan de juiste mensen (kunnen) worden verdeeld** (op basis van expertise, ervaring, diploma,...).
- De medewerkers ondervinden een **toenemende prestatiedruk** door het toenemend aantal taken en verantwoordelijkheden die het lokaal bestuur dient op te nemen. Bij **bepaalde diensten voldoet de personeelsbezetting slechts in beperkte mate** om de taken te kunnen volbrengen.
 - Bij afwezigheid of tekort aan medewerkers wordt naar ad hoc oplossingen gezocht zoals bij andere (omliggende) lokale besturen of via interim management.

Personeelsbeleid

- Volgende profielen/expertises kunnen verder versterkt worden in de organisatie
 - De milieuambtenaar kan zich enkel focussen op het verlenen van adviezen en heeft niet de mogelijkheid om aan andere acties te werken;
 - Voor juridische expertise wordt sterk geleund op externe deskundigheid;
 - De kennis m.b.t. overheidsopdrachten is onvoldoende aanwezig binnen de organisatie;
 - De organisatie beschikt niet over een deskundige ICT;
 - De organisatie beschikt niet over een mobiliteitsambtenaar;
 - Er is binnen de organisatie geen medewerker aanwezig die verantwoordelijk is voor het opvolgen van de leegstand van woningen;
 - Er is geen diensthoofd/veiligheidscoördinator aanwezig binnen de technische dienst.
 - Geen capaciteit aanwezig om aan handhaving te doen.
 - ...
- De beperkte bezetting op de personeelsdienst heeft als gevolg dat het **personeelsbeleid** in de organisatie eerder de **klemtoon** legt op de **operationele personeelsadministratie** en in **mindere mate** op de **beleidsmatige** HRM-aspecten.
- De organisatie heeft de afgelopen periode **ingezet op** de opmaak van een **geactualiseerd arbeidsreglement en rechtspositieregeling**.
- Er zijn voldoende **opleidingsmogelijkheden** voor medewerkers binnen de organisatie, maar door een gebrek aan tijd worden deze vaak niet gevolgd.
 - Er zijn geen individuele vormingsplannen uitwerkt. Voornamelijk het gebrek aan tijd en het ontbreken van back-up bij afwezigheid zorgt ervoor dat medewerkers geen opleidingen volgen. Hierdoor kunnen medewerkers zich niet verdiepen in de materie van belang voor de uitoefening van hun job.

A photograph of a small, white, single-story chapel with a wooden door and a cross on the wall. The chapel is surrounded by lush green trees and a paved path leads away from it. A semi-transparent circular overlay is placed over the left side of the image, containing the text 'Financiën & fiscaliteit'.

Financiën & fiscaliteit

Van theorie naar praktijk: de bestuurskrachtmeting

Financiële analyse

Context

- In deze financiële analyse schetsen wij een beeld van de financiële situatie van **Bever** a.d.h.v. de cijfers die ter beschikking zijn gesteld door het Agentschap Binnenlands Bestuur (BBC-data). Hierbij worden o.a. volgende indicatoren in kaart gebracht:
- Ratio investeringsuitgaven/EO
 - Investeringsuitgaven per capita
 - Financiële schulden per capita
 - Liquiditeit
 - Ratio gecumuleerd budgettair resultaat/EO

Financiële basisgegevens

	Bever
Totale uitgaven (raming 2023)	€10.410.000
Gemeentefonds: 2022 en 2025	€711.276 €788.549
Dotatie respo: 2022 en 2025 (o.b.v. de prognoses FDP van juni 2022)	Gemeente 2022: €4.560,5 2025: €10.416,5 OCMW 2022: €1.689 2025: €3.319
Dotatie open ruimte: 2022 en 2025	€92.459 €102.510

Naast het gemeentefonds en de dotatie open ruimte is ook het **Plattelandsfonds** een belangrijke inkomstenbron voor het lokaal bestuur. Zo ontvangt Bever jaarlijks €203.000 uit het Plattelandsfonds.

Financiële basisgegevens

	Bever
APB-tarief 2022 (Vlaams gemiddelde: 7,18%)	8,0%
Gemiddelde opbrengst uit APB per inwoner (€) (2020) (Vlaams gemiddelde: 326,2)	383,4
OOV-tarief 2022 (Vlaams gemiddelde: 896,86)	1.071
Gemiddelde opbrengst uit OOV per inwoner (€) (2020) (Vlaams gemiddelde: 373,9)	305,9

- Het **APB-tarief** ligt in Bever op 8,0%. Dit is hoger dan het Vlaams gemiddelde. De gemiddelde opbrengst uit APB per inwoner is hoger dan het Vlaams gemiddelde.
- Het **OOV-tarief** ligt met 1.071 in Bever hoger dan het Vlaams gemiddelde, waarbij de gemiddelde opbrengst uit OOV per inwoner dan weer lager ligt dan het Vlaams gemiddelde.

Financiële indicatoren

	Bever
Investeringsuitgaven/EO (Vlaams gemiddelde: 17,95%)	12,16%

- De **ratio investeringsuitgaven / EO** ligt in Bever lager dan het Vlaams gemiddelde. Hieruit is af te leiden dat Bever in de voorbije jaren weinig heeft geïnvesteerd, waardoor er in de toekomst waarschijnlijk nog belangrijke investeringsnoden zijn voor het lokaal bestuur.
- Deze indicator laat toe om na te gaan hoeveel de gemeenten investeren ten opzichte van de exploitatieontvangsten. Gemeenten met meer financiële middelen zijn meer in staat om te investeren (vandaar in termen van exploitatieontvangsten). Een laag percentage duidt erop dat een bestuur weinig heeft geïnvesteerd en wellicht belangrijke investeringsnoden (en dus toekomstige uitgaven) kent. **Een hoog percentage betekent dat een bestuur in het recente verleden veel heeft geïnvesteerd en dus, bij financiële moeilijkheden, wellicht wat kan temporiseren inzake nieuwe investeringen.** De indicator geeft het gemiddelde over de laatste 6 jaarrekeningen weer. (De drempelwaarde o.b.v. de 10% slechtst presterende besturen bedraagt > 10%.)

Financiële indicatoren

	Bever
Investeringsuitgaven per capita (Vlaams gemiddelde: 283,04)	236,65

- In analogie met voorgaande indicator, liggen ook de **investeringsuitgaven per capita** in Bever lager dan het Vlaams gemiddelde. Hieruit is eveneens af te leiden dat Bever in de voorbije jaren weinig heeft geïnvesteerd, waardoor er in de toekomst waarschijnlijk nog belangrijke investeringsnoden zijn voor het lokaal bestuur. **Denk hierbij aan het verouderde patrimonium of de lage rioleringsgraad waar mogelijk nog belangrijke investeringen – dan wel (investerings)keuzes – in het vooruitzicht liggen.**
- Deze indicator betreft de investeringsuitgaven in materiële vaste activa en de toegestane investeringssubsidies per capita. Een laag bedrag duidt erop dat een bestuur weinig heeft geïnvesteerd en wellicht belangrijke investeringsnoden (en dus toekomstige uitgaven) kent. **Een hoog bedrag betekent dat een bestuur in het recente verleden veel heeft geïnvesteerd en dus, bij financiële moeilijkheden, wellicht wat kan temporiseren inzake nieuwe investeringen.** De indicator geeft het gemiddelde over de laatste 6 jaarrekeningen weer. (De drempelwaarde o.b.v. de 10% slechtst presterende besturen bedraagt > 150.)
- Deze indicator schetst m.a.w. een **vergelijkbaar beeld als de ratio investeringsuitgaven / EO.**

Financiële indicatoren

	Bever
Financiële schulden per capita <i>(Vlaams gemiddelde: 1063,63)</i>	1.296,53

- De **financiële schulden (op korte en lange termijn) per capita** liggen in Bever hoger dan het Vlaams gemiddelde. Bever blijft hiermee wel nog steeds ruim onder de drempelwaarde van 2000 voor de 10% slechtst presterende besturen.
- Deze indicator geeft weer in hoeverre de financiële vrijheid van de gemeenten in de toekomst beperkt zou kunnen worden, aangezien bij een hoge schuld een groter deel van de inkomsten naar de afbetaling van schulden zou vloeien. (De drempelwaarde o.b.v. de 10% slechtst presterende besturen bedraagt <2000.)

Financiële indicatoren

	Bever
Liquiditeit (Vlaams gemiddelde: 3,01)	3,63

- Wat de **liquiditeit** betreft, scoort Bever boven het Vlaams gemiddelde. Hieruit blijkt dat er voldoende middelen beschikbaar zijn om verschuldigde bedragen terug te betalen zonder dat hiervoor extra geleend moet worden.
- Deze indicator geeft de verhouding weer tussen vlottende activa en vlottende passiva en meet of een lokale overheid voldoende middelen heeft om te betalen wat het in de komende twaalf maanden verschuldigd is, zonder dat het verder hoeft te lenen. **Indien deze ratio laag is (<1), zijn er niet voldoende middelen om te betalen wat verschuldigd is in de komende 12 maanden, dit kan leiden tot financiële problemen in de toekomst.** Een hoge ratio betekent dat er voldoende middelen aanwezig zijn om de verschuldigde bedragen terug te betalen zonder dat hiervoor extra geleend moet worden. (De drempelwaarde o.b.v. de 10% slechtst presterende besturen bedraagt <1 .)

Financiële indicatoren

	Bever
Gecumuleerd budgettair resultaat/EO <i>(Vlaams gemiddelde: 45,95%)</i>	52,56%

- De **ratio gecumuleerd budgettair resultaat/EO** is in Bever hoger dan het gemiddelde in Vlaanderen. Dit is bovendien ruim boven de drempelwaarde van 10%.
- Deze indicator geeft het gecumuleerd budgettair resultaat van het vorig boekjaar weer t.o.v. de exploitatie-ontvangsten. Een hoog percentage kan gezien worden als een soort spaarpot/buffer om uitgaven of investeringen mee te bekostigen zonder extra leningen te moeten opnemen. De drempelwaarde o.b.v. de 10% slechtst presterende besturen bedraagt >10%.

Financiële analyse

Conclusie

- Bever scoort bij geen enkele van de besproken indicatoren in de gevarenzone. Hieruit kan worden afgeleid dat het lokaal bestuur **financieel gezond** is (o.a. dankzij het Plattelandsfonds). Wel moet worden opgemerkt dat de besproken cijfers afkomstig zijn uit de laatste jaarrekeningen waardoor de impact van stijgende indexen (lonen, goederen & diensten,...) mogelijks niet volledig zijn doorgerekend.
 - Belangrijk om te vermelden is dat het lokaal bestuur de komende jaren met enkele onzekere factoren wordt geconfronteerd waaronder de daling voor de subsidies voor de BKO, het wegvallen van de financiering vanuit Vlaanderen voor facilititeitengemeenten die niet kunnen fusioneren, en de onzekerheid over de toekomst van het Plattelandsfonds en de dotatie open ruimte.
- Uit de ratio investeringsuitgaven / EO is op te maken dat Bever de afgelopen jaren **weinig investeringsinspanningen** heeft gedaan en het bestuur wellicht belangrijke investeringsnoden (en dus toekomstige uitgaven) kent (bv. op vlak van rioleringen). Dit is eveneens af te leiden uit de **investeringsuitgaven per capita**, die lager liggen dan gemiddeld in Vlaanderen.
- Daarnaast zijn de **financiële schulden** (op korte en lange termijn) per capita hoger dan gemiddeld in Vlaanderen, maar wel nog steeds ruim onder de drempelwaarde van de slechtst presterende besturen.
- Ook op vlak van **liquiditeit** en **gecumuleerd budgettair resultaat** laat Bever gunstige resultaten optekenen. Zo beschikt het lokaal bestuur over een soort van "spaarpot"/buffer om uitgaven of investeringen mee te bekostigen zonder hiervoor extra leningen te moeten opnemen.

Financiële analyse

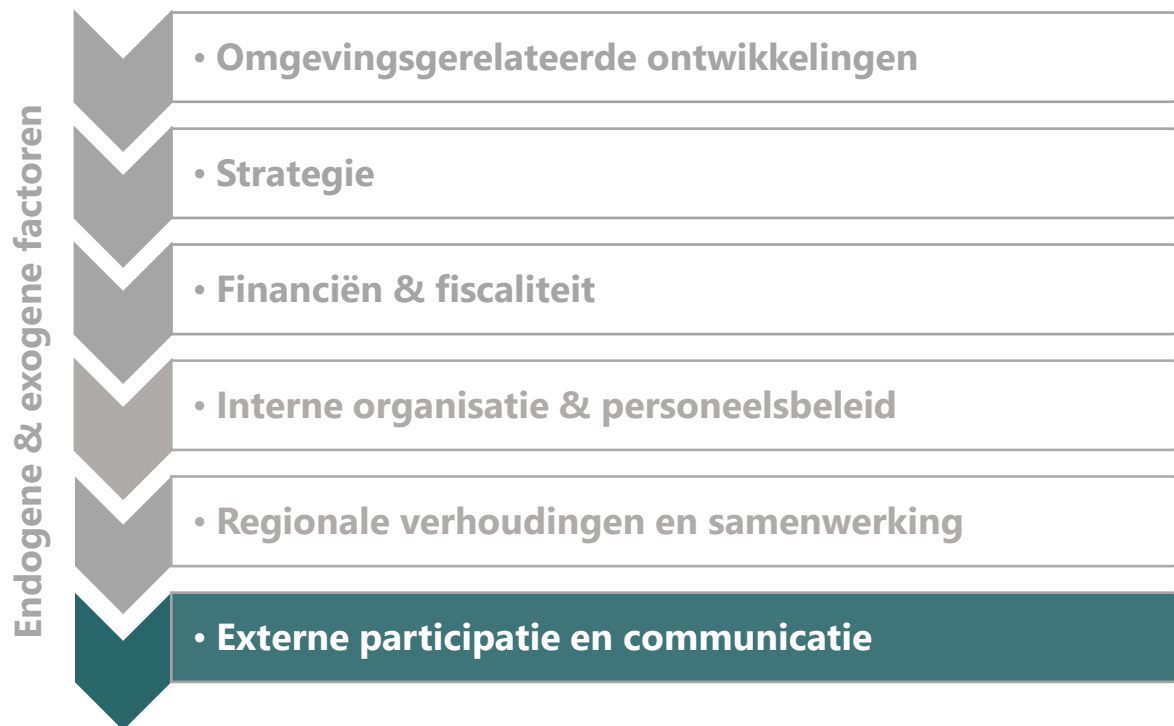
Conclusie

- De **exploitatiekosten** van het lokaal bestuur Bever zijn tussen 2021 en 2022 **sterk verhoogd** (+10%) en **gaan nog verhogen** voor 2023 (nog eens +6%). De grootste verhogingen zijn vnl. door de indexering van de lonen, stijgende energiekosten en de geplande en verplichte investeringen inzake ICT.
 - Zo zijn de loonkosten goed voor 65% van de exploitatiekosten van de organisatie.
- De **APB** is goed voor **19% van de ontvangsten** van het lokaal bestuur. Zoals eerder aangegeven kan de vergrijzende bevolking hier een negatieve impact op hebben wanneer veel inwoners op pensioen gaan.
 - Bovendien zorgt de **demografie** van de gemeente ervoor dat **minder dan de helft van de inwoners belastingen betaalt** (omwille van o.a. het hoog aandeel jongeren in de gemeente).
- Het lokaal bestuur **evalueert periodiek** en onder begeleiding van Haviland de **subsidies** waarop de organisatie **recht kan hebben**.
- Omwille van het feit dat enkele lokale besturen met <2.500 inwoners en taalfaciliteiten **geen fusie kunnen aangaan**, voorziet de Vlaamse Overheid in **bijkomende financiering**.
 - Zo ontvangt Bever tussen 2023-2025 jaarlijks €372.425 vanuit Vlaanderen, goed voor €1.117.276 in totaal.
 - Deze middelen worden ingezet voor de reguliere werking van de organisatie, maar blijken op lange termijn onvoldoende om het gebrek aan bestuurskracht te compenseren.

A photograph of a small, white, single-story chapel with a wooden door and a small bell tower. A wooden bench is placed in front of the chapel. To the right, a paved path leads away from the chapel, bordered by a large, leafy tree and a fence. The sky is clear and blue. A semi-transparent circular overlay is positioned over the chapel and the path.

Externe participatie en communicatie

Van theorie naar praktijk: de bestuurskrachtmeting

Hoe communiceren we extern? Zetten we in op participatie? Zijn we voldoende bestuurskrachtig om kwaliteitsvol extern te communiceren en participatie te faciliteren?

Externe participatie en communicatie

- Op deze pagina wordt a.d.h.v. een zevental indicatoren uit de Gemeente-Stadsmonitor een beeld geschetst van de kijk van de burger op participatie en communicatie in Bever. Daarbij valt op dat de **tevredenheid over de digitale dienstverlening** in Bever **sterk onder het Vlaams gemiddelde** scoort. Bovengemiddelde scores worden in het vet weergegeven.

	Bever	Vlaams Gewest
Veel vertrouwen in gemeentebestuur (2020) (%)	44%	34%
Voldoende consultatie van inwoners (2020) (%)	40%	37%
Voldoende informatie door gemeente (2020) (%)	52%	57%
Tevreden over communicatie van gemeentebestuur (2020) (%)	59%	56%
Tevreden over digitale dienstverlening (2020) (%)	44%	69%
Tevreden over loketvoorzieningen (2020) (%)	66%	71%
Graag wonen in de gemeente (2020) (%)	90%	90%

Externe participatie en communicatie

- Het lokaal bestuur Bever ervaart, net als andere besturen, dat de **burger steeds mondiger wordt** en een **gewijzigde perceptie** heeft van de wijze **waarop burgers moeten betrokken** worden bij het bestuur.
- Het lokaal bestuur benut **verschillende kanalen en instrumenten om belanghebbenden te informeren en betrekken**. Zo wordt er extern regelmatig gecommuniceerd over de dienstverlening en belangrijke initiatieven via kanalen zoals de website, sociale media, het infoblad, LED-schermen,...
- Het lokaal bestuur heeft inspanningen geleverd om de **adviesraden** in te richten zoals bv. de milieuadviesraad, cultuurraad, sportraad, seniorenraad, gezondheidsraad, gecoro, ...

**Conclusie
bestuurskracht**

Wat is bestuurskracht?

Bestuurskracht kan omschreven worden als
het vermogen of de capaciteit om als bestuur de gewenste
maatschappelijke ontwikkelingen en bijhorende effecten te realiseren
en om de dienstverlening, taken ...
kortom: haar opdracht goed uit te voeren

=

Capaciteit

Opdracht

Opdracht van lokale besturen neemt dag na dag toe...

- Het lokaal niveau wordt steeds vaker beschouwd als het eerste bestuursniveau in het bieden van oplossingen op maatschappelijke uitdagingen en problemen. Niet vreemd, als bestuursniveau staan steden en gemeenten immers het **dichtste bij de burger, bedrijven en het middenveld**. Het lokale niveau wordt dusdanig ook als eerste geconfronteerd met problemen en kan in principe de meeste passende oplossingen aanreiken.
- De **maatschappelijke uitdagingen** waar onze steden en gemeenten voor staan zijn niet min:
 - **Demografische evoluties** zoals toenemende vergrijzing en gezinsverdunning die effect hebben op o.m. zorg, infrastructuur, huisvesting,...
 - **Uitdagingen** naar **duurzaamheid** en **ruimtelijke ordening** zoals onderhoud publiek domein, verhogen van rioleringsgraad, leefbaarheid kernen, onderhoud en beheer wegen, uitrol laadpaalinfrastructuur, inbreidingsprojecten, mobiliteit, tegengaan van verharding, klimaatbeleid,...
 - **Onvoorziene gebeurtenissen en crisissen** zoals de vluchtelingencrisis, coronacrisis, energiecrisis,...
- Het **Vlaams Regeerakkoord 2019-2024** wil meer dan ooit inzetten op een bestuursmodel dat uitgaat van twee sterke polen: sterke lokale besturen enerzijds en een kaderstellende Vlaamse overheid anderzijds. Vanuit deze visie worden vanuit de Vlaamse overheid (maar ook Federale overheid) meer en meer bevoegdheden doorgeschoven naar het lokale niveau. Deze **bestuurlijke uitdaging** impacteert ook het lokale niveau.

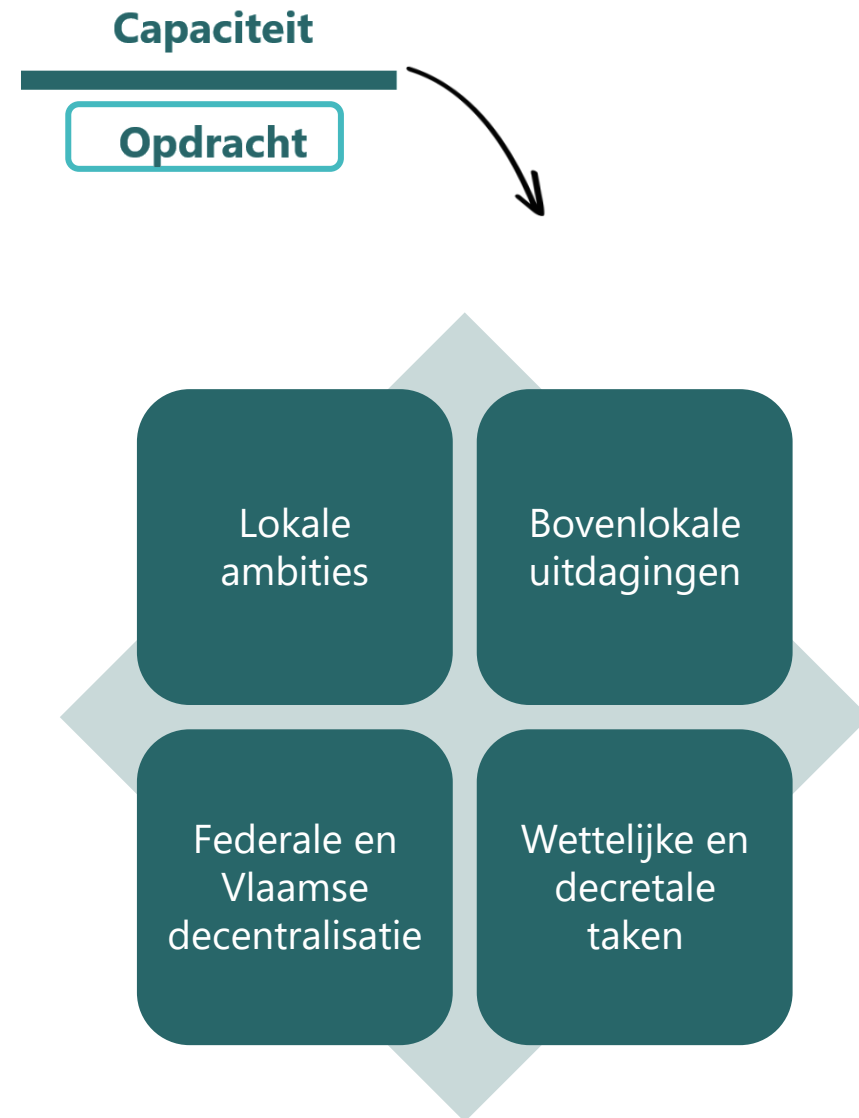
Opdracht van lokale besturen neemt dag na dag toe...

- › Naast voorgaande maatschappelijke- en bestuurlijke uitdagingen staan lokale besturen ook voor grote **organisatorische uitdagingen**:
 - **Krappe arbeidsmarkt**
 - Rekrutering en retentie van personeel op een krappe arbeidsmarkt (attractiviteit organisatie hangt samen met professionaliseringsgraad en bestuurskracht)
 - Voor technische en hogere profielen is het moeilijk te concurreren op vlak van arbeidsvoorwaarden (in hoofdzaak bedrijfswagen)
 - Weinig of geen doorgroeimogelijkheden in de organisatie
 - **Professionalisering van de dienstverlening**
 - Toenemende digitalisering en automatiseringsnoden
 - Vraag naar meer efficiëntie en effectiviteit
 - **Nood aan kennis en expertise**
 - Vraag naar meer expertise en deskundigheid
 - Nood aan voldoende beleids- en projectcapaciteit
 - **Financiële druk op lokale besturen**
 - Stijgende energieprijzen
 - Indexering lonen
 - Kosten op vlak van onderhoud en beheer

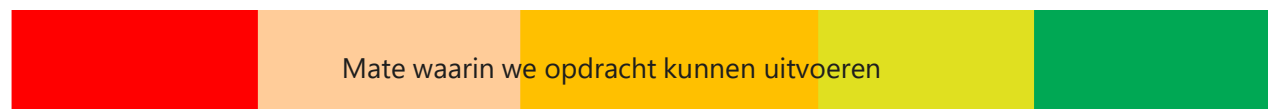
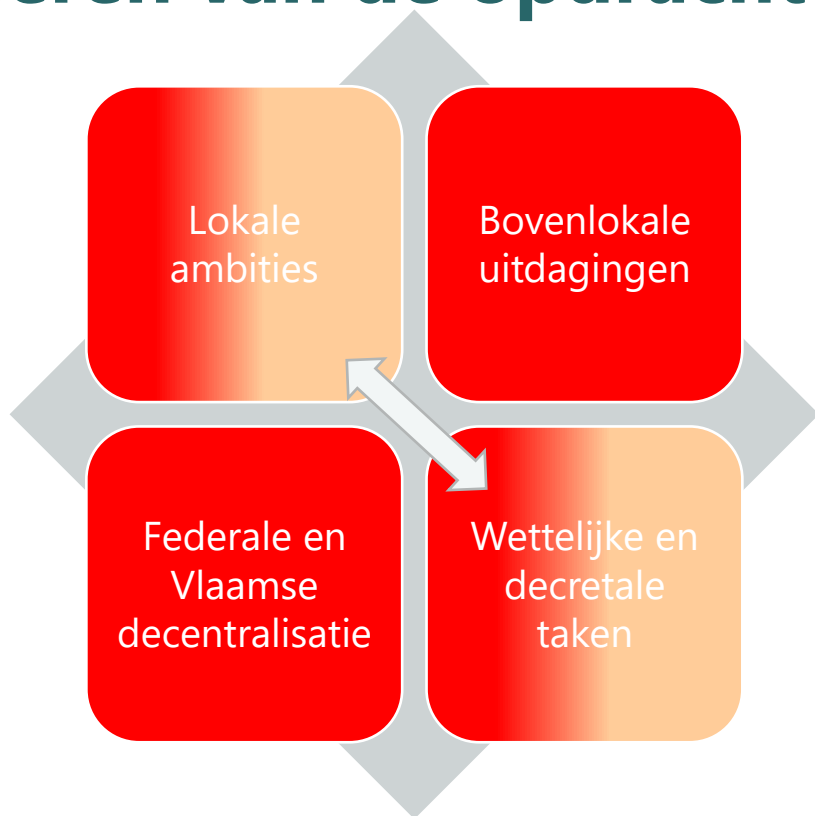
Opdracht in 4 facetten

De opdracht van lokale besturen is vierledig

1. **Decretale en wettelijke opdrachten:** lokale besturen zijn verplicht tot het uitvoeren van wettelijke en decretale taken in opdracht van de hogere overheden.
2. **De toenemende decentralisatie:** het lokaal bestuur is onderhevig aan steeds meer gedecentraliseerde beleidstaken. Taken die vroeger toebehoorden tot het Vlaams (en federale) niveau, maar doorgeschoven worden naar de lokale besturen.
3. **Lokale ambities en uitdagingen:** naast wettelijke, decretale en gedecentraliseerde taken moet een lokaal bestuur ook inspelen op de lokale noden en uitdagingen en hierop gepast antwoord bieden.
4. **Bovenlokale uitdagingen:** uitdagingen die het lokale niveau overstijgen, maar de lokale keuzes en handelingen impacteren.

Realiseren van de opdracht

We kunnen de
opdracht
onvoldoende
uitvoeren

We kunnen
opdracht
voldoende
uitvoeren

Op basis van de analyses, de individuele gesprekken, de werkgroep en de academische literatuur concluderen we dat het lokaal bestuur Bever botst op de limieten van de bestuurskracht om de recurrente wettelijke en decretale taken voldoende te kunnen garanderen. Ook de bestaande en toekomstige lokale beleidsuitdagingen kunnen eerder beperkt worden gerealiseerd. Het lokaal bestuur dient continu de evenwichtsoefening te maken tussen lokale ambities en wettelijke en decretale taken.

Omwille van de beperkte operationele en personele capaciteit (zie verder) is de organisatie bovendien niet in staat om bijkomend gedecentraliseerde taken volwaardig het hoofd te bieden. Hetzelfde geldt voor complexe of brede bovenlokale uitdagingen.

Wettelijke en decretale taken

- Gemeenten voeren taken uit die worden opgelegd door de Vlaamse en federale overheid. Bij het uitvoeren van deze taken staan de gemeenten onder **toezicht van de hogere overheid**. Het betreft taken zoals:
 - De burgerlijke stand en bevolkingsregisters beheren
 - Sociale dienstverlening en welzijn
 - Vergunningen uitreiken, zoals: omgevingsvergunningen (bouwvergunning, milieuvergunning of verkavelingsvergunning),...
 - Ruimtelijke taken uitvoeren (wonen, ruimtelijk gebruik,...)
 - Intern: werken aan organisatiebeheersing, bijhouden registers, etc.

Het lokaal bestuur Bever geeft aan op de limieten te botsen om de recurrente wettelijke en decretale taken op heden voldoende te kunnen garanderen. De uitvoering van de wettelijke en decretale taken komt sterk onder druk te staan gezien de ambtelijke capaciteit vandaag tegen haar grenzen aanloopt of op bepaalde plaatsen ontbreekt. De kwaliteit, tijdigheid, juridische correctheid kan mogelijk niet steeds gegarandeerd worden. Wettelijke taken met interne opdracht zoals organisatiebeheersing worden slechts beperkt uitgerold. Het lokaal bestuur is onvoldoende gewapend om inhoudelijk complexe en juridische dossiers correct af te leveren.

Potentiële **risico's die kunnen ontstaan en eigen zijn aan besturen cfr. schaal Bever:**

- Niet kunnen garanderen van decretale en wettelijke taken op langere termijn
- Juridisch inhoudelijke correctheid van dossiers en documenten niet steeds kunnen garanderen
- Tijdigheid en volledigheid van documenten en dossiers niet steeds kunnen garanderen
- Kwalitatieve adviezen niet steeds kunnen garanderen
- Te sterke afhankelijkheid van externe dienstverleners

Lokale beleidsuitdagingen

- Naast wettelijke, decretale en gedecentraliseerde taken moet een lokaal bestuur ook inspelen op de **lokale noden en uitdagingen** en hierop gepast antwoord bieden. Het **meerjarenplan** geeft inzicht in de wijze waarop het bestuur in de komende jaren de strategie zal realiseren.
- In de komende jaren worden **volgende lokale uitdagingen** voor de gemeente Bever gedetecteerd:
 - Onderhoud en beheer van het openbaar domein, wegen, voetpaden, rioleringen,...
 - Patrimoniumbeheer, onderhoud en renovatie
 - Mobiliteit en verkeersveiligheid
 - Duurzaamheid en klimaat
 - Behoud open ruimte, betaalbaar en voldoende wonen
 - Buitenschoolse kinderopvang
 - Mondiger wordende burgers en veralgemeende vraag naar participatie en inspraak
 - Vergrijzing en bijhorende problematieken zoals vereenzaming, verborgen armoede, etc.
 - ...

Het lokaal bestuur Bever geeft aan de bestaande en toekomstige lokale beleidsuitdagingen eerder beperkt te kunnen realiseren. Lokale ambities worden vertraagd, laattijdig of soms niet gerealiseerd. De organisatie moet immers een continue evenwichtsoefening maken tussen het formuleren en realiseren van ambities en de daartoe beschikbare personele, financiële en operationele capaciteit. Het lokaal bestuur staat voor grote uitdagingen op vlak van onderhoud en herstel van infrastructuur en patrimonium, de lage rioleringsgraad en onderhoud van wegenissen niet te onderschatten.

Potentiële **risico's die kunnen ontstaan en eigen zijn aan besturen cfr. schaal Bever:**

- De lokale beleidsuitdagingen en -ambities worden niet of slechts gedeeltelijk gerealiseerd met mogelijk gevolg dat:
 - De gemeente ter plaatse trappelt of begint zelfs achteruitgang te kennen waardoor deze minder aantrekkelijk wordt voor inwoners, bezoekers en bedrijven
 - Welzijn en tevredenheid medewerkers onder druk door beperkt ambitieniveau

Verhoogde opdracht door decentralisatie

- Het principe van de **subsidiariteit** staat hoog op de agenda. Dit betekent dat de Vlaamse overheid niet uitvoert wat beter door het lokale bestuursniveau kan worden gedaan. Het **Vlaams Regeerakkoord 2019-2024** wil meer dan ooit inzetten op een bestuursmodel dat uitgaat van twee sterke polen namelijk sterke lokale besturen enerzijds en een kaderstellende Vlaamse overheid anderzijds. De impact van deze decentralisatie op het lokale niveau is niet miniem.
- De **Commissie decentralisatie** legde op 13 januari 2023 haar eindrapport voor aan de Vlaamse regering. De decentralisatie-oefening resulteerde in een sterke mix van verschillende decentralisatiemaatregelen binnen alle beleidsdomeinen. Van de 61 decentralisatievoorstellen van de longlist werden 53 voorstellen weerhouden. De functioneel bevoegde ministers en administraties zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de decentralisatievoorstellen.

Bij de beoordeling van de opdracht stelden we reeds vast dat de wettelijke en decretale taken reeds sterk onder druk staan. Daarnaast merken we weinig capaciteit om een lange termijnvisie uit te werken of te ondersteunen vanuit de organisatie.

Hierdoor werd aangegeven dat de opname van extra gedecentraliseerde taken op het huidige lokale niveau absoluut niet wenselijk is. In de huidige context zal Bever omwille van operationele en personele capaciteit niet in staat zijn bijkomend gedecentraliseerde taken op te nemen op de manier waarop de organisatie vandaag georganiseerd is.

Potentiële **risico's die kunnen ontstaan en eigen zijn aan besturen cfr. schaal Bever:**

- Het lokaal bestuur kan gedecentraliseerde taken niet of zeer beperkt uitvoeren
- De bijkomende autonomie voor het lokale bestuursniveau betekent een verhoogde complexiteit en taaklast die Bever niet kan realiseren met de huidige capaciteit, expertise en competenties
- Het bestuur wordt afhankelijk van derden of omliggende partijen om de dienstverlening te realiseren

Bovenlokale uitdagingen die het lokale niveau impacteren

- Het lokale niveau wordt steeds vaker belast met taken van hogere overheden (Federaal, Vlaanderen, provincie) en bovenlokale uitdagingen die ook het lokale niveau impacteren.
- Volgende **bovenlokale uitdagingen/problematieken** (niet limitatief) hebben impact op het lokale beleid van de gemeente Bever:
 - Mobiliteit en verkeersveiligheid
 - Ruimtelijke en klimatologische problematieken (verharding vs. vergroening, hemelwater, droogte vs. overstroming, ...)
 - Duurzaamheid en leefbaarheid van dorpskern
 - Wonen
 - Migratie
 - ...

Vandaag kan het bestuur onvoldoende antwoord bieden op deze beleidsvraagstukken wegens de afwezigheid van interne expertise, mankracht en competenties om deze bovenlokale en complexe problematieken volwaardig het hoofd te bieden.

De visievorming op deze vraagstukken evenals de mogelijkheid om Bever te vertegenwoordigen in bovenlokale fora en structuren is dusdanig zeer beperkt/onvoldoende.

Potentiële **risico's die kunnen ontstaan en eigen zijn aan besturen cfr. schaal Bever:**

- Het lokaal bestuur kan niet steeds antwoord bieden op bovenlokale uitdagingen. Vandaag maar ook in de toekomst.
- De kwaliteit en leefbaarheid van het eigen lokaal bestuur komt onder druk te staan.
- Het bestuur moet beslissingen en impact op lokaal niveau ondergaan i.p.v. mee te sturen.

Wat is bestuurskracht?

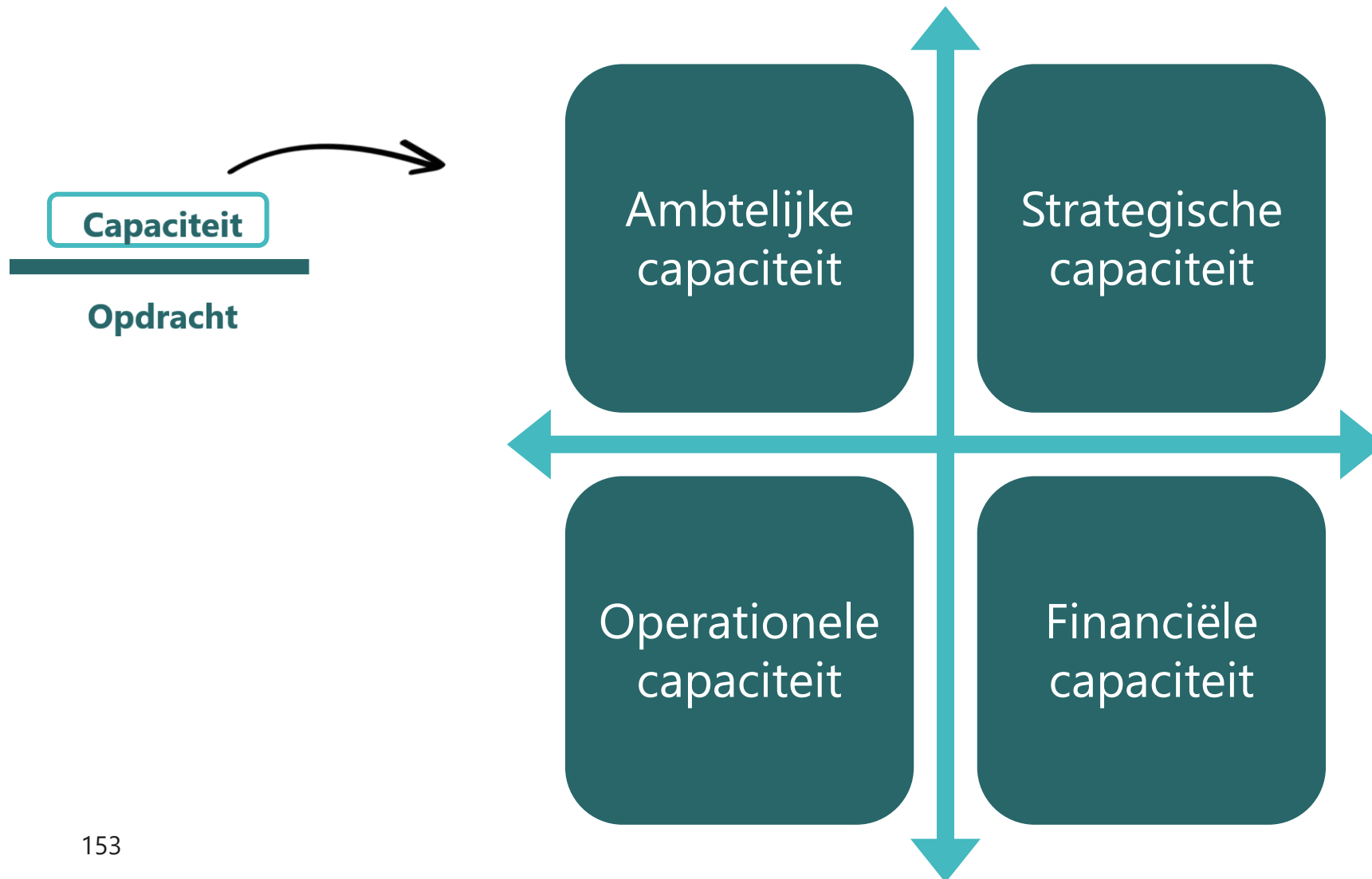
Bestuurskracht kan omschreven worden als
het vermogen of de capaciteit om als bestuur de gewenste
maatschappelijke ontwikkelingen en bijhorende effecten te realiseren
en om de dienstverlening, taken ...
kortom: haar opdracht goed uit te voeren

=

Capaciteit

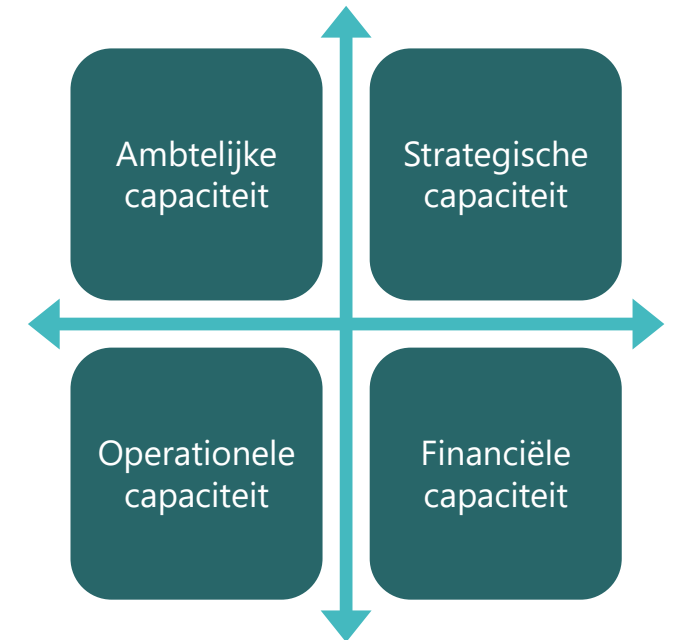
Opdracht

Capaciteit in 4 facetten

Capaciteit in 4 facetten

- › **Ambtelijke capaciteit:** het vermogen om als organisatie
 - Het juiste en kwalitatieve personeel aan te trekken én te behouden,
 - Het personeel een evenwichtig takenpakket dat correspondeert met hun niveau aan te bieden (functieweging), en
 - De competenties verder te ontwikkelen.
- › **Operationele capaciteit:** het vermogen om als organisatie de werking en dienstverlening op een dergelijke wijze te kunnen organiseren dat
 - De continuïteit verzekerd is,
 - De organisatie in staat is om potentiële risico's te dekken,
 - Er zo goed mogelijk tegemoet kan worden gekomen aan de wensen van de klanten, en
 - Er kan worden ingespeeld op hedendaagse, moderne en digitale vormen van dienstverlening.
- › **Strategische capaciteit:** het vermogen om als organisatie
 - In te spelen op opportuniteiten en noodwendigheden in de omgeving,
 - Innovatie en vernieuwing te initiëren,
 - De te ontwikkelen visie ook vertaald te krijgen in een daadkrachtig en coherent beleid voor de bevolking,
 - In te spelen op en het hoofd te bieden aan complexe uitdagingen.
- › **Financiële capaciteit:** het vermogen om als organisatie op een kritische en berekende manier met de financiële middelen om te gaan zodat er
 - Doordachte beslissingen kunnen worden genomen, en
 - Financiële ruimte kan worden gemaakt voor nieuw beleid.

Capaciteit van het lokaal bestuur

- Op de volgende pagina's schatten we de bestuurskracht van het lokaal bestuur Bever in volgens de diverse capaciteiten.

We hanteren volgende kleurenschaal om de capaciteit te beoordelen:

Op basis van de analyses, individuele gesprekken, de werkgroep en de academische literatuur concluderen we dat de schaal van lokaal bestuur Bever momenteel te klein is en de maatschappelijke verwachtingen en uitdagingen te complex en talrijk om aan de opdracht te voldoen. Zowel de ambtelijke, strategische en operationele capaciteit zijn laag en staan onder druk. Op vlak van financiële capaciteit is de gemeente momenteel nog gezond maar staan we voor belangrijke investeringsuitdagingen.

Ambtelijke capaciteit	Huidige situatie
Bevindingen	(+) De organisatie beschikt over gemotiveerde medewerkers, die de uitgesproken klantgerichte en klant nabije (beleids)focus op pragmatische wijze vertalen in burgers nabije dienstverlening. (+/-) Naar personeelsbezetting toe stellen we vast dat het aandeel deskundige en administratieve profielen opvallend lager is dan bij andere lokale besturen. A-niveaus ontbreken in de organisaties en er zijn slechts een relatief beperkt aantal B-niveaus (deskundigen). (-) Er ontbreken diverse expertises en competenties in de organisatie. (-) Bepaalde functies nemen vandaag meerdere rollen, taken en expertisedomeinen op in 1 functie (gecombineerde functies), vaak ook binnen een deeltijdse tewerkstelling, waardoor diepgaande expertise niet kan ontwikkeld worden, dit terwijl bovenlokale structuren, de hogere overheid en burger dit wel verwacht. (-) De afwezigheid van back-up van bepaalde functies zorgt voor risico's op vlak van continuïteit van de dienstverlening. (-) De functieweging is niet in evenwicht. (-) Het is moeilijk om competente profielen aan te trekken en te behouden. De aantrekkelijkheid als werkgever staat sterk onder druk en doorgroeikansen zijn zeer beperkt. (-) De leidinggevende profielen verrichten voornamelijk op operationele taken wegens de onvolwaardige bezetting en aanwezige ad-hoc werking, hierdoor is de focus op het strategisch vlak beperkt. (-) Voor enkele cruciale domeinen (bijv. juridisch) is de organisatie sterk afhankelijk van externe expertise. Dit brengt risico's met zich mee inzake het uitbouwen van organisatie-eigen deskundigheid. (-) Diverse ondersteunende diensten zoals ICT en communicatie zijn afwezig binnen de organisatie, wat een impact heeft op de interne deskundigheid in deze domeinen, en bijgevolg op de uitbouw van een gedegen en professionele organisatie. (-) De organisatie tracht de beperkte personele capaciteit te ondervangen door samenwerking met andere lokale besturen (vb. bij uitval) of door het inschakelen van externe capaciteit. Dit gebeurt uit noodzaak wat het schaalprobleem aantoont. (-) Er lijkt onvoldoende te kunnen worden ingezet op het ontwikkelen van een duurzaam HR-beleid. Dit lijkt eveneens te gelden voor het ICT-beleid. (-) De personeelskost vormt een belangrijk deel van de totale exploitatie-uitgaven, waardoor er druk wordt uitgeoefend op de financiën om extra ambtelijke capaciteit te creëren.
Conclusie	De ambtelijke capaciteit van Bever staat sterk onder spanning. De diensten zijn structureel onderbezet wat leidt tot hoge werkdruk en werkdrukervaring. Door het ontbreken van beleidsmatige, projectmatige en inhoudelijke competenties en expertises wordt de kwaliteit, volledigheid, tijdigheid, correctheid, ... van dossiers en projecten geïmpacteerd. Tevens kunnen bepaalde thema's niet worden opgenomen. Ook pragmatische organisaties als Bever zijn niet immuun voor de uitdagingen die eigen zijn aan kleine, zeer landelijke gemeenten. De ambtelijke capaciteit van Bever staat onder een onhoudbare druk.

Operationele capaciteit	Huidige situatie
Bevindingen	(-) Het managementteam van Bever is genoodzaakt om operationeel en hierdoor te weinig strategisch te denken en handelen. (-) De kennis, expertise en cultuur m.b.t. projectmatig werken is onvoldoende aanwezig in Bever. (-) De organisatie telt veel éénmansdiensten of functies waarbij de expertise enkel bij één medewerker is geborgen. Dit maakt de organisatie kwetsbaar voor kennisverlies of vormt risico's in de operationele continuïteit van de dienstverlening. (-) De organisatie moet vaak beroepen op externen en samenwerkingsverbanden om dienstverlening te realiseren en beschikt niet steeds intern over mankracht en expertise om op te volgen hetgeen het schaalprobleem bevestigt. (-) De organisatie kent weinig leidinggevende en beleidsmatige functies. (-) De algemeen directeur dient gelet op de beperkte personeelsbezetting en operationele taaklast noodgedwongen meerdere rollen op te nemen en op dagelijkse basis branden te blussen waardoor ze haar strategische rol en managementrol onvoldoende kan vervullen. (-) Er wordt onvoldoende ingezet op het ontwikkelen van een (duurzaam) personeelsbeleid. Dit geldt eveneens voor het ICT-beleid en communicatiebeleid. Op vandaag worden deze essentiële taken niet of beperkt verdeeld onder medewerkers met een volkomen ander takenpakket. (-) Het lijkt cruciaal om meer in te zetten op organisatiebeheersing en kwaliteitsbewaking. Bever lijkt de voorbije jaren erg te hebben geleund op de veerkracht van de medewerkers, zonder dat daarbij de nodige aandacht is kunnen gaan naar de structurele en gedocumenteerde uitbouw van goede praktijken en ondersteunende processen. M.n. op het vlak van digitalisering en ICT lijken er in Bever nog grote stappen te kunnen worden gezet (zowel op vlak van infrastructuur, visie en kennis bij medewerkers). (-) Als klein lokaal bestuur worden nog te vaak ontwikkelingen en innovaties lokaal gerealiseerd terwijl deze op grotere schaal efficiënter kunnen gebeuren (vb. ontwikkelen RPR, arbeidsreglement, reglementen, etc).
Conclusie	De operationele capaciteit van Bever lijkt de continuïteit van dienstverlening bij afwezigheden niet steeds te kunnen garanderen. Binnen de organisatie is er bovendien weinig ruimte voor innovatie, ontwikkeling en professionalisering. De werking typeert zich eerder door ad hoc en fragmentarisch problemen aan te pakken dan proactief en vooruitstrevend te organiseren en professionaliseren. Een totaalvisie op dienstverlening en de daar bijhorende interne organisatie is afwezig. Het is dan ook aangewezen om op korte termijn in te zetten op het voorzien van voldoende back-upwerking, continuïteitssystemen, organisatiebeheersing en kwaliteitsbewaking. Echter merken we dat er structureel tijd ontbreekt om deze zaken voldoende op te nemen.

Strategische capaciteit	Huidige situatie
Bevindingen	(-) De organisatie staat voor diverse strategische / lange termijn uitdagingen op vlak van het onderhoud en beheer van infrastructuur (klimaatbestendig maken), het aanbod aan infrastructuur, het onderhoud en beheer van de wegen, het opkrikken van de rioleringsgraad, etc. Maar ook intern zijn digitalisering, garanderen continue dienstverlening en verdere professionalisering cruciale uitdagingen. (-) De organisatie kent een schepenmodel met een voornamelijk operationele focus vanuit de beleidsmakers. Er is onvoldoende personele capaciteit om op terug te vallen (geen middenkader, beperkte deskundigheid) op vlak van beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie. Dit terwijl de behoefte aan gespecialiseerde kennis groot is en toeneemt door de complexe problematieken en verwachting naar professionalisering vanuit de maatschappij. (-) Een lange termijnvisie op waar we willen staan als lokaal bestuur is onvoldoende (formeel) aanwezig. (-) Diverse beleidsuitdagingen situeren zich op bovenlokaal niveau. Als uitgestrekte plattelandsgemeente zijn de financiële inkomsten vanuit de hogere overheid niet in overeenstemming met de lokale noden die een uitgestrekt landelijk grondgebied met zich meebrengen. In bovenlokale fora en overlegstructuren is het bovendien zeer moeilijk om met voldoende mandaat op beslissingen te kunnen doorwegen t.o.v. het eigen bestuur. (-) De recente evoluties (fusies) in de omliggende besturen van Bever kunnen er in de komende periode mogelijks voor zorgen dat het aangaan van strategische samenwerkingsverbanden vertraging zal oplopen of als niet prioritair worden beschouwd voor de omliggende besturen en dus voor meer isolatie zorgen van Bever. (-) Door beperkte strategische beleidsruimte wordt veeleer een ad hoc beleid gevoerd en moeten noodgedwongen keuzes worden gemaakt of treedt vertraging op.
Conclusie	De schaalgrootte van lokaal bestuur Bever zorgt ervoor dat de beleidsfocus sneller in een operationele taakstelling vervalt en laat onvoldoende toe om strategisch een visie te ontwikkelen die een passend antwoord biedt op de maatschappelijke ontwikkelingen (grondgebonden, persoonsgebonden, ...). De beperkte schaal en de complexer wordende en toenemende maatschappelijke uitdagingen laten niet toe om de bestuurderskracht voldoende hoog te houden waardoor de strategische capaciteit onder druk staat. Omwille van de schaal van Bever met een zeer beperkt inwonersaantal is de bestuurderskracht in bovenlokale netwerken en fora zeer beperkt.

Financiële capaciteit	Huidige situatie
Bevindingen	(+) Bever kent met een APB van 8,0% een hogere belastingvoet dan gemiddeld. De gemiddelde opbrengst uit APB per inwoner is dan ook significant hoger. (+) De liquiditeitsratio is hoog (3,63) en ruim boven de drempelwaarde van (<1), dit betekent dat er voldoende middelen aanwezig zijn om de verschillende verschuldigde bedragen te betalen zonder dat hiervoor extra geleend moet worden. (+) De ratio gecumuleerd budgettair resultaat / exploitatie ontvangsten is in Bever (52,56%) eveneens hoger dan gemiddeld in Vlaanderen (45,95%). Een hoog percentage kan gezien worden als een soort spaarpot/buffer om uitgaven of investeringen mee te bekostigen zonder extra leningen te moeten opnemen. (+/-) Bever kent met een OVV van 1.071 een hogere belastingvoet dan gemiddelde. De gemiddelde opbrengst uit OOV per inwoner is echter lager dan gemiddeld. (-) De ratio investeringsuitgaven/exploitatie ontvangsten is lager dan gemiddeld en de investeringsuitgaven per capita (236,65 euro) betekent dat Bever de afgelopen jaren weinig investeringsinspanningen heeft gedaan en het bestuur wellicht belangrijke investeringsnoden (en dus toekomstige uitgaven) kent. (-) De financiële schulden (op lange en korte termijn) per capita liggen in Bever (1.296,53) boven het Vlaams gemiddelde (1.063,63). <i>Deze indicator geeft weer in hoeverre de financiële vrijheid van de gemeenten in de toekomst beperkt zou kunnen worden, aangezien bij een hoge schuld een groter deel van de inkomsten naar de afbetaling van schulden zou vloeien</i> (-) De personeelskost vormt verhoudingsgewijs een belangrijk deel van de totale exploitatie-uitgaven. Het verder investeren in de noodzakelijke ambtelijke capaciteit zal de financiële capaciteit nog meer onder druk zetten. Er is relatief weinig marge om nog te investeren in personeel hoewel dit noodzakelijk is.
Conclusie	Bever scoort bij geen enkele van de besproken financiële indicatoren in de gevarenzone. Hieruit kan worden afgeleid dat het lokaal bestuur financieel gezond is (o.a. dankzij het plattelandsfonds). Belangrijk om op te merken is dat het lokaal bestuur de afgelopen jaren weinig investeringsinspanningen heeft gedaan waar het wellicht in de toekomst nog belangrijke investeringsnoden kent (bv. op vlak van riolering). De investeringen in de uitbreiding van de school Akrenbos zullen vanzelfsprekend een positieve invloed hebben op deze investeringsinspanningen. Zoals aangegeven in de analyse zal Bever tegen 2030 een impact ondervinden op de inkomsten uit APB omwille van de vergrijzing. Die structurele minderinkomsten resulteren in een lagere fiscale draagkracht.

Bestuurskracht plattelandsgemeenten

- In 2017 publiceerden Lieven Janssens, Bart De Peuter, Wouter Van Dooren en Joris Voets (UGent) de resultaten van een onderzoek naar de bestuurskracht van de plattelandsgemeenten. Uit dit wetenschappelijk onderzoek bleek dat de bestuurskracht van plattelandsgemeenten beperkter is dan bij andere gemeenten.
- De typische kenmerken van de plattelandsgemeenten liggen hieraan ten grondslag:
 - Omwille van de beperktere inwonersaantallen en beperkte economische activiteit zijn er minder financiële inkomsten;
 - Die structurele minderinkomsten resulteren in een lage fiscale draagkracht;
 - Daarmee samenhangend spelen de uitgestrektheid, de lage bevolkingsdichtheid en de open ruimten eveneens een rol. Het onderhoud van kilometerslange landbouwwegen of bermbeheer zijn enkele typische voorbeelden van plattelandskosten;
 - De beperkte financiële draagkracht impacteert ook de ambtelijke capaciteit (minder personele aantallen, beperkter aantal experts/deskundigen competenties);
 - De geringe financiële en bestuurlijke draagkracht zet een kwaliteitsvol en dynamisch woon- en leefklimaat en de identiteit van het platteland onder druk.
- Plattelandsgemeenten gaan vaak op een inspirerende en creatieve manier om met de beperkte capaciteit maar botsen tegen de realisatie van de opdracht. **We merken deze vaststellingen ook op in Bever en in de andere besturen in het Pajottenland. De bestuurskracht staat onder druk.**

Contact

› Mandus Faingnaert

› mandusfaingnaert@probis.be

› Michelle Rommelaere

› michellerommelaere@probis.be

› Jelle Vermeulen

› jellevermeulen@probis.be

www.probis.be | info@probis.be

Disclaimer

- Dit rapport is gebaseerd op de aan Probis overhandigde gegevens, meer bepaald op:
 - De ter beschikking gestelde documenten
 - De informatie die Probis mocht ontvangen tijdens diverse gesprekken en bevestigingen
 - Opzoeken die Probis heeft uitgevoerd door middel van desk research.
- Gezien de aard en betrouwbaarheid van de geconsulteerde bronnen, zijn we als Probis ervan uitgegaan dat de informatie die we op deze basis hebben verworven, correct en volledig is. Deze informatie werd dan ook niet verder geauditeerd. Zij kan zich derhalve niet uitspreken over de juistheid ervan, en is niet verantwoordelijk voor onnauwkeurigheden of voor de kwaliteit van de gebruikte informatie.

Disclaimer

- Dit rapport is uitsluitend bestemd voor de Opdrachtgever.
- Met betrekking tot de inhoud van dit rapport kan Probis niet aansprakelijk worden gesteld voor schadeclaims van derden, noch van de Opdrachtgever indien het rapport gebaseerd is op input verstrekt door deze.
- Ook indien bepaalde gegevens niet verwerkt zijn in deze nota, of indien er gegevens weggelaten zijn omwille van de omvangbeperking van de Opdracht, kan Probis hiervoor niet verantwoordelijk worden gesteld.
- In ieder geval zal de aansprakelijkheid van Probis beperkt zijn tot de waarde van de betreffende Opdracht.
- Probis heeft dit rapport exclusief gemaakt voor de Opdrachtgever en is vertrouwelijk van aard.